

Riaona

**Te Berita: Ara Berita Aika
A Rangin ni Kakaawaki,
iteraniba. 20**

**Aua Kiing nakon Reiakinan te
Rairaki, iteraniba. 12**

**Te Reirei, Mwakuri, Kareketangira—
Tera ae na Karaoaki Ngkana E Aki
Korobukin Am Babaire, iteraniba. 42**

**N Na Kanga n Ataia Bwa lai Au
Koaua? iteraniba. 54, 66, 68**

© 2010 SANDRA B. RAST, E AKI KONA NI KATONGAKI

Miracle of the Quail, iroun Sandra B. Rast

N te 1846 nikiraia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira a kanakoaki mai Nauwoo, Illinois. Angiia aki kaubwai, aoraki, ke a kara. A mwananga iaon te booti ma tabeua aia bwai rinanon te Mississippi River ao ni katea aia tabo ni kaembwa. Inanon kurakaia anne, teubua man ni kiba aika a kiba ao ni bwaka n te tabo ni kaembwa. A bon rangin ni manana are a kona Aika Itiaki n raweia ni baia, ni karekea te amwarake ae kainnаноaki ibukitia Aika Itiaki aika a korakai ni baki.

Riaona, Turai 2012

TAIAN RONGORONGO

- 4** Te Rongorongo man te Moan Beretitenti: Teei i Nuuka n Taainako
Iroun Beretitenti Dieter F. Uchtdorf
- 7** Te Rongorongo ni Kaakawari n Reirei: Kabwarabwarakin Ara Reirei rinanon te Tangira ao te Mwakuri n Ibuobuoki

TE RONGORONGO AE ONOTI N TE BEEBA NI KAONGORA

- 16** Korakoraia Ara Bakatibu
Iroun Unimwaane L. Tom Perry
N aroia bwaeoniia ake a karaoa te rereua bwa e na ue n aron te rooti, n aron naba maiura ao utu a na maiuraoi ngkana ti toui mwiin aia banna ni katooto ao n tauii aia katei.
- 20** Ataakin Ara Berita aika tabu ma te Atua: Te Kantaniga ae Tabangaki n Ara Berita Aika A Rangji ni Kakaawaki

- 24** Bwabiriki Abeati: Reitakin te Ekaretia ma Kaain te Kawa
Iroun Philip M. Volmar
Kauntira n te bwaburiki abeati n te tabo e buoka te Ekaretia ni karekea te reitaki ae tamaroa ma te kominite, te tabo ni kareke rongorongo, ao ekaretia ake tabeua.
- 35** Kaitarai Boong aika a na Roko ma te Kantaniga
Iroun Unimwaane José A. Teixeira
E ngae ngke e na kabuai ana bwai n te aonaaba aei, te Tari Grilo e rangin ni kukurei ibukin te tai aei ao te kantaniga ibukin te tai ae na roko.

TAABO NI MWAKURI

- 8** Bokin te Maungatabu n Eberi
- 10** Ti Taekina Taekan Kristo: Te Karaanga n Rau
Iroun Lanise Heaton
- 12** Beeku n te Ekaretia: Te Reirei E A Kaman Ataaki Iroun te Tia Kanreireinaki
Iroun Russell T. Osguthorpe

- 30** Mweengara, Ara utu: Tai Bwara n Nano
Iroun Al ao Eva Fry
- 38** Bwanaia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira
- 74** Rongorongon te Ekaretia
- 79** Iango Ibukin Bootakin te Utu n te Tairiki
- 80** Ni Karokoa Ae Ti A Manga Kaitiboaki: Bareka ni bwain Aon te aba
Iroun Julie Thompson

.....
IAON TINANIKUNA
Mooa: Kabwarabwaraan te Tamnei iroun Christina Smith.
Buuki: Tamnei iroun Robert Casey.

Noora: Tuun 2012 *Riaona* n raonaki ma aei bon tamnein te tenimwaane ae taona nanona man nakoana ae te tia urakibi man nako moa ni karaoa ana mwakuri ni mitinare. N aron ae ataaki, ana tiim n takakaro a bwabwaini n aia kunikai aia kanikina kambana aika a kakaokoro. Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira e aki boutoka ke n anga boutokaan kambana aikai ke aia karaobwai ao mwakuri ake a katauraoi.

42

42 Ngkana Babaire aika a Tamaroa Aki Nakoraoi

Iroun Stephanie J. Burns

Kairake n ikawai aika a kaira te kawai n te maiu a kunea bwa tabeua kawai aika kantani-ngaaki a kairiia nakon te tabo ae eti.

Taraia ngkana ko kona ni kunea te Riaona ae karabaaki n te beeba aei. Kanikina: Raira baana ae boou.

46 Kakawakin Kakabwaia n te Nakoanibonga

Iroun Unimwaane Dallin H. Oaks
Kabwabwaia n te nakoanibonga e na buokiko n tokanikai iaon baika ana tukiira ni kawaira nakon te maiu are akea tokina.

49 Te Boutita: Koaua

50 Mwaakan te Tataro

Iroun Paul VanDenBerghe
Ngkana aki kona ni kaitara, te roro ae tebuuitabun man aban Biribin ae Cebu a karaoa aia kabanea n tamaroa ni maiu-akina te euangkerio “ngkana a namakinna ae a rootaki” rinanon te tataro.

53 Man te Tabo ni Mwakuri n te Aro: Te Berita ao te Tataro

Iroun Pablo Mireles Betts

54 Terana te Kakoaua Raoi?

Iroun Elyse Alexandria Holmes
Karekean te koaua e kona n taraa n ae te kamwaninga, ma man ikotan te mwakoro teuana imwiin teuana, ko kona n reia-kina iai koauan te euangkerio.

58 Mwakuri ibukiia Tabeman

Iroun Brittany Thompson

66

59 Te Wirikiriki man te Akoi

Iroun Deborah Moore

Tera ae na karaoia James ngkana e roko ana tia iowawa te reirei nakon te taromauri?

61 Te Tia Kakoaua ae Onoti: Bwaeonii n taai akekei a maeka n taai aika nako. Tera ae I kona n reiakina mairouia?

Iroun Unimwaane L. Tom Perry

62 Karikan Rongorongo ni Kawai

Iroun Chad E. Phares

Soma, Eszter, ao Kata a kataia n riki bwa banna ni katooto aika tamaroa n te Ekaretia i Hungary.

64 Karokan te Buraimwari n te Mwenga: I Rinea te Eti man Maiuakinan Reirein te Euangkerio

66 Ana Koaua Thomas

Iroun Joshua J. Perkey

Imwain ae kona Thomas n tibwaua ana koaua, e kainna-noia bwa e na ataia bwa tera te koaua.

68 Te Kakoaua ae Rikirake

Karikirakea am koaua teuana te koaua imwiin teuana.

69 Ara Iteraniba

70 Ibukiia Ataei Aika Uarereke

58

Ana Maekatiin ibukin te Aonaaba Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiaa Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira ae koreaki n te taetae ni Kiribati

Te Moan Beretitenti: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman:

Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Eteta: Paul B. Pieper

Taan Ibuobuoki: Keith R. Edwards, Christoffel Golden Jr., Per G. Malm

Tarekita ni Manatia: David L. Frischknecht

Eteta n Tararua: Vincent A. Vaughn

Tarekita ni Waare: Allan R. Loyborg

Manatia n Eteta: R. Val Johnson

Bonomwi ni Manatia n Eteta: Jenifer L. Greenwood, Adam C. Olson

Boutoka n Eteta: Susan Barrett, Ryan Carr

Taan Mwakuri n Eteta: Brittany Beattie, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, LaRene Porter Gaunt, Carrie Kasten, Jennifer Maddy, Lia McClanahan, Melissa Merrill, Michael R. Morris, Sally J. Odekirik, Joshua J. Perkey, Chad E. Phares, Jan Pinborough, Paul VanDenBerghe, Marissa A. Widdison, Melissa Zenteno

Manatia n Tarekita ni Korobanna: J. Scott Knudsen

Tarekita ni Korobanna: Scott Van Kampen

Manatia ni Karaobwai: Jane Ann Peters

Mataniwi ni Korobanna: C. Kimball Bott, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Scott M. Mooy

Taani Mwakuri ni Kateibanna ao Karaobwai: Collette Nebeker Aune, Connie Bowthorpe Bridge, Howard G. Brown, Julie Burdett, Bryan W. Gygi, Kathleen Howard, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty

Imwaain te Marooro: Jeff L. Martin

Tarekita ni Boreeti: Craig K. Sedgwick

Tarekita ni Tibwatibwa: Evan Larsen

Ibukin kabwakamwane ao boon taian Maekatiin i tinanikun Amerika ao Kanata, taraa te kabanea ni iteraniba n ana tabo te rongorongo ke kawara ana tabo ni tibwatibwa am Ekaretia i aon abam. Ma tiaki ti ngaia ma ibukin titiraki ni kaeti ma Boon te Maekatiin i aon Kiribati, kawara, tareboon ke koroboki nakon Biromina Toromon Tareboon (Tarawa) (686) 21-602 Baekiti (Fax): (686) 22-462, Atureeti: P.O. Box 278 Bikenibeu, Tarawa, Kiribati. Te mwane ae e na kakabwakaaki ibukin boon te maekatiin bon 50 te tiani n (teuana te kaobi).

Kanakoi bwaai aika a na boretiaki ao titiraki nakon aonrain n te liahona.lds.org; ni meerinna nakon te Liahona, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; ke i-meeri nakon: liahona@ldschurch.org.

Te *Riaona* (nanon te taeka aei n ana Boki Moomon te "kambwati" ke te "tia kaota te kawai") e boretiaki te Maekatiin n te Aonaaba n te taetae n Aitian, Aitirantika, Angkare, Armenia, Arobana, Baorokaeria, Biiti, Binran, Bislama, Booran, Botukare, Buranti, Engiran, Etitionia, Greek, Intontia, Itare, Kamboria, Kiribati, Korea, Korotion, Kuebuano, Malagasy, Matiare, Mongolian, Naetaraen, Noueei, Ratiava, Rituana, Roumania, Rutia, Taai, Taiti, Takaroko, Tamoa, Tenimwake, Tiabaan, Tiaina, Tiaman, Tibeen, Tiekoo, Tirowenia (Slovenia), Tiwiten, Tonga, Ukureinia, Urdu, ao Vietemaem. (A kakaoro tain taian taetae nako.)

© 2012 man Intellectual Reserve Inc., a kawakinaki inaomata ni Kabane Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiaa Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. E boretiaki n te U.S.A.

Koroboki ao tamnei nako te *Riaona* a kona ni karaoaki katootoia ibukin bootaki aika uarereke, kabonganaaki ibukin te aki karekmwane n te ekaretia ke te mweenga. Korotammei n aki katootogangi ngkana iai tuua ake a kaotaki n aron taekan te korobanna. Titiraki a riai ni koreaki nakon Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

July 2012 Vol. 15 No. 3 (USPS 311-480) LIAHONA Kiribati, (ISSN 1096-5130), is published four times a year (January, April, July, and October) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

A Mwaiti Riki n te Aon-Rain Liahona.Lds.org

IBUKIIA IKAWAI

Taan kairiiri n te Nakoanibonga a kona n anga ibuobuoki ao boutoka nakon taian kominite rinanon ana kauntira ni bwabiriki abeeati te Ekaretia (taraa iteraniba 24). Ko kona n reiakin riki rongorongon mwakuri aikanne n te publicaffairs.lds.org (n te Ingiriti).

IBUKIIA KAIRAKE

Kawara youth.lds.org ibukin rawean katangitang man te intanete aika aki kaboaki, witeo aika anai nano, ao koroboki iaon kainibaire inanon *For the Strength of Youth*.

IBUKIIA ATAEI

Kaitibo ma Soma, Eszter, ao Kata mai Budapest, Hungary, iaon te iteraniba 62. Noori riki tamneia n te liahona.lds.org.

OIN IANGO N TE MAEKATIIN AEI

Nambwa a tei ibukin te moan iteraniba n te beeba ni kaongora.

Akimamatam, 64	Mwakuri ni miti-nare, 4, 24, 38, 53
Akoi, 59	Ongotaeka, 42
Ana Boki Moomon, 38, 53	Otenanti, 20
Anga reirei, 12	Rairaki, 30
Berita aika Tabu, 20	Tataro, 38, 50, 64
Bwabiriki Abeeati, 24	Te anua, 58
Bwaeoniia, 16, 61	Te Kaaitara, 35
Iesu Kristo, 10	Te kakawari n reirei, 7
Kabwarabure, 38	Te Kantaniga, 35, 42
Kakabwaia, 46	Te Kokoaua, 70
Kamatebwaia, 12	Te mare, 30
Katauraoi, 4	Te Mate, 10
Koaua, 30, 40, 49, 54, 66	Te Moko, 80
Maungatabu ni kabuta, 8	Te Nakoanibonga, 46
Mwakuri n Ibuobuoki, 7, 24, 80	Te Onimaki, 35, 42
	Te Tamnei ae Raoiroi, 12
	Te Utu, 16, 30, 41

N OIN AM TAETAETAE

Te *Riaona* ao tabeua bokin te Ekaretia a kona ni karekeaki n taetae aika bati man languages.lds.org.

**Iroun Beretitenti
Dieter-F. Uchtdorf**

Te Kauoman ni Kauntira n
te Moan Beretitentii

TEEI | Nuuka n Taainako

Naron ae kakoauaaki ni karenta n te aonaaba aika mwaiti, Turai e mwakena nuukan te ririki. Ni moan ao tokin te ririki a bukamaruaki ao n uringaki, nuukan bwaai n tainako aki tabeakinaki.

Moan te ririki bon taai ibukin manga rinanoan kanga-nga, ibukin karaoan babaire, ibukin karekean te korakora. Tokin te ririki bon taai ibukin taraakin kanoan taai aika tia n nako ao ni kona n irekereke ma te namakin n tokanikai ke ni bwaka. Ma te taratara ae riai, n iangoira bwa ti mena *i nuukan* bwaai e kona ni buokiira tiaki ti n ataa raoi riki te maiu ma ni maiuakinna n te maiu ae uaana riki.

Nuukan te Mwakuri ni Mitinare

Ngke I taetae nakoia ara kairake ni mitinare, I aki toki n tuangiia bwa a mena i nuukan aia mition. E ngaie ngke a tibwa roko teuana te bong n nako ke n aia tai n okira mweengaia n te bong are imwiina, I tuangiia bwa ana iangoia n tei i nuuka n tainako.

A na kona n reke irouia mitinare aika boou te namakin ae aki rangin n tau ni karaoan te mwakuri, ngaia are a waeremwe n taetae ke ni karaoa te mwakuri ma te onimaki ao te ninikoria. Mitinare ake a mwaatai ake a kaan roko n tokin aia mition a kona n namakina te nanokawaki ngkai e a kaan tokin aia mition, ke ni karaurau ni mwakuri ngkai a iangoia bwa tera ae a na karaoia imwiin banen aia mwakuri ni mitinare.

Tera te kanganga ao te tabo ra are a beku iai, te koaua

bwa ana mitinare te Uea a karikirakei uaa aika aki kona ni warekaki ao te rongorongo ae raoiroi. N iangoakiiia bon irouia bwa a tei i nuuka n aia mition n tainako e na kama-toaia ao ni kakorakoraia ana tia tei te Uea aika kakaonimaki. Ngkai e reke irouia mitinare aika bwainin aia tai, e na reke naba irouira ni kabane.

Ti Tei i Nuuka n Taainako

Te bitaki n te taratara aei e riaon riki are tii kamwaningaan te iango. Iai te koaua mai ieta irarikin te iango are ti tei i nuuka n taainako. Ngkana ti tara ara tabo iaon te mwabe, e kona n anaaki nanora n taekinna bwa ti mena i moa. Ma ngkana ti karaua n taraia riki, taabo raa ake ti mena iai ti mena i nuukan te tabo ae bubura riki.

N aron taraan te marena, ti te arona naba ma te tai. Ti kona n namakinna bwa tia mena i moa ke n tokin maiura, ma ngkana ti taraia bwa ti mena iaa n te waaki nakon te maiu are akea tokina—ngkana ti ataia bwa tamneira e a kaman riki are e a riaon ara kona n ataia ao, ibukin te karea ae kororaioi ao ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo, are tamneira e na maiu ni karokoa te maiu ae imwaira ae akea tokina—ti kona n ataia bwa ti bon mena raoi i nuuka.

N te tai ae aki maan n nako I namakina te kukurei ni manga karaoa atibunatuun ruanimateia au karo. E a tia te tai n aki nanoanga nakon n nen te ruanimate, ao I namakina te atibunatuu ae boou e na nakoraioi riki ibukin maiuia ae tamaroa. Ngke I taraa te bong ni bung ao te

bong ni mate iaon te atibunatuu n reitaki ma te taeti ae uarereke man aki kakaawaki, te kanikina ae uarereke aei e waekoa ni kaona au iango ao nanou ma ururing aika bati. Ururing ni kabane aika kakaawaki aikai e kauringa te tai i nuukan maiuia au karo ao i nuukan maiu.

E ngae ngke iraua ara ririki, e ngae ngke tera ara tabo, ngkana a riki bwaai inanon maiura, ti tei i nuuka n taainako. Ae kakaawaki riki, ti riai ni memena i nuuka n taainako.

Te Kantaniga Ni Kan Mena i Nuuka

Eng, e na iai taai ni moan waaki ao taai aika a nang bane inanon maiuira, ma aikai bon ti taian mwaake inanon kawain nuukan te maiu are akea tokina. E ngae ngke ti mena i moan ke n tokin te waaki, ke ti uarereke ke ti kara, e kona te Uea ni kabonganaira ngkana ti aki tabeakin iango ake a na kona n tiana ara konabwai ni beku ao ni kariaia Ana kantaniga ni katamaroai maiura.

E taku te Tia Ototo n Taian Areru, “Bon aei te bong ae E karaoia Iehova; ti [na] ki-mwareirei ma ni kukurei irouna” (Taian Areru 118:24). E kauringiira Amureka bwa “te maiu aei bon aia tai aomata ni katauraioa ni kaitibo ma te Atua; eng, nooria *te bong ni maiu n te maiu aei* bon te bong are aomata a na karaoi aia beku” (Aramwa 34:32; ao e kairaki katururuana). Ao te tia ototo e taekinna, “Nnaki Toki-te rau ibukin Ngkai.”¹

Arora n tei i nuuka n tainako e nanonaki bwa e aki kona n toki te takakaro, te kantaniga e aki kona ni bua, te taenikai e aki kona ni bane taina. N aki tabe bwa tera arora ke tera ara kanganga, moanakin are akea tokina ao tokin te maiu are akea tokina a teimatoa ni mena imwaira.

Ti tei i nuuka n taainako. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Emily Dickinson, “Nnaki Toki-te rau ibukin Ngkai,” in *Ana Boem Emily Dickinson Ae Tabwanin*, ed. Thomas H. Johnson (1960), 624.

REIREI TE RONGORONGO AEI

Iangoia ni maroroaki-nna ma te utu bwa ana kanga n “tei i nuuka n taainako,” e ngae ngke a moanna ke ni katoka te bwai teuana. Kaungia bwa ana karaoa aia kabanea n tamaroa n aia waaki ni kakukurei aika waakini ngkai, n aki tarai taai aika nako ke n tatanninga te waaki ni kakukurei ke te mwakuri n ibuobuoki are i mwiina. Ko na bae n tangiria bwa a na rinea te bwai teuana ae a kona ni karaoia ni wakina te reirei aei ao ni katea te tai ae a na kona iai ni kakoroa nanon aia kouru.

RORONRIKIRAKE

I Nuukan Am Katauraoi ibukin te Mition

Etuangiaa mitinare Beretitenti Uchtdorf bwa a na iangoia ae a mena i nuukan aia mition. Ko kona naba ni kabongana te iango aei nakon am katauraoi nakon am mition: e ngae ngke 12 ke 18 am ririki ni maiu, ko kona ni katauraoi nakon te mwakuri ni mitinare.

Tera bwaai aika ko kona ni karaoi "i nuukan" am katauraoi n nako ni mitinare?

- Bwaina te kororaoi n taainako n nakon te tembora.
- Kataneiaiko ni kinaa te wirikiriki mairoun te Tamnei ae Raoiroi man korean wirikirikiam ao ni karaoi nanoia.
- Tataro ibukiaa mitinare.
- Tuangiaa mitinare n am aono te bwai ae ko na kara-oia bwa katauraoaam nakon te mwakuri ni mitinare.
- Reiakinna ni bairea raoi am tai, n raonaki ma waaki ni kakukurei aika kakaawaki n aron te mwakuri n ibuobuoki, kamatebwaian booki aika tabu, ao koroboki n te tienero.
- Ngkana ko taetae ma kaain te utu, tibwaua te kibu man booki aika tabu aika a kaungako n te tai ae a tibwa n nako. Kabwarabwara am iango iaon te kibu anne.
- Titirakiniia raoraom aia aro ao tera ae a kakoaua. Tauraai n tibwauai am koaua. Kaoia nakon te taromauri ke nakon taian waaki ni kakukurei n te ekaretia.

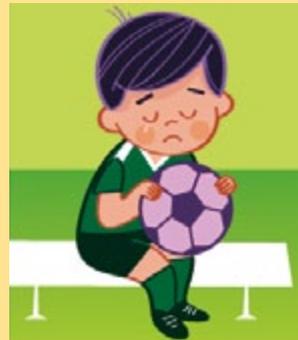
Ngkai ko ataia bwa ko mena i nuukan am katauraoi ni mitinare, ko kona ni maiuakina te maiu ae ko na tau iai n riki n ana onimaki te Uea ao ana iraorao te Tamnei.

ATAEI

A Kona Aomata ni Kabane ni Karaoa Tebwaiteuana Ngkai

1. E reireiniira Beretitenti Uchtdorf bwa e aki akaka am ririki, ko kona ni karaoa te mwakuri ni buokiaa tabeman. N am tieno ke n te mwakoro ni beeba n aki akaka, koroai am tarena ke am konabwai. Titirakiniia am karo aia iango bwa tera am tarena.
2. Iangoia bwa ko na kanga ni kabongana am tarena ni buokiaa tabeman n aron kanganga aika a oti inano.

3. N tokin am rinan n tarena aika ko a tia ni karinani, korea te kawai teuana ae ko na kona iai ni kabongana ni buokiaa tabeman n te wiiki aei.

Tataro mwaaka ni kamatebwaia te bwai n reirei aei, ngkana e riai, maroroakinna ma aine ake ko kawariia. Kabonganai tiiraki bwa a na buokiko ni kakorakorai aine ao ni karaoa te Bootaki n Aine bwa iteran maium ae kakaawaki.

Kabwarabwarakin Ara Reirei rina-non te Tangira ao te Mwakuri n Ibuobuoki

Rinanon Maiuna ae mamate, E kaota ana tangira Iesu Kristo ibukiiia tabeman man ana ibuobuoki nakoia. E taku, “Ane a na ataingkami aomata ni kabaneia bwa au reirei ngkami n aei, ngkana kam I tangitangiri” (Ioane 13:35). E katea te katoto ao e tangiriira bwa “kam na buokiiia ake a kainnanao [ara] ibuobuoki” (Motiaea 4:16). E weteia Ana reirei bwa ana mwakuri ma Ngaia n Ana mwakuri, n anganiia te tai ni beku ibukiiia tabeman ao ni kona n riki n Arona.¹

Ara mwakuri n ibuobuoki ngaira aika taan kakawari n te mweenga ti na taraa riki ana mwakuri ara Tia Kamaiu ngkana ti tibwaua ara tangira ibukiiia naake ti kawariia man karaoan bwaai aikai:²

- Uringa araiia ao araiia kaain aia utu ao ni kinaia raoi.
- Tangiriia n aki bureburei taekaia.
- Tararuaiia ao kakorakorai aia onimaki “temanna imwiin temanna,” n aron ae karaoia te Tia Kamaiu (3 Nibwaa 11:15).
- Karekea te iraorao ae tamaroa ma ngaia ao kawariia ni mweengaia ao n taabo riki tabeua.
- Tabeakina aroia aine ni kabane. Uring bonginibung, anga beeba, taian mare, bwabetito, ke taai tabeua ake a uaana nakoina.
- Anga te ibuobuoki ao te boutoka nakoia membwa aika boou ao kaain te aro aika aki roroko.

- Anga te ibuobuoki ao te boutoka nakoia aika a maroa ke naake a tangira te kabebeteaki.

Man Koroboki aika tabu

3 Nibwaa 11; Moronaai 6:4; Doctrine ao Covenants 20:47

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa *Daughters in My Kingdom: The History and Work of Relief Society* (2011), 105.
2. Taraa *Aeniboki 2: Babairean aron Kairan te Ekaretia* (2010), 3.2.3.
3. *Naati Aine n Abanueau*, 3.
4. *Naati Aine n Abanueau*, 6.

Tera ae I Kona ni Karaoia?

1. N na kanga ni karikirakea au konabwai ni buokiiia tabeman?
2. Tera ae n na karaoia bwa aonga aine aika I tararuaiia n ataia bwa I tangiriia?

Onimaki, Utu, Buoka

Man Ara Rongorongo ni Kawai

“Iai inanon te Nu Tetemanti rongorongoia aine, aika aranaki ao aki aranaki, aika a kamwakura te onimaki iroun Iesu Kristo. . . . A riki aine aikai bwa taan reirei aika moan te tamaroa. . . . [A] mwananga ma Iesu ao Ana Abotoro ake Tengaun ma uoman. Anga nako aia bwai ni buoka Ana mwakuri. Imwiin Matena ao Mangautina, [a] teimatoa n riki bwa taan reirei aika kakaonimaki.”³

Bauro e korea taekan te aine ae arana Boibe, are te riikan n te ekaretia” (I-Rom 16:1). E tuangia aomata bwa ana “buoka ana mwakuri ane e tangira buokana iai: bwa te tia buokia aomata aika bati neiei” (I-Rom 16:2). “Te aeka ni mwakuri ae karaoia Boibe ao tabeman aika tamaroa n te Nu Tetemanti e teimatoa ni waaki n te bong aei ma kaain te Bootaki n Aine—taan kai-riiri, taan kakawari n te mweenga, tiina, ao tabeman—aika a tia n riki bwa taan ibuobuoki, ke taan buokiiia, aika mwaiti.”⁴

Bokin te Maungatabu n Eberi

Tera are I a tia n taekinna Ngai te Uea, ao I bon taekinna, . . . e ngae ngkana boni man bwanaau ke man bwanaaia Au toro, bon tii te arona (taraa D&C 1:38).

Ngkai ko a tia n rinanon te maungatabu ni kabuta ibukin Eberi 2012, ko kona ni kabonganai iteranibaa (ao Booki ibukin rongorongon te maungatabu n taai aika a na roko) ni buokiko ni kamatebwai ao ni kamwakuri reirei ake ai tibwa ngkai mairouia burabeti aika a maiu ao abotoro.

KARAKI MAN TE MAUNGATABU

Mwakan te Nakoanibonga

Ntain te Kauoua ni Buaka n te Aonaaba, inanon moan 1944, te bwai ae riki ae irekereke ma te nakoanibonga [ao] e bon karakinaki iroun te tia koro rongorongon—ae tiaki kaain te Ekaretia—are e mwakuri ibukin te nutibeeba i Hawaii. . . . Ngaia ao tabeman taan koro rongorongon a mena n te kauoua n rain ibukiia mwaarin n te abamakoro ae Kwajalein. Ngke a waaki, a noora te kairake ni mwarin ni beibeti ni bobaraaki inanon taari, e mataata bwa e ikoaki ni kakaiaiki. Taari ae aki nano are e katobibiia e a bon uraura n raraana. Ao imwiina a noora temanna te mwarin ae nakon raora ae ikoaki. Te kauoman ni mwarin e bon ikoaki naba, ma angana te angamaing n tinetina n aki reke arona n iterana. E tabeka atun teuare e beibeti i taari bwa e naaki bwabwa. Ni bwanaana ae nako nanona e wewetea buokana. Taan koro rongorongon a manga taraa riki te ataeinimwaane are e kabeibetia ao ni kaboa ana wewete, “Te nati te mwaane, akea te bwai ae kona ni karaoaki ibukin te ataeinimwaane aio.”

“Imwiina,” e koreia te tia kakoaua, “I noora te bwai teuana ae I tuai n nooria mai imwaaina.” Te ataeinimwaane aio, are e bon kaakaiaki ikoakina, e karekea kawaina nakon te bike ma rabwatan raona ni mwariin ae e a taraa n akea te maiu “irouna.” E “kawenea atuun raona iaon bubuan waena. . . . Ai terana te tamnei anne—ataeinimwaane aika uoman aikai a rangi ni kaakaiaki ikoakiia—ni kauoman . . . itiaki, kairake n ataeinimwaane aika tamaroa taraakiia, e ngae ngke a mena inanon aroia ae kananokaawaki. Ao te ataeinimwaane aio e kabwaoua atuna iaon are temanna ao e taku, ‘I tuangko ngkoe, n aran Iesu Kristo ao man te mwaaka n te nakoanibonga, tiku ni maiu ni karokoa I kona ni karekea te buoka man te bwainaraki.’” Te tia koro rongorongon e kaina ana koroboki: “Ngaira ni

kateniman [mwariin ake uoman ao ngai] ti a mena ikai inanon te ona-oraki. Taokita aki ataia [a kanga ni karaoa aio ni maiu], ma I ataia.”

Beretitenti Thomas S. Monson, “Willing and Worthy to Serve,” *Riaona*, Meei 2012, 67, 68.

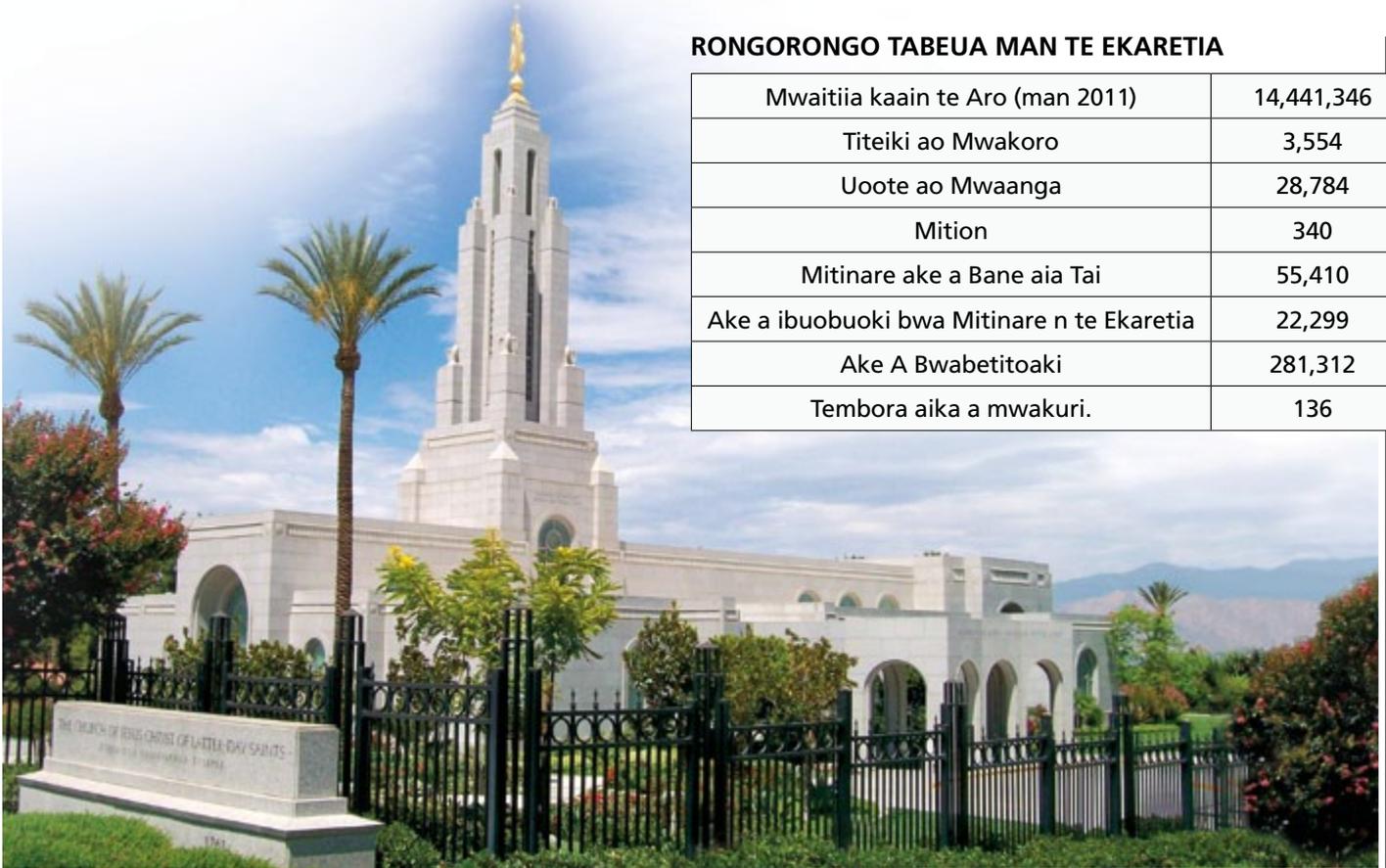
Titiraki aika a na iangoaki raoi:

- Tera Kakabwaia aika roko nakoia Aika Itiaki ni boong aika Kaitira rinanon mwakan te Nakoanibonga?
- A kanga ni irekereke te onimaki ao te nakoanibonga—ibukiia ake iai irouia te nakoanibonga ao ibukiia ake a karekea te kakabwaia.?

Iangoa korean am iango inanon te tienero ke maroroakinna ma tabeman.

E kona n nooraki riki te rongorongon aei: “Nakoanibonga” kamatebwaian man Topic on LDS.org; Julie B. Beck, “An Outpouring of Blessings,” *Liahona*, Meei 2006, 11–13; *Ana Reirei te Ekaretia* (2009), “Te Nakoanibonga,” 67–71.

Ni wareware, mataku, ke ni kakauongo nakon maroro n te maungatabu ni kabuta, nakon conference.lds.org.

RONGORONGO TABEUA MAN TE EKARETIA

Mwaitiia kaain te Aro (man 2011)	14,441,346
Titeiki ao Mwakoro	3,554
Uoote ao Mwaanga	28,784
Mition	340
Mitinare ake a Bane aia Tai	55,410
Ake a ibuobuoki bwa Mitinare n te Ekaretia	22,299
Ake A Bwabetitoaki	281,312
Tembora aika a mwakuri.	136

KONAN TE KAMWATEBWAI

Bwaika a Kaineta: Te Utu

Angiin atun marooro aika a kakawaki a taekinaki irouia aika mwaiti ma irouia taan taetae n te maungatabu. Iai aman ake a taetae iaon kakawakin te utu. Kataia kakaai bwaika ti te arona ma ake a taekinaki n tain te maungatabu.

- “Bumwaane ao buuaine a riai ni mataata bwa moan tabeia—are aki kona ni kamotirawaki ma iai—bon ibukiiia ao imwiina nakoia natiia.”¹— Beretitenti Boyd K. Packer, Beretitenti n te Kooram n Abotoro ake Tengaun ma Uoman
- “Ti tangiiria bwa ti na karaoi bwaai n aroia ae barongaaki! Te Mare moa ao imwiina te Utu. Angiina n te aonnaba aki toki ni maninga aron bairean bwaai n aron aei ao ngkana a karaoia a kona ni kaibibiti ao man biiti ni kareei.”²— Beretitenti M. Russell Ballard man aia Kooram Abotoro ake Tengaun ma Uoman
- “Ti ataiia bwa kamatebwaian koroboki aika tabu ma karaoan te botaki ni utu a bon tuai kona n nakoraui. E ngae ngke ti kaitara ma kangaanga ti na riai n aki bwara n nano ma iai.”³— Unimwaane Quentin L. Cook man aia Kooram Abotoro ake Tengaun ma Uoman
- “N reireiniia natiira bwa a na oota e bon raka riki nakon ae tii te anganaki te rongorongo. Bon buokaia natira ni karekea te reirei inanoia.”⁴— Cheryl A. Esplin, te kauoman ni kauntira n beretitenti ni kabuta n te Buraimwari

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Boyd K. Packer, “Ao e na Kairiia te Teei ae Uarereke,” *Riaona*, Meei 2012, 8.
2. M. Russell Ballard, “That the Lost May Be Found,” *Riaona*, Meei 2012, 100.
3. Quentin L. Cook, “Bwa ana Manga Kaokaki ake A Bua,” *Riaona*, Meei 2012, 44.
4. Cheryl A. Esplin, “Kanakoraoiko ma Anenen te Onimaki,” *Riaona*, Meei 2012, 10.

Aia Berita Burabeti

“N gkai ti a kitana te maungatabu aio, I bubuti te kakabwaia mai karawa iaomi n tatabwemaningkami. . . . Ko bia iangoa raui koaua ake ko a tia n ongo, ao a bia buokiko n riki n tamaroa riki nakon are mai imwain te maungatabu aei.”

Beretitenti Thomas S. Monson, “Ao ngkai ti a roko n Tokin te Maungatabu aei,” *Riaona*, Meei 2012, 116.

TE KARAANGA N Rau

MA NGKANA TIAKI

“Aomata aika onimaki ana kawakinaki man kangangan bwain te aonaaba aei. Ngaia ae kateia Tateraka, Metiaka, ma Abetenoko n ninikoria a bon tau n iraki. A ataia bwa e kona te Atua ni kamaiuia. ‘Ma ngkana tao e aki,’ a berita, a na teimatoa n toro iroun te Atua (taraa Taniera 3:16–18).”

Unimwaane Neal A. Maxwell (1926–2004) man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “E mwaneaki ni Baina n Tangira,” *Liahona*, Nobembwa 2002, 17.

Ibukin rawawatan nanou, I waaki rake ma ni kamatoatoaaki n te onimaki ao te kantaninga iroun te Tama are i Karawa ao Iesu Kristo.

Iroun Lanise Heaton

Nte bong are e mate iai natira te mwaane te karimoa, buana e karika te rawawata ae korakora n tamneiu. E ngae n anne I kakooua bwa e kona mwaakan te Tia Kamaiu ni kamaiu ni buokai n rawawatau ao ni marakiu. Ngai ma kaain abau ti tuanga ara tia reirei n te mweenga bwa a na anganiira te kakabwaia. Ti ataia bwa ti na anganaki te korakora. E a tia ara Tia Kamaiu ni berita bwa E bon aki kona ni kitaniira ni motiki roora (taraa Ioane 14:18). I a tia n taua ni kamatoa te berita anne ao ni kakooua ane E taekinna.

E reirei Itaia bwa te Tia Kamaiu bon “te aomata ae nanokaawaki, ao e ata naba te rawawata” (Itaia 53:3). Ngkana iai ae e kona ni buokiira, I ataia E kona, n arona bon irouna. Ma I ataia bwa ngkana E waekoa n ana rawawata mai irouna, ao e na bon akea te ririrake, akea te atatai ae e na riki.

Man te uruaki n nano, I a tia n rinanon teimatoan namakinan te rau n

aiaron te karaanga are e roko mairoun te Tia Kamaiu (taraa 1 Nibwaai 20:18). Inanon taai, boong, ke inanon wiiki, ni kanganga ao e a tia Ana rau ni uota nako nanokawakiu. N na ti tangiria n titiraki ibukina. E aki tangiriira Tamara are i Karawa bwa ti na rinanon te maiu ae mamate n ti ngaia.

Ngke I tabe n iangoa te kabuanibwai are e ana maiun natiu te mwaane, e roko te rongorongon man te O Tetemanti n au iango:

“E kona Atua ae ti toro i Rouna ni kamaiura man te nnenikanaiai ae ura mwaaka te ai iai, ao e na kamaiura mai nanoni baim, te uea.

“*Ma ngkana tao e aki*, ao ke e ataaki aei i roum, te uea, bwa ti na aki toro irouia antim” (Taniera 3:17–18; e kairaki katuruturuana).

Mwakorona ae kakaawaki bon “Ma ngkana tiaki.” Ti riari n teimatoa n onimaki n aki tabe bwa tera bwaai aika riki. E kona te Tama n tia ni kanakoia anera

bwa a na kamanoa natiu man te kabua-nibwai, ma E aki. E ataia bwa tera ae E na anaia bwa E na kamaiura bwa ti na kona n tauraoi n Nakoina. Bwaai ni kabane a na bane n okeei. Ma e aki nanonaki n anne bwa ti na aki kona ni manga nanokaawaki ke n tang. Nanokawakira bon ibukin ara tangira, ma nanora e na aki reke n te kanganga.

Te kabanea n tamaroa ni bwaintangira ae ti kona n anganiia naake n iteran te rabuna ake uoua bon te waaki nako ni kakorakoraaki n te onimaki ma te kantaninga iroun te Tama are i Karawa ao Iesu Kristo, e ngae ngke mwaneka n tatabeua nako a anaaki ma rannimata aika wawanako mai matara. Bukina bwa iai te berita nakoira bwa “akea ana tokanikai te ruanimate, ao e anaaki kammarakin te mate iroun Kristo” (Motiaea 16:8). N te bong teu-ana “ao e na kaoui rannimata te Uea ae Iehova mani maata ni kabane” (Itaia 25:8). ■

TI NA KANGA N TABEAKINA TE RAWAWATA?

Unimwaane Joseph B. Wirthlin (1917–2008) man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e uota te titiraki aei n ana taeka n ana maungatabu ni kabuta n Okitobwa 2006:

“I iangoa te bwai anne ni katoa bong ni moan rongorongon te aonaaba, te Kanimabong anne [ngke e tauraki te Tia Kamaiu] bon te kabanea n rotongitong.

“Ma te kanganga n te bong anne e aki reitinako.

“Te rawawata e aki maan ibukina bwa n te Tabati, te Uea ae manga uti e urua ana kabaebae te mate. E rierake man te ruanimate ao ni kaoti ma te tokanikai ae riao tamaroana n riki bwa aia Tia Kamaiu aomata ni kabane.

“Ao n te tai ae tawe aomata a tia ni kaonaki ma rannimata a bwatakataka. Riia ake a tia n tataro ma te karaurau ibukin te rawawata ao te nanokawaki a kaona ngkai te eea ma taeka n nebonebo, ibukin Iesu te Kristo, Natin te Atua ae maiu, e tei imataia bwa te moan ni uaa n te Mangauti, te bwai ni kakooua bwa te mate bon moan bwaai aika boou ao ni kamimi. . . .

“Ibukin te maiu ao ana karea ni kamaiu ae akea tokina aia Tia Kamaiua te aonaaba, ti na manga katiteu-anaaki ma naake ti a tia n tangiriia.”

“Sunday Will Come,” *Riaona*, Nobembwa 2006, 30.

N ni bootakin te utu ae imwaira, iangoia ni maroroakina te mate, te Mangauti, ao te baire ni kamaiu. Taraa, te katooto, 2 Nibwaai 9 ao Aramwa 11–12.

**Iroun Russell T.
Osguthorpe**

Te Beretitenti ni Kabuta
n te Reirei n Tabati

TE REIREI E A KAMAN ATAAKI IROUN TE TIA KANREIREINAKI

Ngkana ti butimwaai aia konabwai taan kan reireinaki n tatabemaniia nako aika tamaroa, ti moanna n noora ae nooria te Atua.

Ngke i nakon katabeakiu man te Ekaretia i Cusco, Peru, kaain abau ao Ngai ti ira te kiraati n te Bootaki n Aine ao te Nakoanibonga ae te Merekitereka ae bootaki. Te tia reirei n te bong anne bon te tia reirei n reirein te Euangkerio ibukiia ikawai. Bukina bwa a taetae inanon bootaki aika uoua aikanne, ai bon ti 20 te miniti nikiran te tai ibukina n anga reirei iاون te bwai ae a tia ni katauraeia.

E moanna man tuangakiia membwa ni kabane bwa a na teiraki ake a tia ni kaaina te Ekaretia inanon te maan ae uoua te ririki n nako. Niman membwa aika a teirake. E korea te nambwa 5 iاون te burakibooti ao imwiina e taku, “Tariu ao mwaneu, e kakukurei bwa iai 5 membwa ibuakora aika a tibwa kaina te Ekaretia. Ti te kanganga bwa inanon uoua te ririki n nako, ao ti bwabetitioia 16 aika tibwa rairaki n te uoote aei.”

Imwiina e korea te nambwa 16 irarikin te nambwa 5 ao ma te ingainga n nano ae korakora e titiraki, “Ngaia, tariu ao mwaneu, tera ae ti na karaeia?”

Te titita e tabeka baina ao e taku, “Ti riai n nako ni kakaeia ao ni kaokiia.”

E kariaia te tia reirei ao imwiina e korea te taeka *te kamaiuia* iاون te burakibooti. “Iai 11 membwa aika boou aika ti na kaokiia,” e kaeka.

Imwiina ao e wareka te rongorongoro mairoun Beretitenti Thomas S. Monson ibukin kakaawakin te kamaiu. E wareware naba man te Nu Tetemanti bwa e kanga te Tia Kamaiu n rimwiia ana tiibu aika bua (taraa Ruka 15:6). Ngkanne e titiraki, “Ngkanne ti na kanga ni kaokiia?”

A tei baai, ao e wetea temanna te membwa imwiin temanna. Iai aia iango kaain te kiraati bwa a na kanga aia utu n te mweenga ke n tatabemaniia nako ni uaiia ni mwakuri ni buokia ni kaokiia aika tibwa rairaki nakon te ekaretia. Ngkanne e titiraki te tia reirei, “Ngkana ko nakonako inanon te kaawa ao n noora te mwaane ae ko kinaa bwa ngaia temanna mai buakioia aika tibwa rairaki n iteran te kaawa, tera ae ko na karaeia?” E taku temanna te membwa, “N na kawaria ao n taetae nakoina. N na tuanga bwa ti rangin

ni kainnania bwa e na oki ao n ingainga nanora bwa e na manga raoniira.”

Tabeman n te kiraati a kariaia ao n anga tabeua iango bwa ti na kanga ni buokiia membwa aikai. Iai te nano ae ingainga n te ruu, te nano ae korakora ni karaeia te bwai ae riai ni karaeia ni buokiia membwa aika tibwa rairaki aikai ni buokiia ni kaokiia nakon bwaninin waaki ni kakukurei.

Ngai ma kaain abau ti kiitana te reirei aei ma te nano ae boou ni karaeia te bwai teuana ioura ni buokia ni kaoka temanna nakon waaki ni kakukurei n te Ekaretia. I namakinna bwa ni kabane kaain te kiraati a okirikaaki ma te namakin ae aekan anne. Imwiin te atatai anne, I titirakinai i bon irou: Tera ae karika nakoraoin te reirei ae uarereke aei? Bukin tera bwa aomata ni kabane a kitana te kiraati ma ungannania ni kani maiuakina te euangkerio?

Ngke I tabe n iangoi titiraki aika uoua aikai, I kunei aua reirei ake a karika te kiraati aei bwa te kiraati ae nakoraia reireinakiia ao te namakin n angareirei ae nakoraia:

1. Te Rairaki bon te botoniango.
2. Te tangira bon te kaantaninga.
3. Te reirei bon te kiing.
4. Te Tamnei bon te tia reirei.

Te Rairaki Bon te Botoniango

Nakon katakina ni “kaon aia iango kaain te kiraati ma rongorongo,” n aron are e a tia Beretitenti Monson ni kauringiira *n aki* karaoa, te bwai ae kataia ni karaoia te tia reirei aei “*ni kaungaia n tatabemaniia n iangoia, n nama-kinna, ao ni karaoa te bwai teuana ibukin maiuakinan te euangkerio.*”¹

Ni kauarerekeana, ana botoniango te tia reirei aei bon buokaia kaain te kiraati ni *karaoa* te bwai ae a na tia n aki karaoia ngke arona bwa aki ira te kiraati. Ao te *mwakuri anne* e karao-aki bwa e na buokiia n tatabemaniia nako bwa a na *riki* bwa ana reirei ni koaua te Tia Kamaiu.

Te kantaninga ibukin te reirei aei

bon ibukin te *rairaki*. Te taeka ae te *rairaki* nanona bon te rairaki nakon te kawai ae boou, ni kamatoa te katei ae boou. Te rairaki—n riki bwa te tia reirei ni koaua—bon tiaki te bwai ae kai toki ma te *mwakuri* ae teimatoa.² N te kiraati aei te *mwakuri ae karao-aki* irouia kaain te kiraati e iangoaki bwa e na buokiia tiaki ti kaain te kiraati ma aika ana rairaki irouia membwa. N tainako ngkana ti maiuakina raori ana reirei te euangkerio, temanna e na kakabwaiiaki mai irouna ke rinanon aia *mwakuri* tabeman. Ibukin aei, reirei ao reiakinan te euangkerio boni bwaai aika onoti. Nakon ae e tii kaineti nakon ukoukoran te rabakau, reiakinan te euangkerio e kaineti nakon rairakim ibon iroum.

Te Tangira Bon te Kaantaninga

Ngke I ira te kiraati i Peru, I kona n namakina te tangira iroun te tia reirei

Te tangira e buokiira ngaira taan reirei n anga reirei n aron are e na karaoia te Tia Kamaiu ngke arona bwa E mena n ara kiraatiruum.

ibukii naake a roko ao ibukii aika tibwa rairaki ae kaoia kaain te kiraati bwa a na kamarurungia. Te tangira e taraa ni kaona te ruu—mairoun te tia reirei nakon te tia kan reireinaki, mairoun te tia kanreireinaki nakon te tia reirei, mairoun temanna te tia kan reireinaki nakon temanna, ao mairouia taan kanreireinaki nakoia aika tibwa rairaki.

Te tangira e buokiira ngaira taan reirei n anga reirei n aron are e na karaoia te Tia Kamaiu ngke arona bwa E mena n ara umwanreirei. Ni kouana, “te tangira e kaumakiira bwa ti na tauraai ao n anga reirei n te aro ae kaokoro.”³

Ngke arona bwa a na kantaninga te tia reirei bwa e na anga ni kabane kanoan te bwai n reirei, e na kabanea a na tai te tia reirei iaon kanoan te reirei nakon kainnanaoia taan kanreireinaki n tatabemaniia. Te tia reirei mai Peru e taraa n ae akeanona ni kan *reiakina* te bwai te uana. E ti tangira ni kaungai nanoia kaain ana kiraati bwa a na bane n nako nakoia tariia ma mwaneia n te tangira. Te tangira ibukin te Uea ao te tangira ibukira n tatabemaniira nako e karika te nano ae korakora. Te tangira bon te kaantaninga. Ngkana te tangira bon ara kaantaninga, te Uea e na kakorakoraira ni kakoroa nanon Ana kaantaninga ni buokii Natina. E na anganiira te kaungaira ma te *bwai* ae ngaira taan reirei ti kainnanaoia n taekinna ao *ni kanga* ngaira n taekinna.

Te Reirei Bon te Kiing

Te tia reirei mai Peru e aki wareware man te reirei n te bokinreirei ngke e anga reirei. E anaaki nanou bwa e kabongana te bokinreirei ke taetae man taian maungatabu ni

Kamatebwaian
Ao reiakinan
te euangkerio
tiaki ibukin reirei
iaon koaua, ma
bon ibukin kaba-
nean aroia taan
kanreiakinaki.

katuraai ibukin te kiraati, ma ngke e angareirei, e angareirei man booki aika tabu. E karakina rongorongon te tiibu ae bua ao ni kaokioka te kibu aei: “Ao ngkana ko a manga rairaki ao ko na kateimatoaia tarim” (Ruka 22:32). E tibwaua ana kakao Bereitenti Monson nakoia membwa ni kabane n te Ekaretia bwa a na kamaiuia naake a tia ni bua kawaia. Reirei i nuukan ana reirei bon te onimaki ao te tangira. Kaain te kiraati a kainnanaoia te onimaki ae tau bwa ana kona ni karaoia, ao a kainnanaoia bwa a na karaoia ma te tangira.

Ngkana reirein ana euangkerio Iesu Kristo ae kaokaki a reiakinaki ma te mataata ao te aki nanokokoraki, ao te Uea e na kakorakoraia taan kanreiakinaki ao te tia reirei. Ngkana a mwaiti aia iango membwa aika anga ibukin kawarakiia tariia ao

mwaneia aika aki kakaonimaki, ao a na kaan riki aomata n tatabemaniia nako nakon te Tia Kamaiu, ae teima-toa ni kawariia tabeman n Ana tai ni mwakuri n te aonaaba. Te reirei bon te kiing nakon reirein ao angareirei n te euangkerio. E kaukii naano. E kaukii iango. E kauka kawain Tamnei te Atua ni kaungaia ao n reireiniia ni kabane aika roko.

Te Tamnei Bon te Tia Reirei

Taan reirei n te euangkerio aika raraai a ataia bwa tiaki raai taan reirei ni koaua. Te euangkerio e reireiaki ao n reiakinaki rinanon te Tamnei. N akean te Tamnei, reirei iaon koauan te euangkerio aki kona n reiakinaki (taraa D&C 42:14). Mwaitin te tai ae anga te tia reirei te kakao mairoun te tamnei ae raioiroi ni karaoa te mwakuri, ao e na rangin ni korakora riki ana mwakur te Tamnei ae Raioiroi n tain te reirei. Te tia reirei mai Peru e anga te kakao mairoun te Tamnei. Ngaia ae ngkana a kaeka kaain te kiraati ma aia iango, namakinan te Tamnei e rikirake ao e kakorakoraia n tatabemaniia nako.

Te tia reirei e aki kataia n *anga* te reirei. Ma, e kataia ni *kaoka* te reirei are e a kaman ataia te tia kanreireinaki. Man kaoia kaain te kiraati rinanon mwaakan te Tamnei, te tia reirei e buokii membwa ni ukoukora oin nanoia ni karaoia—ni kawariia tariia ao mwaneia n te tangira. Ngke a tibwauai aia iango kaain te kiraati, a kaungaia bon irouia bukina bwa a ikotaki n nakon te Tamnei.

Ngkana ti kataia ni maiuakina te euangkerio ni buoakia kaain ririkira, te Uea e na kaungaira n te bwai ae ti riari ni karaoia. Ngaia are ngkana n tabeia taan reirei ti tangira te Tamnei bwa e na raoniira inanon ara

kiraatiruum, ti na ti kainnania ni kaoia kaain te kiraati bwa ana maiuakin reirein te euangkerio ni kabane. Ngkana ti angananora bwa ti na maiuakina reirein te euangkerio ni kabane, ti kaniira riki nakon te Atua ao te Atua e kaniira (taraa D&C 88:63).

Te Kaantaninga Ibukiia Taan Kanreireinaki N Tatabemaniia Nako

Tiaki reiakinna ao n anga reirei n te euangkerio ibukin tii te kaantaninga ni karekean te wanawana. Ti reiakinna ao ti reireia te euangkerio ni karekea te karietataaki. Kamatebwaian ao reiakinan te euangkerio tiaki ibukin reirei iaon kooa, ma bon ibukin kabanean aroia taan kanreiakinaki. Tabera ngaira kaaro ke taan reirei bon buokaia taan kanreiakinaki ke taan reirei

bwa a na ukoukora te reirei inanon oin nanonia ao aia iango.

Ngkana ti kakooua aron aia kona-bwai taan kanreireinaki aika tamaroa n tatabemaniia, ti moanna n noora are e nooria te Atua. Ngkanne ti kona n atonga te bwai ae E na tangiria bwa ti na taekinna ao ni karaoa te bwai ae E tangiria bwa ti na karaoia. Ngke ti waaki inanon te kawai n reirei ao n angareirei aei, te rairaki bon ara boto-niango, te tangira bon ara kaantaninga, te reirei bon te kiing, ao te Tamnei bon te tia reirei. Ngkana ti reirei ao ti angareirei n te kawai aei, te Uea e na kakabwaia te tia kanreireinaki ao te tia reirei are a na kona ni karikirakeaki iai ni kabane (taraa D&C 88:122). ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

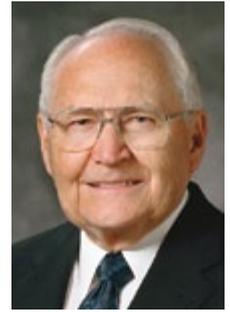
1. Thomas S. Monson, inanon Ribooti ni Maungatabu, Okitobwa 1970, 107.
2. Taraa Dallin H. Oaks, "The Challenge to Become," *Riaona*, Tianuare 2001, 40–43.
3. *Teaching, No Greater Call* (1999), 32.

Ngkana ti tangira te Tamnei bwa e na raoniira inanon ara kiraatiruum, ti na ti kainnania ni kaoia kaain te kiraati bwa ana maiuakin reirein te euangkerio ni kabane.

HANDICART PIONEERS: IROUN MINERVA TEICHERT © IRI, MWAWANNANO AMAN ANA MIUTIM TE EKARETA N RONGORONGON NGKOA.

**Iroun Unimwaane
L. Tom Perry**
Man te Kooram n Abotoro
n te Tengaun ma Uoman

KORAKORAIA Ara Bakatibu

*Aia onimaki Bwaeoniia e kainnanoaki n te aonaaba
n taai aikai n aron waakin te tai.*

Iku-kukurei n tainako n rongorongoia bwaeoniia. Tibu te unaine e maeka iririkin ara auti ngke I uarereke. Ngke waniua ana ririki e a tia n rianna ni kabanea angiin te kawai n rinuukan te aba ae aoraoi. E kona n uringnga teutana are a rinanona bwaeoniia are e kamimia nanou man aoa ake I tekateka iai n ongora irouna.

Beretitenti Brigham Young (1801–77) e a tia n tainako n riki bwa au ninikoria ae okoro. Ana kaeka nakon kangaanga a bebete ao a kakaawaki ao a kabwaia iai aomata. I mimii n tamneina ao ungannanona ngke e kairiia Aomata aika Itiaki nako maeao.

Ngke e a ataia bwa te kabane mwane ni kamwaingaia taan rairaki aika a boou mai Eurobe nako Utah ea bobuaka, ea uotaki te iango nakon Beretitenti Young bwa a na kabonganai aenika n rinuukan te marae n uteute. Beretitenti Young e waekoa n noora

tamaroana, tiaki tii ni kawakinan te kabanemwane ma ibukin naba reken marurungiia aomata n rianna n te raroa anne ao n roko n te mwanono i Salt Lake ni kaonaki n te korakora ao te ungannano imwiin te bwai are a rinanona. E taku.

“Ti onimaki [confident] bwa te aekaki n turein anne e na waekoa riki nakon te turein are kookaki n te kao are e kona ni waaki. A riai n iai kao tabeua aika raraoi ni karekea te miriki, ao tabeua te iriko ni uotii ao ni korokoroiki ngkai a na bon kainnanoaki. N te aro aei te kabanemwane, kabua ao te nanououa n te tiim e na totokoaki [kararoa], ao aomata aika a itiaki a na kona riki ni koro bukin aia kantaniinga ni kiitani aro ni karawawata, nanokawaki, maraki ao ni mate are e a tia n tauniia mwaiitia tarira ao mwanera aika mwaiiti n te tano.

“Ti boutoka kanakoiaia mwaane aika taan onimaki ao aika a mwaatai, ma kaetieti aika a

tau, nakon taabo aika tau ni katauraoi bwaai bwa a na kakoroi bukin aika oti mai eta; kariai aomata aika itiaki, bwa ngaiia, ake iai nanoia ni mwananga n te ririki ake imwiina, n ataiia bwa a kantaningaaki bwa a na rianna ao n uoti aia bwai n rinuukan te aba ae aoraoi, ao a na buokaki man te [Mwananga ae Reitinako] mwane n akea te anga riki teuana.¹

Imarenan 1856 ao 1860 tabeman ngaa n aomata aika Itiaki a tokanikai ni karaoa te

Aomata ake a Itiaki ake a reke n te tinoo. Ao bon anne raoi te bwai ae e riki.

Te moan kurubu n ibuobuoki a bon mwananga iaon kawaia n te Moanibong are imwiina Kabwarabwaraan te kukurei iroun te kambwana ae Willie ni karekean te moan ibuobuoki e uota te namakin ni kaan nako aon te taubuki. Kaaben Willie e a tia ni katuka ana kurubu ae uarereke ao n nako ma toana ni kakaeta te turein ni kamaiu.

E koreaki n rongorongon ngkoa: “N tairikin te kateniua ni bong imwin nakon Kaaben Willie, ngke e a bon bung taai ma te tamaroa i akuun tabuki aika a raroa, iaon tabuki aika uarereke, ni kaan mai maeon ara kaemba, a bati waekon aika a rabunaki, ake a kookaki irouia aman aoti, a nooraki n roko ni kaineti nakoira. Te rongorongo e waekoa ni biri rinanon ara kaembwa n aron uran te ai, ao ni kabane ake a kona ni kiitana aia kainiwene a *riki bwa kurubu n aomata n otinako* n noorii. Tabeua te miniti e a uotia ni kaota ara kaaben ae kakao-nimaki mai moan te turein. Te takarua ni kukurei e kaona te eea, mwaane aika aintoa a tang ni karokoa rannimata a bon bwaro iaon rainin kunin tabaia a bwaruku ao aika bue, ao ataei aika a uarereke a karekea naba te kukurei ao tabeman mai ibuakoaia a kuri aki kona

n oota, ao a mwaie n aki akaka ma te kukurei. Te korakai e a katinanikuaki n te kukurei ae bati, ao ngkai taari a rin [te] kaembwa aine a bwakaria n uatao ao n anganiia te inga ni kaboria. Mwaane a rangi n kukurei n te aro are a aki kona n kaotinakoa te taeka, ma n tang ni kainabwaabu n totokoi ni kabane. . . namakin. . . N te tai ae waekoa, e ngae n anne, namakin e a bon toki, ao n aron te iobai, n aron taeka ni butimwaa, ao n aron te bubuti n ana kakabwaia te Atua a bon kakoauaaki!”²

Katean Utu aika Matoatoa

Mai irouia bwaeoniiia aika a aintoa akanne a tia ni karikirakea te katei ao rikiia are e

Aia onimaki bwaeoniiia e rangi ni kainnanaoaki n te aonaaba ni boong aikai n aron waakin nako te tai. Ti kainnanaoia n atai rikiiaia akanne. Ti kainnanaoia n reiakini, ti kainnanaoia ni kakatonga iai, ao ti kainnanaoia ni kawakinna.

1,300-ni maire (2,090 km) ni mwananga n te aenika. Tokanikain aia mwananga e uruanaki n tii uoua te mwananga aika rangi n ururingaki, te Willie ao Martin ni kambana n aenika, ake a rangi ni waeremwe ni mwananga inanon te ririki n totokoi moan rokon te tinoo n te winta. Riki, n ata rabakaun Beretitenti Young. N Okitobwa 1856 n te maungatabu ni kabuta, e kabanea te maungatabu aio bwa a na katea te rabwata n ibuobuoki ni buokiia Aomata aika Itiaki ake a rootaki. Ao e tuangiia taari bwa a na aki tataningaa te wiiki ke te namwakaina imwain ae a nako. E tangirii aika bati tiim n aoti aika aman bwa a na tauraai n te Moanibonga are imwiina n nako ni buokiia

katei utu aika korakora ake a tia n anganga ae mwaiti nakon te United States maeao ao nakon nikiran te aonaaba.

I kaoaki nakon te bootaki teuana n ririki aika a nako are e mwanenaki man te bootaki ni boobwai are e katanoataaki ni kaukan aua titooa n aonon te Salt Lake City. Ngkai iai te taneiai ni kabobwai, I tuanga te beretitenti ngke I tekateka n te taibora ma ngaia n aron ninikorianana ni kauki aua titoa n te tai ae tii teuana n te tabo ni mwakete ae boou reirei. Ana kaeka bon are I kantangingaia. E taku bwa ana bootaki ea tia ni kamatebwai iaon mwaitin te botannaomata ni kabane taabo nako ni kaawa aika bubura n te United States Te bootaki e nano ni kan atai taabo raa ake a anga te kabanea n raioiroi ibukin te titoa ae na katika nanon te utu ni kairake. Te aono n te Salt Lake, aia tabo bwaeoniiia n taai akekei are a na toki iai, e taua te rine n te aba.

Te bootaki e kunea naba n tokin ana kamatebwai bwa te bootaki ni mwakuri n aonon Salt Lake e kuneaki bwa e kokoaua ao e korakora ana kakamwakuri. Ko nooria, rikiaia bwaeoniiia e bon tei bwa te bwai ni kakoaua rikaaki nakon te kateniua ao te kaaua n roro n te aono.

E ngae n anne, I bon tounako man te ware are e tibwa roko iaon au tetike. E taekinna bwa tii 7 te betiente irouia ataei aika a kaikawaaki n te United States ni boong aikai e roko man mweenga aika e tataneiai te aba ni kaainaki irouia kaaro aika mwakuri, te tina ae tiku n te mweenga, ao temanna ke raka riki natiia.³ Ni katoa te bong ti noori rootakin mweenga aika e tataneiai te aba n iai aika uruaki. E rikirake mwaitin buuaine aika ororeaki, ao ataei aika kuaaki rabwataia ao ni karaoaki nakoia mwakuri n tangako, urubwai n taian reirei, rikiraken kakiriwe irouia te roronrikirake, bikoukou irouia kairake aika a tuai ni mare, ao aomata aika kaara a rikirake ni kara n aki tararuuaaki n te utu ae mwaiti kaaina.

Te burabeti e a tia ni kauringiira bwa te mweenga bon te tabo ni kamaiua te botannaomata.⁴ Te mweenga ae e tau, e koaua,

e aki karikaki n otomaetiki ngkana te ataeini-mwaane ao te ataeinaine a tangira ao a mare. E tangirii aroaro aika raraoi n ai aron ake a reiakinaki ni mweengaia bwaeoniiia—onimaki, ninikoria, boaaki, ao te nanomatoa—ni karekea te mare ae nakoraoi. N aroia bwaeoniiia ake a karaoa te rereua bwa e na uee n aron te rooti, n aron naba maiura ao utu a na maiuraoi ngkana ti toui mwiin aia banna ni katooto ao n tauii aia katei. Eng, aia onimaki bwaeoniiia e kainnanaoaki n ae mwaiti n te aonaaba ni boong aikai inanon waakin te tai. Teuana riki, ti kainnanaoia n atai rikiaia anne. Ti kainnanaoia n reiakinii, ti kainnanaoia ni kakatonga iai, ao ti kainnanaoia ni kawakinna.

Ti rangi ni kakabwaiiaki. Tera tibwangan ara atatai ao otara ae a karekea. Arnorld Palmer, te tia kaobo ae te I-Amerika ae kakanato, e taekinaki bwa e a tia n taekinna, “Te moanna e aki tau, ma tangiran te tokanikai e bon tau.” Ai kakannatora te taetae anne: “Tangirana e bon tau.”

Te Atua e anganiira te nano ni kan karekea te kabanea ni kakannato ibuakon ni kabane bwaintangira E a tia n anganiia Natina—te bwaintangira n te maiu ae akea tokina. E bia kakabwaiiira te Atua bwa ti na kona n ata tiara, bwa ti na reiakin ao n rikirake ao ni karikirakea te oota irouia ara bakatibu ao n nanomatoa ni kawakin bwaintangira aika kakaawaki akanne ake e a tia n anganiia Natina. I kaota au kakoaua ae matoatoa bwa e maiu te Atua, ao Iesu bon te Kristo, ao Ana kawai e na kairiira nakon te maiu ae akea tokina. ■

Man te maroroo n te kauraaai are e anga n Aokati 3, 1980, i Brigham Young University. Ibukin korean taekana ae bwanin n taetae n Imatang, nakon speeches.byu.edu.

BWAAI AIKA A NA TARAANKI

1. Brigham Young, inanon B. H. Roberts, *A Comprehensive History of the Church*, 4:85.
2. John Chislett, inanon *A Comprehensive History of the Church*, 4:93–94.
3. Tarea Population Reference Bureau, www.prb.org/Articles/2003/TraditionalFamiliesAccountforOnly7PercentofUSHouseholds.aspx. N 1980, ngke e kanakoaki te atureti aei, te ware bon 13 te katebubua.
4. Tarea, ibukin katooto, Thomas S. Monson, “Heavenly Homes, Forever Families,” *Riaona*, Tuun 2006, 66–71; Spencer W. Kimball, “Home: The Place to Save Society,” *Ensign*, Tianuare 1975, 3–10.

E tangirii aroaro aika raraoi n ai aron ake a reiakinaki ni mweengaia bwaeoniiia—onimaki, ninikoria, boaaki, ao te nanomatoa—ni karekea te mare ae nakoraoi.

N aroia bwaeoniiia ake a karaoa te rereua bwa e uee n aron te rooti, n aron naba maiura ao utu a na maiuraoi ngkana ti toui mwiin aia banna ni katooto.

ATAAKIN ARA Berita aika tabu te^{MA} Atua

TE KANTANINGA
AE TABANGAKI
N ARA BERITA
AIKA A RANGI NI
KAKAAWAKI

Ngkai Ngaira kaain ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira,” e kabwarabwara Beretitenti Thomas S. Monson, “berita aika tabu a riai ni karineaki iroura, ao te kakaonimaki nako iai bon te bwai ae tangiraki ibukin te kukurei. Eng, I taetae ibukin te berita ae tabu ibukin te bwabetito, te berita ae tabu ibukin nakoanibonga, ao te berita ae tabu ibukin te mare bwa katooto.”¹

N te Ekaretia, te otenanti bon te mwakuri ae tabu ae tataneiai te aba are e karaoaki man ana kariaiakaki te nakoanibonga. Tabeua otenanti a kakaawaki ibukin kamaiuakira. Ngkai mwakoron “otenanti ni kamaiu” aikai, ti rinnako inanon te berita ae tabu ma te Atua.²

Te berita ae tabu bon te berita ae uoua kawaina, taekan arona a baireaki iroun te Atua.³ Ngkana ti rinnako inanon te berita ae tabu ma te Atua, ti berita bwa ti na kawakina taekan arona akanne. E berita nakoira aekakin nako kaka-bwaia ni kaekaana.

Ngkana ti karekei otenanti ni kamaiu aikai ao ni kawakinii berita aika tabu ake a irekereke ma ngaia, ana

Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo e riki mwakuri inanon maiura, ao ti kona ni karekea te kakabwaia ae rangi ni korakora are te Atua e kona n anganiira—te maiu are akea tokina (taraa D&C 14:7).

Ibukina bwa kawakinan ara berita aika tabu e boongana nakon kukureia ngkai ao imwiina nakon karekean te maiu are akea tokina, e kakaawaki bwa ti na oota bwa terana are ti a tia ni berita nakon Tamara are i Karawa. Ae imwiina bon taraakin berita aika tabu ake ti karaoi n irekereke ma otenanti ni kamaiu ao katautau ibukin ae e ngaa ae kona reirei riki iai.

Bwabetito ao te Kamatoa

Bwabetitoaki ni kateboaki inanon te ran iroun temanna ae iai irouna te kariaiakaki bon te moan otenanti ni kamaiu ibukin te euangkerio ao e bon kakawaki ibukin temanna n riki bwa kaain Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. Ae e aki kona ni karaureaki man te bwabetito bon raona n otenanti ae te

kamatoa—te katoka bai ibukin ana bwainti-tuaraoi te Tamnei ae Raoiroi.

Ngkana ti bwabetitoaki, ti berita bwa ti na katoka iaora aran Iesu Kristo, n uringa n tainako ao ni kawakin Ana tua. Ti berita naba n toro irouna ni karokoa te toki (taraa D&C 20:37; taraa naba Motiaea 18:8–10).

Ni kaekaana, Tamara are i Karawa e berita bwa ngkana ti rairi nanora man ara bure, e kona ni kabwaraaki ara bure (taraa Aramwa 7:14) ao n tainako ni karekea Tamneina bwa e na memena [irouna] (taraa D&C 20:77), e kakoroaki raoi te berita, ni mwakorona, rina-non karekean ana bwaintangira te Tamnei ae e Raoiroi.

Otenanti ni bwabetito ao ni kamatoa bon te mataroa are ti kona ni kabane n ukou-kora te maiu ae akea tokina n rin inanona (taraa Ioane 3:3–5). Karinean ara berita aika tabu n te bwabetito e kairiira nakon ao bon te mwakoro ae kakaawaki ni karaoan te berita ae e tabu are e irekereke ma ni kabane otenanti ni kamaiu n te kawai nakon te maiu ae akea tokina (taraa 2 Nibwaai 31:17–21).

REIAKINA RIKI TAEKAN TE BWABETITO

Taraa Robert D. Hales, “Te Berita n te Bwabetito: Maeka n te Abanuea ao man te Abanuea,” Riaona, *Tianuare* 2001, 6.

Te Toa

Te koraki ake a tia ni karekei otenanti ni kamaiu ibukin te bwabetito ao te kamatoa a kana te toa ni katoa wiiki ni kaboou aia berita aika tabu akanne. N tain kanakin te kariki ao te ran, ti uringa ana anga karea te Tia Kamaiu are e karaoia ibukira. N raonaki ma anne, ti iangoa raoi te berita ae tabu are ti a tia ni karaoia ni katoka iaora aran

Te berita ae tabu bon te berita ae uoua kawaina. Te Atua e berita nakoira aekakin kakabwaia ibukin kawakinan ara teem are ti butimwaia ngke ti karaoa te berita ae tabu.

Iesu Kristo, n uringnga n taai nako, ao ni kawakina Ana tua. Ni kaekaana, te Atua e karababaa te berita bwa Tamneina e na kona n tiku ma ngaira n taainako (taraa D&C 20:77, 79).

Te otenanti n te toa bon te tai ni katoa wiiki ni kabooua te berita ae e tabu are e kariaira bwa ti na taua ana mwakuri ni kamaiu n akoi n nanoanga te Tia Kamaiu ma kaitiakakin tamneira imwiin te bwabetiito ao te kamatoa.

Taan kairiri n te Ekaretia a tia n rei-reiniira naba bwa ngkana ti ana te toa, ti kabooui tiaki tii ara berita n te bwabetiito ma “ni kabane berita aika tabu n rin inanon te Uea”⁴

REIREI RIKI TAEKAN TE TOA

Taraa Dallin H. Oaks, “Te Bootakin Toa ao te Toa,” Riaona, *Nobembwa* 2008, 17

Te Berita ao Berita aika Tabu n te Nakoanibonga

Te Tama are i Karawa e anga Ana berita (boraraoi) n anga aekakin nako kakabwaia iaomia taan taua te nakoanibonga ake a kawakin berita aika tabu ake a irekereke ma karekean te nakoanibonga.

Ngkana mwaane a maiu ni kororaoi ni karekea te Nakoanibonga ae te Aaraon ao te Merekitereka ao “[kabuubura] weteakiia,” Te Atua e berita bwa a na “katabuakaki iroun te Tamnei inanon kabouan rabwataia.” A riki bwa taan bwaina te berita are e karaoaki nakon Mote, Aaron, ao Aberaam. Taraa D&C 84:33–34.

Tauakin te Nakoanibonga ae te Merekitereka e kakaawaki ibukiia mwaane ni kakororaoia n rinnako n te tembora. Ikekei, mwaane ao aine a kona ni karekea

KAEKAAN TITIRAKI

Ngkoe ke temanna are ko reitaki ma ngaia e na kona n titiraki, “Bukin tera ngkai aki uki tembora nakoia aomata nako?” Aia tembora Aomata aika itiaiki aki kabonganaaki ibukin ara taromauri ni katoa wiiki n te Taabati, ike a butimwaeaki ni kabane bwa a na iria. Otenanti aika a tabu a karaoaki inanon tembora, ngaia are tembora a uki ti ibukia membwa ake a tia ni bwa-betitoaki ake a tau ibon irouia ni karekei otenanti akanne.

Imwiin katean te tembora ae e boou, aomata nako a kona ni matakua-kinna n tain ukin te auti. Imwiin katabuan te tembora nakon te Uea, te botanaomata a kona n roko iaon tanona, ma te tembora e uki tii nakoia ake a tuai bane tain kariaiakaia nakon te tembora.

Ibukin rongorongona riki, taraa “Tembora” iaan Titiraki aika a aki toki n tabekaki i Mormon.org.

bwaninin kakabwaia man te nakoanibonga n ikotaki inanon te mare.

Man karekean ni kabane otenanti ni kamaui n te nakoanibonga, ni kabane aomata a kona ni karekea te berita man “ni kabane are [te] Tama iai irouna” (taraa D&C 84:35–38).

“Kakabwaia aika akea n ai aroia a raanga man te berita aei ao berita aika a tabu nakoia mwaane aika tau, aine, ao ataei ni kabuta te aonaaba,” e reirei Unimwaane Russell M. Nelson man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman.⁵

REIAKIN RIKI TAEKAN TE BERITA AO BERITA AIKA A TABU N TE NAKOANIBONGA

Taraa Henry B. Eyring, “Te Onimaki ao te Berita ao Beritan te Nakoanibonga,” *Riaona, Meei 2008*, 61

Te Entaumente

Te entaumente n te tembora bon te bwai-ntangira are e anganiira te mwaaka ao te nooraba.

Inanon te entaumente n te tembora ti karekei kaetieti ni karaoi berita aika a tabu ni kaineti ma te kariatataaki ae akea tokina. N irekereke ma te entaumente bon otenanti n uatian ao te kabiraki ao ni kunnikaiaki n kaamente n te tembora bwa te kauring n te berita ae tabu.⁶ Otenanti n te tembora ao berita a bon rangi n tabu n te aro are aki maroroakinaki ni kabwarabwaraakia raoi i tinanikun te tembora. Ibukin anne, Beretitenti Boyd K. Packer, Beretitenti n te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, e reirei, “E kakaawaki bwa ko na ongora raoi ngke a kabwarabwaraaki otenanti aikai bwa ko na kataia n uringii kakabwaia ake a beritanaki ao aroia iaon are a na bon ataaki.”⁷

Unimwaane Jeffrey R. Holland man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e a tia n reirei bwa te kiing ni karekean te mwaaka mai karawa n tokanikai iaon kakaitara ao waakiraken te Ekaretia “bon te berita ae tabu are ti karaoia inanon te tembora—ara berita n ongotaeka ao n anganano, ni katabui iroun te Tama, ao Ana berita ni kakorakoraira ma te ‘entaumente ae korakora.’”⁸

Ko kona n reiakina ae mwaiti riki n taekan reirei i akuun berita aika a tabu ake ti karaoi n te entaumente man kamatebwaian aika imwiina:

- “Ongotaeka,” *Reirein te Euangkerio* (2009), 200–206.
- M. Russell Ballard, “Tuan te Angakarea,” *Riaona*, Maati 2002, 10.
- Iaon “te tua n [te] euangkerio” (D&C 104:18), taraa Doctrine ao Covenants 42.
- “The Law of Chastity,” *Gospel Principles* (2009), 224–32.
- D. Todd Christofferson, “Bannan te Maiu n Angaanganano,” *Riaona*, Nobembwa 2010, 16.

REIAKINA RIKI TAEKAN TE ENTAUMENTE

Taraa Preparing to Enter the Holy Temple (2002), 28–35; David A. Bednar, “Karineakin Kawakinan Ara ao Rinem,” *Riaona, Meei 2009*, 97

Te Kabaebae

Otenanti n te tembora ake ataaki n aron ae “mareaki n te tembora” ke “kabaekaki” karekea te reitaki imarenan te buumwaane ao te buuaine are e kona n reitinako riaon te mate ngkana taan iein a kakaonimaki. Aia reitaki kaaro ao naati e kona naba ni reitinako imwiin te mate, n reitia roro nako ni bootia n te utu ae akea tokina.

Ngkana te aomata e rinnako inanon te berita ae tabu, teuanne ke neienne e karaoa te berita ae tabu n ikotaki ma te Atua ao ma buuna te mwaane ke te aine. Buu a berita ibukin te kakaonimaki nakoia ngaiaia ao nakon te Atua. A beritanaki te kariatataaki ao bwa aia reitaki n te utu e na kona n reitinako n akea tokina (taraa D&C 132:19–20). Ataei ake a bungiaiki nakoia taanga ake a kabaekaki n te tembora ke ataei ake imwiina a kabaekaki nakoia aia karo iai inaomatai n riki bwa kaain te utu ae akea tokina.

N ai aron otenanti ake tabeua, kakaonimakira ngaira n tatabemaniira nakon ara berita aika tabu e bon tangiraki ibukin ara otenanti n te aonaaba ni kabaekaki, ke n iai

bonganana, i karawa iroun Tamnein te Berita ae Tabu.⁹ Aomata ake a kawakina aia berita aika tabu—e ngae ngkana buuia a aki—tai kabuai kakabwaia ake a beritanaki inanon te kabaeaki.

REIAKINA AE MWAITI RIKI N TE KABAEBAE

Taraa Russell M. Nelson, “Rooro aika ana roko Ana Irekereke inanon te Tangira,” *Riaona*, Meei 2010, 91.

Karaoan ao Kawakinan Berita aika Tabu

Ngkai ti rin inanon berita aika a kakaawaki aikai, ti kona ni karekea berita aika boou ae akea tokiiia, “ai aron naba bwandinin ana [euangkerio Iesu Kristo]” (D&C 66:2). Te berita ae tabu ae boou ae akea tokina bon “mwaitin ni kabane berita n te euangkerio ao tibwanga ake ti a tia ni karaoi,”¹⁰ are n tokina e karekei kakabwaia ni kabane iroun te Tama, n ikotaki ma te maiu are akea tokina.

Ngkai ti kataia n ota raoi ao ni kawakin ara berita aika tabu, ti riai n uringnga bwa kawakinan ara berita aika tabu bon tiaki karaoan rinanin bwaai ake ti karaoi ma bon te kabaeaki nakon *riki* n ai aron te Tia Kamaiu.

“Te Kabanea ni Motikitaeka bon tiaki ti rinaoakin mwaitin bootan mwakuri aika raraoi ao aika bubuaka—ake ti a tia ni *karaoi*,” e reirei Unimwaane DallinH. Oaks man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman. “Bon te kinaaki n aron ara mwakuri ao iango—ake ti a

*Kawakinan ara
berita aika tabu
bon te kabaeaki
n riki n aron te
Tia Kamaiu.*

tia *ni karaoi*. E aki tau ibukin temanna bwa e na karaoi n aki iangoi. Tuua, otenanti, ao berita aika tabu n te euangkerio bon tiaki rinan ni karinibwai ae kainnanoaki karaoana inanon tabeua akaunti i karawa. Ana euangkerio Iesu Kristo bon te baire are e kaota aron rikiara are e tangiriira iai Tamara are i Karawa bwa ti na rinanona.¹¹ ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Thomas S. Monson, “Happiness—the Universal Quest,” *Riaona*, Maati 1996, 5.
2. *Aeniboki 2: Babairean Aron Kairan te Ekaretia* (2010), 20.1.
3. Taraa Russell M. Nelson, “Berita,” *Riaona*, Nobembwa 2011, 86.
4. Delbert L. Stapley, inanon Ribooti ni Maungatabu, Okitobwa. 1965, 14; taraa naba *Ana Reirei Gordon B. Hinckley* (1997), 561; *Ana Reirei of Spencer W. Kimball*, ed. Edward L. Kimball (1982), 220.
5. Russell M. Nelson, “Berita,” *Riaona*, Nobembwa 2011, 88.
6. Taraa Russell M. Nelson, “Katauraoi ibukin Kakabwaia man te Tembora,” *Riaona*, Okitobwa 2010, 46.
7. Boyd K. Packer, “Nakomai nakon te Tembora,” *Riaona*, Okitobwa, 2007, 16.
8. Jeffrey R. Holland, “Kawakinan Berita: Te Rongorongong Ibukiiia Ake ana Mwakuri ni Mitinare,” *Riaona*, Tianuare 2012, 50. *New Era*, Tianuare. 2012, 4.
9. Taraa “Holy Ghost,” *Koaua nakon te Onimaki* (2004), 82; taraa naba D&C 132:7, 18–19, 26.
10. Joseph Fielding Smith, *Doctrines of Salvation*, comp. Bruce R. McConkie, 3 vols. (1954–56), 2:118. (1954–56), 1:156.
11. Dallin H. Oaks, “The Challenge to Become,” *Riaona*, Tianuare 2001, 40.

*Ngkai taan
kairiiri n te
nakoanibonga
a mwakuri
ma titeiki ao
mwakoro n
ana kauntira
te bwabiriki
abeeati , a kona
ni bane ni
kakorakora aia
kominite—ao
ni katea aba-
nuean te Atua
iaon te aba.*

BWABIRIKI ABEEATI

Reitakin te Ekaretia

ma Kaain te Kawa

Iroun Philip M. Volmar

Ana Maekatiin te Ekaretia

Ngke e weteaki neie Carol Witt Christensen bwa e na riki bwa te tarekita bwabiriki abeeati ibukin Topeka Kansas Titeiki, e namakina te “maaku ao te aki tau” ibukin te reitaki are e na karaoia ma taan koro rongorongo ao eteta n tei ibukiia taan kairiiri n te titeiki.

“Te iango ni kawaraia aomata n te kareke rongorongo n te moan tai e bon kakamaku teutana,” e kauringnga. Ao e ngae ngke kareke beebwa n te Ingiriti n te reirei ae rietata, e taku bwa akea te bwai ae e ataia ibukin bwaai ake a koreaki ao a kanakoaki n te kanakobwana.”

E ngae ngke e nanououa n ana konabwai, Titita Christensen e baireia bwa e na katan iaon ana kakoaua, taneiaina ma te kominite, ao te koaua are ana wewete e roko mai iroun te tia kairiiri n te nakoanibonga ae matairiki. E taekinna bwa e moan waaki ma te kataneiai ma te Bwabiriki Abeeati ao e reiaikin tibwangana ao ni mwakuri n te aobiti are [e bon] rineaki nako iai ma te mwakuri korakora (taraa D&C 107:99).

E a waaki ni warekakin raoi ana itera taekan te aro ni katoa wiiki n ana nutibebwa n ana aaono ni kataia n iangoia bwa tera ae kakaongora. E reitaki ma te tia korei taekan te aro ni kakaia te bong ibukin tokin karinan ana moan rongorongo.

“I noora aekakin te rongorongo ae kimototo ake a boretiaki ao I a taratarai waaki ni kakukurei n te ekaretia, aomata aika kakaongora rongorongoia, ao bwaai ake a taraa n riai nakon ara nutibebwa,” e uringnga.

Ni waakin te tai, Titita Christensen e reiaikinna bwa te irekereke ma te kareke rongorongo e kaan riki nakon karioan iango n te karaki. Bon taekan naba ataakin te rongorongo ao buokaia taan kareke rongorongo ni karaoa aia mwakuri ao n te tai naba anne n oota n ana waaki te Ekaretia.

Imwiin tokanikai aika a ireiti, n ikotaki ma rongorongon ana burokuraem te tieminarii n ana titeiki ae kakaongora n te beebwa n ara aaono, e taekinna bwa e karekea te nanoraai ao n namakina te nano ae korakora n uotarake te Ekaretia man te aki ataaki nakon te kinaaki, (taraa D&C 1:30). Ngkai, ririki ake imwiina, Titia Christensen e bon tiku naba bwa te tarekita n te bwabiriki abeeati ao e taekinna “e reitinako ni korakora nanona nako iai.”

KAMATA N TE KOROTAMINEIROUN DAVID STOKER

Inanon uoua te ririki Lenexa Kansas Titeiki n te United States e a tia n iraorao ma ekaretia n te aono ni karaoi kaotioti. Te kanrin—te baeki n amwarake—e uotaki nakon autin oin amaraken te aba. N 2011, e kaniia 1,000 membwa n te komiunitee ake a iri, n ikotaki ma ekaretia tabeua ao bwakuaku man te tautaeka.

“Mwaitin are ti kataia ni karaoia n te bwa-biriki abeeati,” e kabwarabwaraa, “kaotia bwa ti tatangira, kakooua, ao ti taromauiia Iesu Kristo, iraorao, mwakuri ma, ao ni beku ma tarira ao mwanera n te komiunitee, ao ni buokiia aomata n oota riki nakon ana euangkerio are e kaokaki ao te Ekaretia.”

Taan kairiiri n te nakoanibonga ni kabuta te aonnaba a kaira ao a kaunga te tia rabakau n te bwabiriki abeeati ao kauntira ake a mwakuri mangaia n aia aono ibukin kabwaiaia aia botannaomata, ni kaeti kooua aika a kairua, ao ni kabwarabwara bwa membwa n te Ekaretia a toua mwiin Iesu Kristo.

E ngae ngke ana moan mwakuri Titita Christensen e boboto iaon rekeken taian kareke rongorongon, a mwaiti kawai ake ana kauntira te bootaki are e tabe ma katauraon rongorongon te Ekaretia a iriira ana kairiiri te nakoanibonga ao e buokiia naba aia komiunitee ao abanuean te Atua.

Komiunitee ao Reitakin te Tautaeka

Tii 65 te maire (105 km) mai Topeka, n te Lenexa Kansas Titeiki, Beretitenti Bruce F. Priday, beretitenti n te titeiki, ao Titita Carol Dshler, tarekita n te titeiki bwabiriki abeeati, a ikotaki ni mwakuri ni katea te reitaki ae tamaroa ma membwa ake iai nakoia n aia komiunitee. A tangiria ni buokiia ni kinaia Aomata aika a Itiaki ni Boong aika Kaitira bwa “te rao ae tamaroa, ni karekea te reitaki ae tamaroa n te komiunitee, ao n toua mwiin Iesu Kristo,” e taku Beretitenti Priday.

Titita Dshler, are e mwakuri ma te titeiki beretitentii ao membwa tabeman n te titeiki kauntira n te bwabiriki abeeati, e kakaai anga n reitaki ma kurubu ake a kakaonimaki ao botaki ni botannaomata ni katamaroai riki buokaia kaain te aba n aia aono.

“E kaniia ni kabane ara tokanikai ni mwakuri ma kurubu n te komiunitee e reke man te reitaki ma temanna ma temanna,” E taku Titita Dshler. Te katooto, te membwa n te ekaretia teuana ao te membwa n ana titeiki

a uaia ni katawanou ao ni maroroakin kawai ake a kona ni karaoi kurubu aika uoua aika tamaroa nakon te komiunitee. Te maroro e reitiiia nakon onoman aomata—teniman man aro aika kakaokoro—ni karekea te “Reitaki ae Tamaroa” komiunitee ni kareke iango ibukin te reitaki.

Te reitaki anne e kairi nakon te karikirake ni karekemwane n te kaotioti 2010 ike a iria kuaea man aaro aika bati. Te kanrin iai bon te baeki n amwarake, ake a reke iai kanaia kaain te tabo ake a kainano are e aki kabooaki. Te aomata ae 700 man te komiunitee a ira te waaki, are e karaoaki n te tienta ae tibwa tia n te titeiki. Te butimwaai e baireaki n te aro are komiunitee ao taan kairiiri n aro a kona n inoono imwain te kaotioti.

Imwiin te kaotioti, aua riki ekaretia, uoman membwa n te kauntira n te kaawa, ao te mataniwi ni bureitiman e bubuti bwa e na roko n te komete n te Reitaki ae Tamaroa are e a bobowi ngkai ni katoa namwakaina. Te kaotioti e karaoaki riki n 2011, n te tai anne iroun te ekaretia teuana are kairia, ni bootan te ekaretia ae itiuu are a iria, ao ni kaniia te mwaiti 1,000 membwa n te komiunitee are a iria.

“Te namakin ae tamaroa ao te katiteuanaaki n iriira Iesu Kristo e roko rinanon te kawai ae korakora imarenaia ekaretia nako,” Titita Dshler e taku. Namakin akanne bon kakoouana ngke Beretitenti Priday e mena n te marae ni wanikiba ae raka iaon, 1,000 te maire (1,600 km) man mweengana. Te aine ae tuai ni kaitibo ma ngaia mai imwaina e kawaria man taku bwa e kina man te kama-taku ae te Reitaki ae Tamaroa, are e iria ao e kunea bwa e rangi n tamaroa.

E tuangnga, “I tuai man namakina te tangira nakoia tabeman n te komiunitee n are I a tia n namakinna inanon waaki akanne. Ko rabwa ibukin mwanenakin taian kamataku akanne. I kaaina te bootaki teuana, ma e bon nano ara karinerine ao ara kakaitau ibukiia Aomata aika itiaki n Ana Ekaretia Iesu Kristo ni Boong Aika Kaitira.”

TE RONGORONGO NAKOIA TAAN KAIRIIRI N TE NAKOANIBONGA

“Ti kaungaia beretitenti n te titeiki ao mwakoro ao ltingaun n Aono n taabo nako bwa a na kakoaua bwa titeiki ao maotii kauntira ibukin bwabiriki abeeati

a weteaki ao ni kataneiaaki. N tabeua mwakoro n taabo ake a rikirake n te Ekaretia, bwabiriki abeeati e kona n uarereke n te moan tai ao ni karikirakeaki n akea te kauntira ae kateaki. Ami tarekita ibukin aroia te botannaomata e kona ni karaoa te kataneiaaki ao ni kamatataai nakoim bwaai aika a kakaawaki.

“Ko na ni kunea aron tamaroan te bwabiriki abeeati ni mwakuri ibukin kakoroan ana kantaninga te nakoanibonga ngkai ko katea te reitaki ao te iraorao ma taan kairiiri n te komiunitee, te bootaki ni kareke rongorongon, ao aia iango taan kairiiri ake tabeman. Arom ni karaoa te mwakuri aei e na karikirakea kinaakin te Ekaretia man buokakiiia aomata n ota bwa ti katotonga Iesu Kristo.”

Unimwaane L. Tom Perry man te Kooram n Abotoro are Tangaun ma Uoman, Tia Babaire ni Komete n te Bwabiriki Abeeati.

“Anne,” e taku Beretitenti Priday, “bon bukin tein te bwabiriki abeeati. Ngkai ti kakaai riki kawai aika a boou ni kakoroa bukin ara iango, ti karekeia riki raraora aika kakaawaki aika a mwaiti rinanon ni kabane kominite. Iai ara karinerine n iraorao imarenara n ara koaua ao te tangira ae koaua imarenara.”

Karekean te reitaki ao te karinerine mai irouia taan kairiiri n te kominite e a tia ni kakoaua nakoroaina naba i Europe Maeao. Katia Serdyuk, te tarekita n te kareke rongorongon n ana kauntira te bwaburiki abeati, mwakuri ma te mitinare n te bwaburiki abeati ao taan kairiiri n te aono ni katamaroa n reitaki imarenan te Ekaretia ao te komiunitee man mwakuri ma aomata ke bootaki ake a korakora mwaakaia ni bita aika iango te botannaomata, te kareke rongorongon, ao te botannaomata. Korakoran ana tokanikai te bwaburiki abeati e karika te otabwanin are aia bitaki aomata a kona ni buoka te Ekaretia ni karekea te kantaninga are e na buokiiia ni karokoia n aia kouru naba.”

I Zhytomyr, Ukraine, membwa n te Ekaretia a iri n te botaki are e karaoia te meia n te kaaawa, Olexander Mikolayovich Bochkovskiy, ni kina ana karikirake te Ekaretia ae te iumanitarian are e katauraoui mwaitin bwaai aika a kainnanaoaki nakoia reirei aika itiuu ni kabuta te kaawa. Are e kinaaki naba te mwakuri n ibuobuoki irouia membwa n te Ekaretia n ana Bwaake te kaawa ae Gagarin, are e karaoki n Eberi ao Okitobwa 2011. Ana beretitenti te mwaanga ae Zhytomyr Alexander Davydov e tei ibukin te Ekaretia ao ni butimwaea ana kakaitau te kaawa.

Baireakin Baika a Karaoaki

N reitaki ma te kareke rongorongon ao te reitaki ma te kominite, tibwangan teuana te bwabiriki abeeati e reke man bairean ao karaoan waaki, e taku Daniel ao Rebecca Mehr, are e a tibwa bane ana tai n te mition n te aono ae te Caribbean.

“Korean araia membwa bwa a na reireiniia raaoria rinaon waaki ake a irekereke ma te koaua ae tabangaki, n aron waaki aika a kinaaki n te katei, te katairiki, te mwakuri n ibuobuoki, ke waaki ni kakukurei riki tabeua, a kona n rangi n tamaroa ibukin karekean te reitaki,” e taku Titita Mehr.

E ngae n anne, Tari Mehr e kauring bwa teuana ana kai-rua te tia rabakau n te bwariki abeeati ae e rangi ni bubura

are e kona ni karaoia bon bairean waaki ni kakukurei n aki reitaki ma te kominite ni karekei kainnanaoia ao n aki reitaki ma taan kairiiri n te nakoanibonga.”

Unimwaane ao Titita Mehr a kakoaua bwa te babaire ni katoa ririki are e karaoaki man te titeiki ao uoote ao aia kaetieti taan kairiiri n te nakoanibonga bon teuana te kawai ni buoka kairan te waaki mai moana. Ni katea te baire ae tau ni katoa ririki, Titita Mehr e tua bwa karaoan waaki ae reitaki ni kabonganai aua mwaneka ni karaoan te baire are e boboto iaon iango ake a baireaki ao e kabaeaki ma kainnanon te komiunitee ao ana kantaninga te nakoanibonga n te tabo.

- Baikara kainnanao aika korakora n ara komiunitee?
- Tera bwaai aika riki n ara aono are e roota rikiraken te Ekaretia, ae tamaroa ke ae aki tamaroa?
- Antai taan kairiiri n te komiunitee are ti kona n reitaki ma ngaia ni kaekai kainnanao ao ni katoki kangaanga?
- Ti na kanga ni waakini ke n reita te iraorao ma taan kairiiri aikai?

Ma titiraki aikai ni kaekaaki, taan kairiiri n te nakoanibonga ao kauntira n te bwabiriki abeeati a kona n totokoi karaoan “waaki ni kakukurei ibukin tangiran waaki ni kakukurei,” Titita Mehr e taku. N onea mwiina te

kauntira e kona ni baireia ao ni karaoi waaki ake a na karekea te onimakinaki imarenan te komiunitee ao taan kairiiri n te nakoanibonga. Waaki aikai a anganiia naba membwa n te Ekaretia ao membwa n te komiunitee te tai n itaramata ao ni karikirakea te iraorao.

N te Dominican Republic inanon 2010, ibukin te katooto, taan kairiiri n te nakoanibonga, kauntira n te bwabiriki abeeati, ao membwa n te kominite a ikotaki ni mwakuri inanon te mwakuri are e kamaatatai ana waaki te Moomon ae Baai n Ibuobuoki. Tari ao Titita Mehr a kaoi tabeman ana taan kairiiri n te aba ake a tia ni mwakuri ma ngaiia.

“Mwaitiia aomata aika a kakaawaki ake a tei man tabo ni mwakuri aika a mwaiti ao bootaki a iri,” Tari Mehr e kauringii, n ikotia ma te Beretitenti n te Aono n te Ekaretia are e roko naba.

“E bon rangi n nakoraoi te waaki,” e ribooti. “E a rawata ao e a rawata riki, ake ti kinaia meia ao botaki n te kaawa a bubuti ara ibuobuoki ibukin te kaitiaki. N ikotaki ma anne, iai katerean te Ekaretia ae e tamaroa nakoia bootaki aika a mwaiti.”

Ni kairakin ana kaetieti te nakoanibonga e bon rangi ni kakaawaki ibukin bairean te waaki bwa e na nakoraoi, bon tiaki ti teuana te iango ae karaoaki. Kathy Marler are e beku bwa te kauntira n te bwabiriki abeeati n titeiki aika a mwaiti i San Diego, California, USA. Temanna raraona man te aro teuana e taku bwa Aomata aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira a rangi ni mwaatai ni kaowakii tabeman nakon waaki ni kakukurei ake a mwanenaki man te Ekaretia ma aki toki ni bwaka n reitaki ma tabeman man waaki n ekaretia ake tabeua.

Titita Marler e kauringa raraona ngke e kangai, “Ko ti tuangiia tabeman bwa a na roko. E na rangi n tamaroa ngkana ko butiira ngkana ti kona n ibuobuoki. Te kaeka e na bon matoa eng.”

Man ataakin kainnanao tabeman, e taku Titita Marler, te kauntira n te bwabiriki abeeati

e kona n ibuobuoki n tabetai riki nakon are a na kona ni karaoa te waaki ibon irouia.

Reitaki n tain Angibuaka ao te Tararua

E ngae ngke mwaitin ana mwakuri te bwabiriki abeeati e riki ni baika a riki ni maiun te botannaomata ni katoabong, e kona naba ni buoka katauraon te titeiki, aba, ke te Ekaretia n te aono ni kaitara ma bwaai aika karina, n aron are e riki n te ririki ae e nako i Tiabaan.

Bitiobi Gary E. Stevenson ngke te Bitiobi n Tararua ngaia, te Beretitenti n te Aono Meang n Asia e uringa aron te mwaiei are e bita tein te kareke rongorongon n 2011 n te tai ae waekoa.

Bitiobi Stevenson e taekinna bwa te kabuanibwai e karika te “ingaingannano ae korakora ni kan atatai” ni bwaai n ibuobuoki ao waaki n anganano are e nako nakon Tiabaan, n ikotaki ma ake e anga te Ekaretia.

Inanon bongin te tsunami, te Ekaretia e waaki ni karekei kainnanao nakoia membwa ake a rootaki n te kaangaanga ao aroia naba ake tiaki membwa. “Kanakobwanaa man te aba ao te aonaaba a waaki ni katoa rongorongon.” e taku Bitiobi Stevenson.

Ma te Ekaretia are e anga ae raka iaon 250 te tan bwaai n ibuobuoki ao n ikotaki ma te ibuobuoki irouia taan anganano ae e raka iaon 24,000 ake a anga 180,000 aon n ibuobuoki, te mwakuri n ibuobuoki e katika nanoia taan kairiiri n te tautaeaka, e kauringnga Bitiobi Stevenson. N aba ake a kee iaan uoua te betienti man mwaitin te botannaomata are e kinaaki bwa Kiritian, tabeman taan kairiiri akanne a tangiria n kan ata riki taekan ana mwakuri n ibuobuoki te Ekaretia n te waaki. Te kan atatai anne, e taku, e karekea ana tai te tia rabakau n te bwabiriki abeeati tiaki ti n ibuobuoki nakoia ake a rangi ni kainanoa buokaia ma ni katabwanina ataakina n te tai ae ti teuana. Te katooto, te wiiki imwiin oreaan Tiabaan n te tsunami, temanna te tia koro ribooti e koreia: “Te mwakuri ae rianako n ana waaki te Ekaretia ae te Moomon ni karokoa

Imwiin te mwaiei 2011 i Japan, taan kairiiri n te nakoanibonga a mwakuri ma te tia rabakau ibukiia bootaki ni botannaomata ni karekei mwakuri n ibuobuoki rinanona ana burokuraem te Moomon ni Baai n Ibuobuoki. Man te mwakuri n nanoanga aikai, temanna te riboota e koreia: “Ti te bwai teuana are e raka n ana kona te aro ni Moomon bon ana kona ni kabirimwaaka te taeka bon ana konabwai n rinanon bwaai aika a karina.”

te rongorongo bon ana konabwai ni kaitara ma bwaai aika a karina. . . . Te ekaretia e aki tii tabe ma oin ana nanai n tiibu.”¹

Te rongorongo ae tamaroa aio e riki ibukin ririki ni katean te reitaki. Conan ao Cindy Grames, are a waaki n riki bwa taan tei ibukin te bwabiriki abeeati ibukin Aonon Atia mai Meang inanon Aokati 2010, a taekinna bwa “te kauntira n te bwabiriki abeeati i Japan a tia ni mwakuri korakora ma taan kairiiri are iai te mwaaka irouia n te tautaeka ni kabuta te aba. Te iraora aei e kauki aia mataroa bootaki nako n te aba, ake a tauraoi ni butimwaai ara ibuobuoki.” Unimwaane Yasao Niyama, ngaia ma buuna aika tarekita n te kauntira n te bwabiriki abeeati n te Ekaretia i Tiabaan, e katerea bwa “taan kairiiri n ana tautaeka Tiabaan a ata aron nakoraoin te Ekaretia ao waekoara n kerakei ni katauraoui mwakuri ni kamaiu.”

Te katooto ngke taan kairiiri aika I-Tiabaan a kaitaua ana ibuobuoki te Ekaretia are roko iaon te tai ngke taan kairiiri n te nakoanibonga a katauraoui te katantan ibukiiia taan taenikai ake a taonaki ake a kateaki n te reirei n taabo aika a tionako. N ikotaki ma te kauntira n te bwabiriki abeeati ao te manatia n te warebea n te Ekaretia n te tabo, taan kairiiri n te nakoanibonga ake a bairei amwarake ao bwaai n ibuoboki tabeua ake a nikiraki nakon taabo ni katantan, are e kataniia 270 aomata ake akea mweengaia man te tsunami.

E ngae ngke naake a mena n auti ni katantan akanne a bon mimii ni karekean te buoka man te aro ni Kiritian, te kauatai taan anganano ni Baai n Ibuobuoki man te Moomon a roko, ni kabonganai rabunan aon aia kunnikai ae baboboo, temanna te ataei e takarua, “Ae a roko! Ai tera ngkanne ae a uotia n te tai aei!”

Imwiin karekean anganano, te kouoteneita n auti e tuanga Unimwaane ao Titita Grames, “Ami Ekaretia e uotii nakoiria te moan irikomaiu ao uanikai aika boou are ti karekea imwiin te mwaiei.”

“Te namakin ae tamaroa,” e taku Titita

Grames, “n riki bwa te bai n ibuobuoki tiaki ti ni katantan ma nakoia naba taan kairiiri n te nakoanibonga ake a kabanea aia kona n roko irouia ake a kainnanao.”

Unimwaane Niyama e kabwarabwaraa teuana mwiin ana ibuobuoki te kauntira ae tamaroa: “Ti kunea bwa tibwauaan rongorongo ana mwakuri n ibuobuoki te Ekaretia ma membwa ao taan kairiiri itinaniku e bon rangi ni boongana nakon ana kantaninga te bwabiriki abeeati . I namakinna bwa aomata itinanikun te Ekaretia ngkai a tamaroa riki aia taratara n te Ekaretia ao membwa a mwengaroi ni korakoran te Ekaretia i Tiabaan.”

Bwabiriki Abeeati bwa te Bwai ni Mwakuri ibukiiia Taan Kairiiri n te Nakoanibonga n te Tabo

N te mwakoro ae moan te kakaawaki ni bootakin te aonaaba, taan kairiiri n te nakoanibonga a kona ni kabwaia man ana kauntira te bwabiriki abeeati are e ata te enuwaromenta n te tabo ao a kona n ibuobuoki nakon kainnanaoia te botannaomata. Titita Serdyuk, i Ukraine, titeiki, “E bon kakukurei aron noorakiia taan kairiiri n te nakoanibonga ni kabongana te bwabiriki abeeati bwa te bwai ni mwakuri ni kakoroan ana kantaninga te nakoanibonga. Te katooto teuana bon karaoan te mwakuri n ibuobuoki rinanon ana mwakuri Baai n Ibuobuoki n te Moomon, are e karekea te katiteuanaaki irouia membwa n te mwaainga ao uote ao e a tia naba ni buoka katean te reitaki ae kaan imarenan te Ekaretia ao te botannaomata.” ■

Ana webutiate te bwabiriki abeeati n te Ekaretia—n tauraoi n te taetae n lmatang i publicaffairs.ids.org—e anga riki rongorongo aika ibuobuoki.

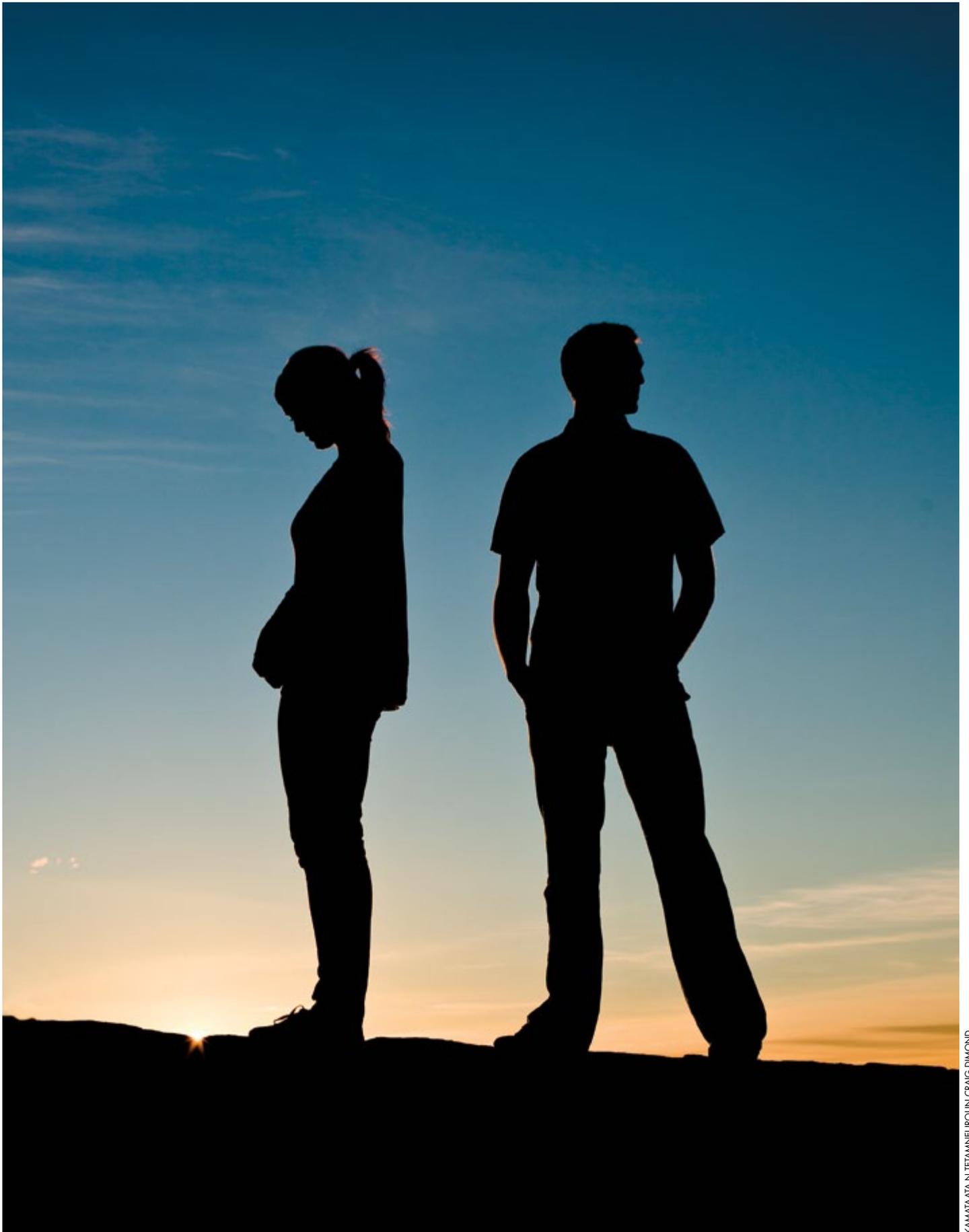
BWAAI AIKA A NA TARAANKI

1. Kari Huus, “In Japan, the Mormon Network Gathers the Flock,” World Blog from NBC News, Maati. 18, 2011, http://worldblog.msnbc.msn.com/_news/2011/03/18/6292170-in-japan-the-mormon-network-gathers-the-flock.

KAIRIIRI NI BURABETI NI KAINETI NAKON TE BWABIRIKI ABEEATI

Marooro aikai a kona ni buokiia taan kairiiri n te nakoanibonga, kauntira n te bwabiriki abeeati, ao membwa tabeman n oota raoui bwa e kanga ana ibuobuoki te bwabiriki abeeati ni kakororoi komiunitee ao ni kakoroa bukin ana kantaninga te nakoanibonga.

- L. Tom Perry, “Perfect Love Casteth Out Fear,” *Riaona*, Nobembwa 2011, 41–44.
- M. Russell Ballard, “The Importance of a Name,” *Riaona*, Nobembwa 2011, 79–82.
- M. Russell Ballard, “Faith, Family, Facts, and Fruits,” *Liahona*, Nobembwa 2007, 25–27.
- Gordon B. Hinckley, “What Are People Asking About Us?” *Ensign*, Nobembwa 1998, 70–72.
- Ezra Taft Benson, “May the Kingdom of God Go Forth,” *Ensign*, Meei 1978, 32–35.

KAWAATA N TETANE IROUN CRAIG DIMOND

Tai Bwara n Nano

Te buumwaane ao te buuaine a taekina aia maroro nakon ana euangkerio Iesu Kristo—35 te ririki marangana.

Iroun Al ao Eva Fry

Ana Karaki Neiei

I bukin 35 te ririki N onimaki ao ni kantaninga kain-nabau bwa e na riki bwa te membwa n te Ekaretia. Abwakin ririki akanne a kaonaki n te tataro ae nako man te nano, ma teniua tataro aika kakaawaki inanon tain te bitaki n te bwai are I rinanona.

Al ao Ngai ti mareaki n 1959. Tebwina te ririki imwiina a reke natira teniman ao ti maeka n te taun ae uarereke i Kanata. Al e bitineti n te kateitei ao ngai I tiku n te mweenga bwa te tina are n tabetai I ibuobuoki n te bitineti. N tain te wiikeen, Al ao Ngai ti bootaki ni kuku-rei ma raraora, n tainako ma te manging. Tamau bon te arekoro, ngaia are I rangi n ririba te manging inanon mwakoron maiura ae bubura, ma ea riki bwa ai arora n inoonoo.

N te ririki anne, 1969, I ataia bwa maiu ai akea uaana ao natira a kainnanao ae tamaroa riki nakon are ti anga-niia. N te tairiki teuana n te bukamaru ni moi manging, I katorobubua n tataro, “Te Atua ae ko tangiraki, ngkana ko Mena ikanne, taitaoka buokai ni bita maiu.” I berita Nakoina N na aki manga mooi manging, te kabaeaki are I karinea mai imwiina anne.

Anne te moan tataro are I ururinga, ao e waekoa ni kae-kaaki. Natin buun mwaneu, ai natiu te aine, e kaoaki bwa e na ira te Buraimwarii ma raraona ae te Aomata ae Itiaki ni Boong aika Kaitira. Ngke buun mwaneu e reiakina riki taekan te Ekaretia, e kaungaaki nanona bwa e na kanakoa nakoiu bokin te maekatiin n te Ekaretia, are e roko inanon teuana te namwakaina imwiina are I taekina au moan

tataro. I aki ataia bwa tera te Moomon, ma I tangira te rongorongo are inanon te maekatiin ao I warekia man te moaniba ni karokoa kabaneana. I baireia bwa N na ukou-kora te Ekaretia ao inanona I kunea kaekaakui. I *bon* bita maiu, ao I bwabetitoaki n Tuun 19, 1970.

Al e aki karekea are I tangiria. E tangira aron maiura are mai imwaina n reitinako ni maiuakinna. E reitinako n riki bwa te buu ae tamaroa, te karo ao te tia katauraoi bwaai, ma imwiin 35 te ririki imwiina, ni kaineti ma te euangkerio, I bon tiku ibon irou.

I bon kaikawaia natira inanon te Ekaretia, ma inanon tabeua te ririki, natira a baireia bwa a na kabanea te Taabati ni buti n te booti ma tamaia nakon ae a na taromauri ma ngai. I bon rangi n un. N tebongina inanon 1975 I taetae ma au beritenti n te titeiki ao I tuangnga bwa I a baireia bwa N na kiitana te Ekaretia ibukina bwa e urua ara utu. E ongora ma te taotaonannano man taku, “Karaoa are ko riai ni karaoia, ma kakoaua bwa Tamam are i Karawa e kariaia.” Ngaia are I aoki rikaaki nakon mweengau ao n aki mamatam ao n tataro. Anne te kauoua n tataro ae tiku n au ururing. Te kaeka e roko man te namakin are Ngai bon te reitaki n tieinin te euangkerio ibukin au utu; ngkana I urua te reitaki anne, ni kabane a na bon bua. I ata te kaeka e roko mai iroun te Atua, ngaia are I kabaeaki bwa n aki kitana te Ekaretia. Ao I bon aki kitanna.

Te tiku ni kakaonimaki e aki roko ni bebete, ma a rawata bwaai a buokai ni kateimatoa au onimaki ao

MAIU IBUKINA, TATARO IBUKINA

“Inanon maium iaon te aba, mwakuri korakora ni kakakoroi bukin bwaai aika a rangi ni kakaawaki n te maiu aei *rinanon te maiu n utu ae tamaroa*. Ngkai tao ko na bae n tuai n roko n te tamaroa anne, karaoi ni kabane ake ko kona rinanon te ongotaeka ao te onimaki n tainako inanon te Uea bwa e na kaniiko riki nakon are ko kona. Tai kariaia te bwai teuana bwa e na totokoiko man te kantaninga anne. . . . Ngkana tao n te tai aei, e aki kairaki anne ma te kabaeaki n te tembora ma toam ae kororaoui, maiu ni kakoroa bukina. Tataroakinna. Kamwakura te onimaki are ko karekea iai. Tai karaoui bwaaki ake kona aki kororaoui iai. Ngkana koa tia ni kabuaa te kouru n te mare ae akea tokina, manga kamaiua. Ngkana miim e kantaninga te taotaonaki n nano, anganna. N aroia taari, ti tataro ao ni mwakuri inanon 30 te ririki imwain ae tinara ao tamara aika tiaki membwa a kabaeaki inanon te tembora. Tai riaon te ingaingannano. Karaoa te kabanea n tamaroa are ko kona. Ti aki kona n taekinna ngkana te kakabwaia anne e kona ni karekeaki man iteran te keeten aei ke are iaona, ma te Uea e kawakina Ana berita.”

Unimwaane Richard G. Scott man te Kooram n Abotoro are Tengaun ma Uoman, “First Things First,” *Riaona*, Turai 2001, 7.

I nanorinano ni kantaninga ibukin te bong are Al e na manga iangoa te euangkerio:

- I tangira n tainako Al ao I karaoa au kabanea n tamaroa n tararuaiia ao ni boutoka nakoina, n riki bwa te buu ae kakaonimaki.
- I tataro n tainako. Tamau are i Karawa ao Iesu Kristo a riki bwa raou n au euangkerio. Ngkana I tiku ma Al e kangaanga ibukina bwa e aki maiuakina te euangkerio, I taetae ma Tamau are i Karwa ao ni kina au Tia Kamaiu.
- I wareware n tainako ni koroboki aika a tabu ao booki ake tabeua n te Ekaretia are a kona n reke irou, n ikotaki ma te *Ensign*. Uoua kibun koroboki aika tabu aika onoti, 3 Nibwaa 13:33 ao Doctrine ao Covenants 75:11, a rikiraki n nano ao n tatangiraki irou. A anganai te korakora ao te nanorinano n tataninga bitakin nanon kainnabau ao natiu.
- I kakaonimaki n nako n tataro ti ngai ni karo-koia ni kabane natira a oki rikaaki. Ni kabane a

kakaonimaki ni boong aikai. Ngke a ikawai ao a kitana mweengara, I reitinako n ira te taromaui n ti ngai.

- Ti karaoa te kainutu n te tairiki n akean Al n ataakin are aio te bwai ae ti bon kakaraoia. I uotarake te maororo n te taibora ni katairiki, ao ti maroroakinna n te utu.
- I kataia n ongotaeka n tainako ni karaoui bwaai aika a eti.
- I karekea te mwaaka riki teuana man au bubuti ni karekean te kakabwaia n te nakoanibonga.
- I ukoukori reirei mai irouia taan kairiiri n te nakoanibonga.
- I karikiia raraou n te Ekaretia bwa au utu.
- I nakon te tembora ni karekea au entaumente. I karaoa aio inanon ririki aika a mwaiti ni karaoa te babaire anne. I maaku bwa e na karika te kangaanga ae korakora riki n au reitaki ma Al. N tokina, I kunea bwa te kabanea n raoiroi ibukiu. Al e boutokaia, ao I kukurei iai, ao imwiin karekeana, I kai manga karekea Al bwa bukin aki nakoioi nakon te tembora. Ngke I ira te taromaui n te tembora, I karina aran Al inanon te rinan n ara n tataro.

Ni bon arona, I reitinako ni maiu bwa te membwa ae e kakaonimaki n te Ekaretia. I taratarai kawai aika uarereke n tibwa te euangkerio ma ngaia, e ngae ngke e aki kan ongo. I kunea bwa te Tamnei ae Raoiroi e kaungaai ma te bwai ae e ti are Nna taekinna ao te tai n tibwaia. I reiakinna imwiina bwa ibukina au kakaonimaki ao kabaeakiu nakoina, Al e riingaki n te Tamnei n te tai teuana nakon teuana.

E ongora naba nakon aia reirei mitinare n taai aika bati. Ma ni katoa tai, e uruaki nanou ibukina bwa e teimatoa n okira aron maiuna ni kawai. Inanon taai ni bwarannano, e ngae n anne, te Tama are i Karawa e tarataraii ao e karaoui bwaai ake akea irou ma kakabwaia tabeua. N tai nako I ataia bwa iai riki te bwai teuana inanon Al ae kakaawaki bwa N na tataningaia.

Ni karaurau Al e tabe ni bitaki. E a toki ana tataebuaka. E toki mangingina. E a rangi n akoai riki nakon are mai imwaina. E a moanna n ira te taromaui.

Ao I reitinako n tataro.

Te bwai ae kamimii ni kaekaan au kateniua n tataro are I ururinga e roko inanon Eberi 2005. I bon titiraki ngkana

Al e na kona ni butimwaea ana euangkerio Iesu Kristo— I a bon namakina te raraoma ae uarereke. I bubuti nakon Tamau are i Karawa ibukin Ana ibuobuoki. Tao bon te tai ae riai ibukina bwa Tuurai 9, e a bwabetitoaki Al.

E ngae n anne rokou n te tia anne e bon aki beebete. I kukurei n tia ni karekea te kakooua ni kamimiin mwaa-kan te Atua ni bitakin te nano ae aki kakooua nakon te temanna ae kakooua. I ataia bwa E ongo ao e kaekai au tataro aika a mwaiti ake I anga ae raka iaon 35 te ririki n nako. Ibukin Ana kaeka, I a maeka ngkai ma te mwaane ae bitaki, temanna are e tangira Tamara are i Karawa n ai arou. Ao ti tangiriira ibon iroura ao e a nano riki nakon are mai imwaina.

I ataia bwa iai tabeman n te Ekaretia ake a tataninga, kantaninga, ao n tataro ibukiia ake a tangiriia bwa a na kaaina te Ekaretia. I tangiria ni kaungaia tarira ao mwanera akanne bwa ana butimwaea ana kakao te Tia Kamaiu n “nakomai nakoiu” (Aramwa 5:34) bon ibukiia ao tiaki ti ibukiia ake a tangiriia. I ataia man te bwa are a rinanona are a karaoi e na anganiia te korakora ngkai akea riki te bwai ae kona. N tiku ni kaan nakon te Tama are i Karawa, ongotaeka n Ana tua, ao ni kukurei ni kakabwaia aika ngkai e karikirakea te kakukurei ao ni karekea Ana tai ni mwakuri rinanora.

I kakooua bwa te Atua e ongo n ara tataro. N tataninga te Uea ao ni butimwaaia ana Tai are e na riki iai ma te onimaki e bon kanganga rekena, ma I ataia bwa Ana tai are e na riki iai ae e eti n tainako.

Ana Karaki teuae

I nanon 35 te ririki a mwaiti aomata ake a maroroakina te euangkerio ma ngai. Kainnabau e aki kona n aki karekea te tai ni maroroakinna, ao e rangi ni mwaatai ni katuka ana Boki Moomon ao *Ensign* maekatiin n te tabo are e na nooraki. Eng, I bon aki kona n tabekii. E kaoia mitinare n taai aika a mwaiti; ni kakauoman ke ni kateniman mwaitiia a bon reireinaki aia reirei mitinare.

Ma tera are e tauai man te tebo n te ran ni bwabetito?

I reke au anga n tainako. I abwabwaki au tai ni mwakuri. I aki nooria bwa e na iai au tai ibukin te euangkerio. I bon rangi n tabetabe riki ma te karekemwane. Ngaia are I tuanga Eva, “N te taina ngkana a karaurau butin bwaai ao e a reke riki au tai ae mwaiti, N na wareka ana Boki Moomon.”

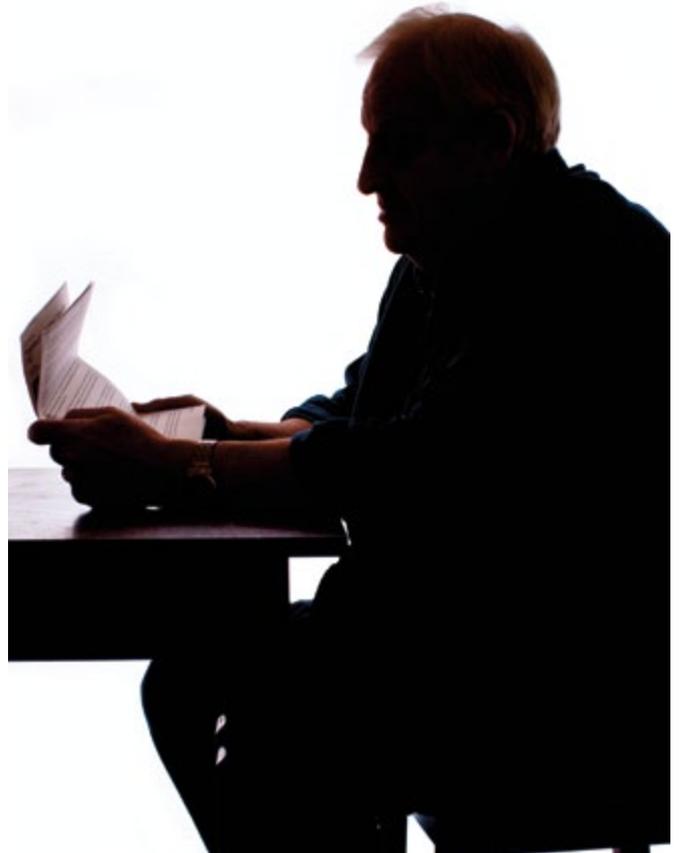
Ma I bon aki karaoia. Irarikina, I bon aki bati ni

wawareware, ao ngkana I kataia ni wareka te Baibara, e bon aki mataata raoi irou. Ngaia are anne tokina.

Iai naba te bwai teuana are e totokoai man kainakin te Ekaretia, te bwai riki ae moan te matoatoa; te maiu n tangira te bure are I i mauiukinna. E reirei te Uea are Beniamina bwa “bon ana kairiribai te Atua te aro n aomata . . . ni karokoa ae e kakauongo nakon ana wirikiriki te Tamnei ae Tabu” (Motiaea 3:19). I bon aki kakauongo— I tekateka iaon te oo. E taku te Tia Kamaiu, “Ane e aki mena i Rou ao e rawa nako Iu” (Mataio 12:30). I a ataia ngkai bwa ibukin aron mauiukinan maiu, I rawa nako Ina. I kainanoa te bitaki.

I maiu i tinanikun te euangkerio ma I bon tuai ni mauiukinna raoi, ma ni waakin te tai, I moanna n namakina te Tamnei. I katoka te bwabwaati ao te momooi. Ngke I karaoa te bitaki anne, te Tamnei e moanna ni kakooua

Ngke I wareka ana reta natu te aine, I ataia ae ai bon akea riki birinakou.

nakoIU n tainako. I bon tuai naba ni mena n te tabo are I riai ni mena iai—au taetae ni kawai e aki rangi n raroi ao iai kateiu tabeua aika I riai ni katamaroai riki—ma I a bon bitaki.

Ngkanne n te bongina ao I a karekea au batia. Bon mai iroun natiu te aine, Linda. Kanoana Ana Boki Moomon ao te Baibara ma kibu inanona aika mwaiti ni mwakenaki. E korea naba te reta nakoIU are e tuangai mwaitin tangirau irouna ao e tangirai bwa N na ata te bwai are e ataia.

E koreia, “Ti te kawai n ataia ngkana ana euangkerio Iesu Kristo e koaua bon te bubuti n te nano ae koaua ma nanom raoi.”

Imwiina Linda e tibwai karinanin koroboki aika a tabu ake a kairai iaon kawai n te tataro ao kamatebwaian koroboki aika a tabu.

“Ti te kawai are I kona ni kina iai au Tia Kamaiu ao te Tama are i Karawa,” e koreia, “bon man te tataro ao warekaia ni koroboki aika a tabu.”

Imwiina e kabwarabwara aron kakaawakin te nanorinano ao ni kangaa, n akean te Atua inanon maiuna, e bon aki kona ni karekea te rau. N tokina, e koroboki, “Tai manga katikui bwaai ni kawaeremwei. Ko a tia n anganaki ae rangi ni mwaiti. Ngkai aio te tai ni kaoki bwaai nakon te Tama are i Karawa. Ti aio te kawai nakon te kukurei ae koaua.”

Ai bon akea riki birinakou. Te mwakuri e a karaurau, ao ea reke riki au tai ae mwaiti. Ngaia are I waaki ni waware ao ni kamatebwai koroboki aika tabu are e a tia ni kamataatai nakoIU, ake e anganai te nano ni kan wareka ni kabane Ana Boki Moomon. Ma a bon teimatoa ni mwaiti riki bwaai aika I aki oota iai.

N te tai aei ao I a ira te bootaki n toa ibukina bwa kainabau e taku bwa e na tamaroa ngkana I roko n tekateka irarikina. E iangoia naba bwa Nna wareka te Doctrine ao Covenants. I karaoia, ao I ota riki iai. Imwina, ma ana ibuobuoki kainabau, I wareka ana Boki Moomon ao n namakina rokon mwaakan koroboki aika a tabu inanon maiu. Rinanon tataro aika a mwaiti, te Tamnei e a tabe ni korakora ni bitai.

Tera ae karaoia te bitaki inanou? Te Tamnei ae Tabu ao te atatai n koroboki aika a tabu. Ni kauoua a anganai te bitaki ni maiu ao ni bubutia te Atua kabwaraan au bure, ake bon ngaia ake a totokoai man kaainakin te Ekaretia inanon ririki aika a mwaiti.

Kaotakin au bure bon te bwai ae rangi ni kangaanga.

Te kukurei ae korakora e a tia n rin inanon maiura ibukina bwa ti a katiteuanaaki inanon te euangkerio.

E karika te maraki ae korakora nakoIU ngke I wene iaon au kainiwene inanon teniua te bong n rawaawata. Ma rinanon ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo, a kabwaraaki au bure. Imwiina te Tama are i Karawa e anganai te korakora n teiraki ao ni wakinako ma maiu ae boou.

Natiu ae Kevin e bwabetitoai n Turai 9, 2005. Temanna mai irouia mitinare are e reireina kainnabau bwi n ririki n nako e iri. Uoua te ririki imwiina I kairiia au utu nako San Diego Californina Tembora ni kabaeaki ibukin taai ao n aki toki.

Nikiran ririki ake itiuu bon ririki ni kakukurei inanon maiu. I a kona n toka n okira au tabo bwa te tamanuea ao te tia kairiiri n te maiu n tamnei nakoia au utu ao n tibwa te euangkerio ma kainnabau, natiu ao tibura aika ruaman. Katiteuanaan te utu e a tia n riki bwa kakorakorkiia aomata nako n te maiu n tamnei. Buun natira te aine e a tia ni kaaina te Ekaretia, ao aman tibura a tia n nako ni mitinare ke ae a bon karaoa aia mwakuri ni mitinare. Maiu ae boou inanon te Ekaretia bon te kakai. I aki ata aron te kakukurei are korakora ao te rikirake are e uotia nakoIU.

I rangi ni kakaitau ibukin te kauoua n tai. I kakaitau ngkai I kona ni kabomwi n ririki ake a tia ni bua ni karaoa ana mwakuri te Atua. ■

Iroun Unimwaane
José A. Teixeira
Man te Itingaun

KAITARAI BOONG AIKA A NA ROKO MA

TE KANTANINGA

Karimoakin te Uea, Abanueana, ao ara utu ni moanibwaii e na anganira te kantaniga are ti kainnanaoia ni kaitarai kakaewenako aika ngkai ao aika a na roko.

Te Tari ae Arnaldo Teles Grilo e riki bwa temanna mai buakoia raoraou ngke I a kania au kauabwi ma nimaua n ririki. N te ririki ae 62, Te Tari Grilo, imwiina te intinia ae a tia n riitaea, e weteaki bwa temanna mai buakoia au kauntira n te beretitentii are e a riki imwiina bwa te Oeiras Portugal Mwakoro, ike ti beku iai ni kabane ibukin ririki aika a bati.

Wanawanana ao te bwai are e a tia n rinanona e katauraoa nakoiu, te tia kairiri n te nakoanibonga ae kairake, reirei aika a kakawaki aika a mwai, ao te ataiwai. Iai ana kantaniga ao ni kakabwaiaki man rikina, e aki toki n iangoi itera aika a tamaroa ni bwai nako aika a riki ao e tamaroa anuana ni manikangare. Kateina bon te bwai ae korakora ana anainano nakoia ake e kaan ma ngaiia ao nakoiu bukina bwa I atai kakaewenako aika a kanganga are e rinanona.

Imwiin ana angabeeba n aron ae te intinia, te Tari ae Grilo e kaaina te National Agronomic Agency n aron te tia kakaie i Portugal ao imwiina e mwananga nakon teuana mai buakon ana korone Portugal i Aberika ni kaira te karikirake ni kakaie iaon kunnikai. Te karikirake anne e kairia nakon ana

Te Tari ae Arnaldo Teles Grilo—n te tamnei ae n te angatai inanon 1956 ao ieta inanon 1960 ma te kaa are e angan raoraona ni buokia ni birinako man te buaka—ni katikui ana bwai ni kabane are e a tia ni mwakuri ibukiiia, ma e teimatoa n tauirei aika a matoatoa, ana tangira ibukin ana utu, ao ana onimaki iroun Iesu kristo.

mwakuri are e a kakabwaiaki iai n aron ae te tiinia n tararua n te bangke n te aba anne. Inanon 30 te ririki i Aberika, e katea ana utu ae moan te tamaroa ao n noora kakukurein te maiu ni karokoa ae ana utu a kairooaki bwa ana okira Portugal ibukin kabuanibwai n tei itabarabara ma te buaka.

Te Tari ae Grilo ao ana utu a katikui imwiia aia bwai ni kabane are a tia ni mwakuri ibukiiia—aia bwai ni kabane ao aia bwai aika a onoti—imwiin noorakina i bon irouia korakoran mwiin te urubwai n te buaka iaon abaia are a tatangiria.

N aki ongei kanganga ao mangaongao are a riki n te buaka are e a kararua te rau ni kabane ao te teimatoa inanon kabanean ana namwakaia i Aberika, te Tari ae Grilo e kamaiua temanna mai buakoia raoraona man anganakin teuanne te kaa are rangin bobuaka are e a tia ni kaboa i Tiaman. Te kaa e kariaia raoraona ao tinan raoraona ni birinako man te buaka.

Mwaitin kaubwain bwaai n te maiu man te mwakuri korakora are a tauraai ibukin Te Tari ae Grilo a aki bitii baika a moanibwai irouna. E teimatoa n tauirei aika a matoatoa ao te tangira ibukin ana utu.

N okirikaki nakon Portugal n ana ririki 52, e kaitara koauan moanbwain maiuna ae man te akea. Ma ni kabane kakaitara ao kabuanibwai

are a riki, tera ae karika te kaokoro ni maiuna? E aera ngkai e rangin raoiroi ibukin boong aika ngkai ao aika a na roko? E aera ngkai e aki nanououa?

Te Tari Grilo e rairaki ni moan bongin te Ekaretia i Portugal ao e riki bwa te anainano ae matoatoa ao te bwaeoniia n te aba anne. N taai aika a bati e kaira ana utu nakon te tembora i Switzerland, ni mwananga n 2,800 te maaire (4,500 kiromiita) te mwananga ae bwanin ni kaotakin te onimaki ao te anganano. Inanon ana ririki ni ibuobuoki, te Tari Grilo ao kainabana a uota te kimwareirei nakoia natiia ao tabeman aika a mwaiti.

Ana onimaki te Tari ae Grilo e boboto iaon Iesu Kristo ao te rabakau are n te kabane, Iesu Kristo E na tautaeka. Aio e anganna te kantaninga ibukin boong aika ngkai ao boong aika a na roko.

Te Nu Tetemanti e kamotia ma rongorongon te kantaninga ae korakora.¹ Burabeti n aron Ioane te Tia Kaotioti e noori bwaai ake a na roko ao e tuangiira ibukin kakabwaia ake ti na karekei ngkana ti teimatoa n raoiroi ao n teimatoa n ua te toki.

Ioane e noora te boki ma kabaeana ma kanikinaeana ake itiu, ke n te tai aio, ao e kabwarabwara bwa e kanga Tatan n un n taainako ni kaitara te raoiroi (see Te Kaotioti 5:1–5; 6). Ma Ioane e noora naba Tatan bwa e na kabaeaki ao Iesu e na tautaeka inanon te tokanikai (taraa Te Kaotioti 19:1–9; 20:1–11). N te kabanea e nooria aika raoiroi ni maeka ma te Atua imwinn te Kabanea ni Motikitaeka (taraa Te Kaotioti 20:12–15).

Teuana mai buakon kakaewenako aika a korakora n te bong aio bon reiakinam ni kaitara te maaku ao te bwarannano bwa ko aonga n tokanikai iaon taian kakatai ao kariri. E bon ti anaa tabeua te tai ibukira ni kauka te nuutibebwa, ni kakae iaon te intanete, ke n ongo katanoata ibukin rongorongon iaon te reerio ke terewition ni kaitara ma te raraoma n te bukinaki n riaon te tua ao kanganga aika a bon kaoti ni katoabong.

Ni matatara n taian berita inanon booki aika

a tabu ni kaineti bwa e kanga te Uea n tokanikai iaon te buakaka ao e kanga te koaua n tokanikai iaon te kairua e kona ni buokira ni kaitarai boong aika ngkai ao aika a na roko ma te kantaninga ao te kakabwaiaki. Ni boong aikai n te aonnaba ti noora te buaka, kanganga aika a riki, ao kanganga ni kau-bwain te aba. Inanon te tai bwaai aikai tiaki tii bwaai aika ti taratarai mai kiraroa ma bwaai aika ti rootaki iai n onoti.

Akea kainnanaoana iroura n tanginiwei ni kau-bwain te aba ke ni kabanea ara tai iaon bwain te aonaaba, ibukin bwaai ake a kona ni buri-baira man kimwarerein, bwaai n te maiu aei.

I kakaitau ibukin ana katotoo te Tari ae Arnaldo Teles Grilo. E kawakin moa bwaai aika bwain te maiu n tamnei, bwaai “aika a koro kakawakia nako[ra] ni boong aika kaitira” (2 Nibwaai 25:8), n reitaki ma ana reitaki te utu ao te mwakuri n ibuobuoki nakoia tabeman.

Ti riai ni kabane ni kaitarai boong aika a na roko ma te kantaninga

bukina ti ataia bwa ana kairoro te buakaka e na tokanikai te aba iaona. Ti riai ni kabane ni kateimatoa te taratara ae tamaroa ngkai ti kaitarai kakaewenako bukina n te bong aei iai iroura booki aika a tabu, aia reirei burabeti aika a maiu, te kariaia man te nakoanibonga, tembora, ao aia boutoka membwa n te Ekaretia n tatabemania nako. Ti riai ni kabane n tokanikai iaon Tatan man uaan te tataro (D&C 10:5). Ao ae kabanean te kakawaki riki, bwa kam na karekea te kantaninga rinanon ana mwakuri ni kamaiu Kristo ao mwaakan mangautina, bwa kam na kateirakeaki nakon te maiu are akea tokina. Taraa Moronaai 7:41).

Ngkana a eti ara moanibwai, ti na maiuakina te maiu ae teimatoa mani kakabwaiaki. Karimoakin te Uea, Abanueana, ao ara utu ni moanibwaii e na anganira te kantaninga are ti kainnanaoia ni kaitarai boong aika ngkai ao aika ana roko. ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Taraa Te Kaotioti 19–22; taraa naba reirei 46, *New Testament Gospel Doctrine Teacher's Manual* (1997).

Ti riai ni kabane ni kaitarai boong aika a na roko ma te kantaninga bukina ti ataia bwa ana kairoro te buakaka e na tokanikai te aba iaona. Ti riai ni kabane ni kateimatoa te taratara ae tamaroa ngkai ti kaitarai kakaewenako bukina n te bong aei iai iroura booki aika a tabu, aia reirei burabeti aika a maiu, te kariaia man te nakoanibonga, tembora, ao aia boutoka membwa n te Ekaretia n tatabemania nako.

TE KOROBOKI AIO N EBERA

Imwiin warekan te O Tetemanti tabeua ririki n nako, e kukurei nanou n ana reirei, ai moararariki ana koroboki Itaia, ao n teimatoa ni kamatebwaia. N 2010, I kunea bwa ni mwanangau ni kiba I tekateka n uakaan ma te rabi ae te Iutaia. I moana te maroro man titirakinna taekan tabeua karaki n ana boki Itaia. Ngke e reitinako ara maroro, ti kakarabakauakina kakawakin te kariaia n te nakoanibonga are e kamatataki n te O Tetemanti.

E titirakinai te rabi bwa a karekea iaa te kariaia n te nakoanibonga membwa man au ekaretia. I taua te tai

n tuangnga rongorongon ana Moan Kaotioti Iotebwa Timiti ao kaokan te Nakoanibonga aika te Aaron ao te Merekitereka. Ti maroroakina rairan ana Boki Moomon ao oin te kanta-ninga ngkai “Kakoauan Taekan Iesu Kristo.”

E waaki nako te rabi. E titiraki bwa rorora ngke e karekea te Moan Kaotioti Iotebwa. Ngke I tuangnga ae 14 ana ririki Iotebwa Timiti, e kaan uaroro ma ana ririki Tamuera are n te O Tetemanti, e kaeka bwa angiina burabeti a weteaki inanon ataeia. E taku bwa ti te arona ngke e na wetea Iotebwa Timiti te

E titirakinai te rabi bwa a karekea iaa te kariaia n te nakoanibonga membwa man au ekaretia. I tuangnga rongorongon ana Moan Kaotioti Iotebwa Timiti ao kaokan te Nakoanibonga aika te Aaron ao te Merekitereka.

Atua inanon ana ka tebwitabun n ririki

I kauka au boki ae tabu, ao ti uaia ni wareka aia koaua taani kakoaua ake Teniman ao Waniman. I tuangnga bwa tabeman mai buakoia taani kakoaua a tia ni kitana te Ekaretia ma akea ae kakeweua noorakin taian bwaatua kooro.

“A kanga ni kitana te Ekaretia imwiin noorakin te anera ao bwaa-tua?” e titiraki.

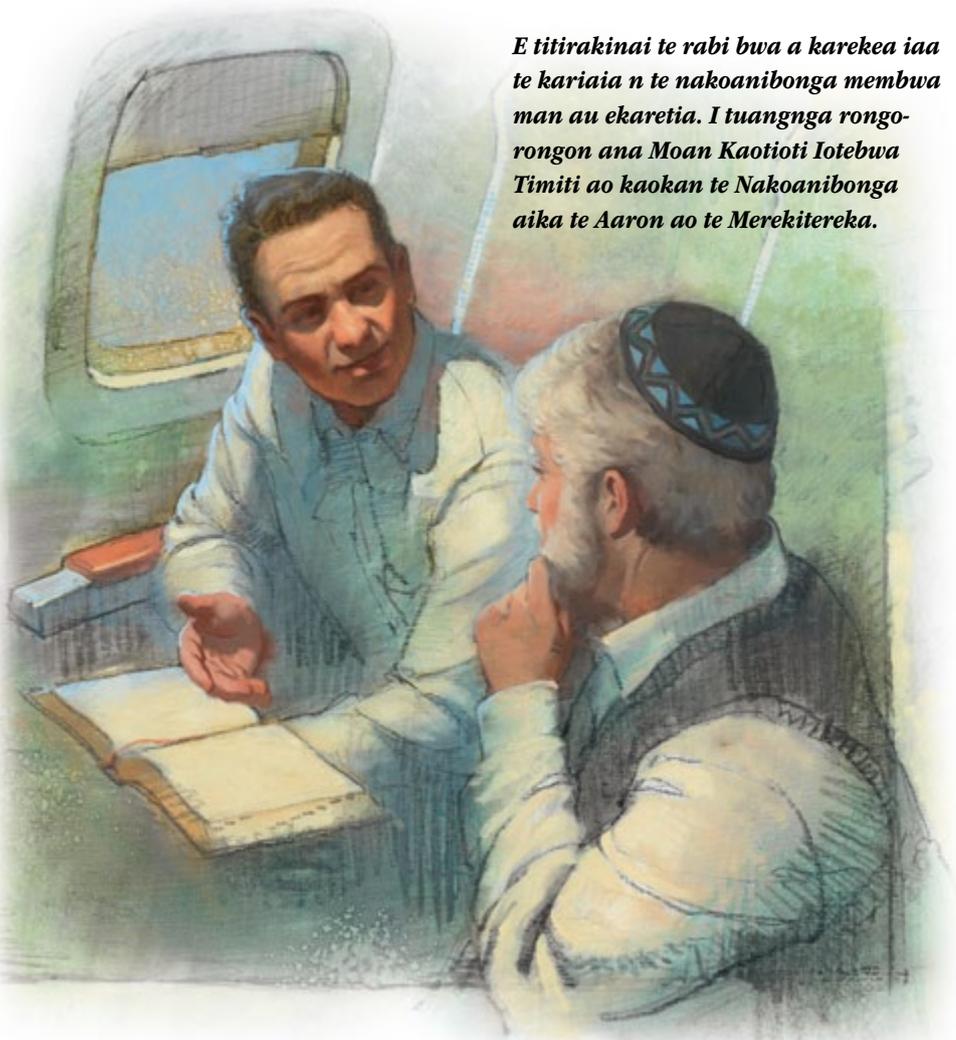
“I uringnga bwa tibun Iteraera a katea te kao ataei ae karaoaki man te kooro teutana te tai imwiin kakoauan bwenauaan Tari are e Uraura,” I kaeka.

E rairia nakon 1 Nibwaai ao ni moanna ni wareware. E toki ao e taku, “Te koroboki aio bon te taetae n Ebera.”

E kabwarabwara imwiina bwa e kanga te koroboki ni kaoti bwa te taetae n Ingiriti n rairaki man te taetae n Ebera. I tuangnga bwa te boki e koreaki irouia ana baronga Iteraera. I taekinna man Etekiera 37:15–20, are e taekina ana kai Iuta ao ana kai Iotebwa. Ti boraraoi are ana kai Iuta e tei ibukin te Baibara, I kabwarabwa bwa ana kai Iotebwa bon ana Boki Moomon.

Imwiin ara teniua n aoa ni maroro te rabi e kaotia bwa iai nanona ni karekea kaobiin ana Boki Moomon. Ngke I okira mweengau, I a kanakoa teuana ana kaobii ma au koaua ae koreaki iaona. I kakaitau bwa au konabwai ni kamatebwaia te O Tetemanti e a tia ni katauraaoi ni maroroakin booki aika a tabu ao n tibwaua au koaua ma raoraou ae boou, te rabi. ■

Derk Palfreyman, Utah, USA

KO RIAI MOA N TATARO

Ia kuri ni kitana te Ekaretia iaon te kakauntaeka ma au beretitenti n te titeiki. I namakinna bwa e a tia ni karaoa te bwai teuana ae aki eti. Ana mwakuri e aki kaota te kawai are I taku bwa bwaai a riai n riki n aroia, ngaia are I a katoka nanakou n taromaui.

E tuangai kainnabau, “Ko aki kona ni karaoa te babaire n ai aron anne n akean tabeua tataro aika nanonaki raoi ao te aki mamatam.”

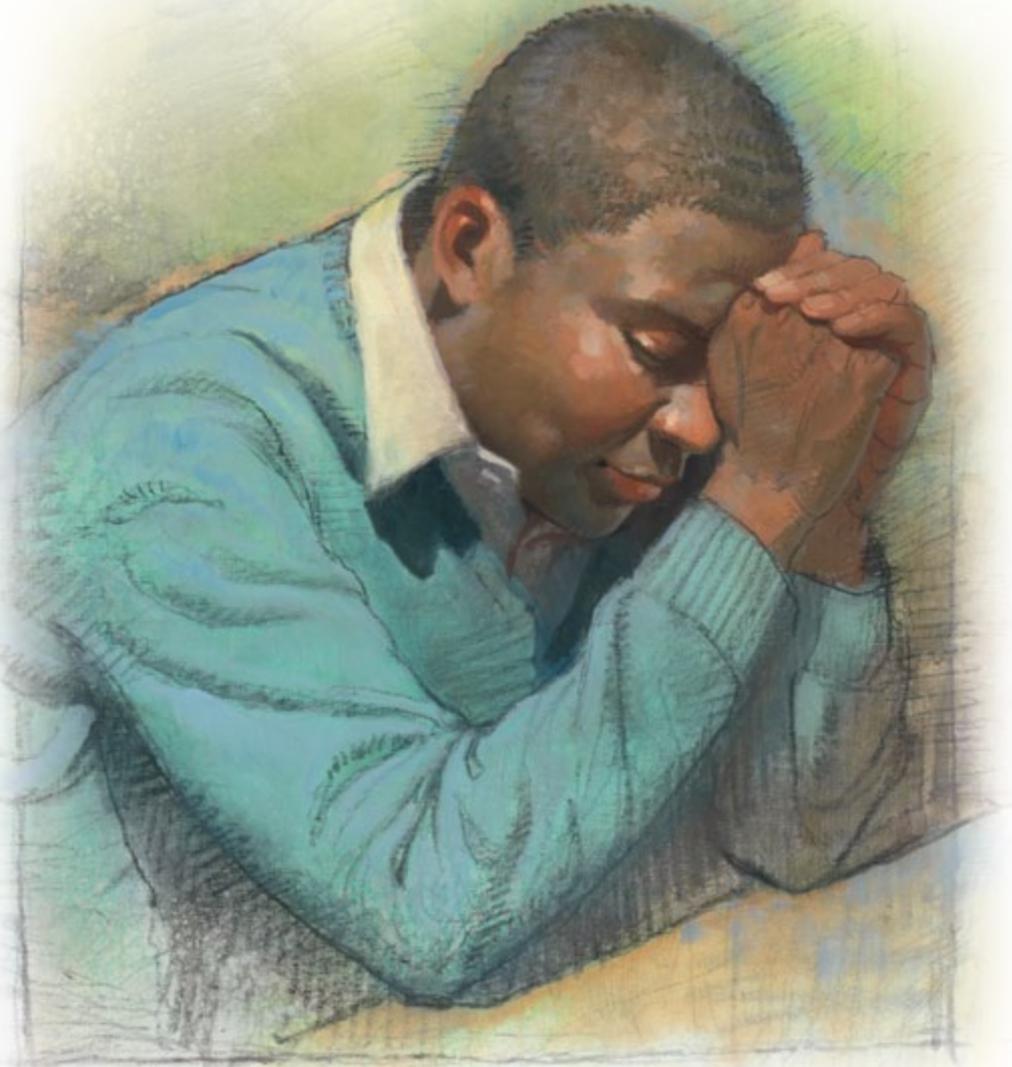
E boni koaua. Imwiin are I a tia n tataro tabeua te tai, a kaoti taeka nakoiu n ae rangin itiaki ao ni kaineti: “Ana toro te Atua e weteaki mairoun te Atua.”

N te tairiki anne I a mii. Inanon miiu tibu teunimwaane e katokai man uniu ni kaitara au tia kairiri. Imwiina ao I a uti man miiu ao n aki kona ni matu nikarokoa banen te tairiki anne. Imwiin te tairiki ae abwabwaki n ia-ngoakina raoi, I a ataia bwa tera ae N na riai ni karaoia. I nakon au beretite-nti ao ni kabwara au bure. E kukurei ni butimwaea au kabwarabure, ao ti uaia n tataro.

N te tai ae waekoa I a okira te taromaui. Uoua te wiiki imwiina e a kamwaingai au bwaoti nako Abuja, kautuun Nigeria. Baffled, I mimii bwa bukin tera ngkai I kamwawaki man te titeiki imwiin au konabwai ni katama-roa arou.

I reireinaki n ae waekoa imwiina bwa te Uea e katauraaoi. Inanon au kauoua n namwakaina i Abuja, I weteaki bwa te beretitenti n te mwaanga.

I kakoaua bwa Tamara are i Karawa e tangiria n reireinai kaka-wakin kamatoakia taani kairiri n te Ekaretia imwaain ae E weteai bwa te tia kairiri. Te taneiai aei

Imwiin are I a tia n tataro tabeua te tai, a kaoti taeka nakoiu n ae rangin itiaki ao ni kaineti: “Ana toro te Atua e weteaki mairoun te Atua.”

e kakorakora au koaua. Ngkai I kataa au kabanea ni kona ni kaka-uongo nakon aia reirei au tia kairiri bukina I ataia bwa a weteaki iroun te Atua. Ao temanna are E weteia, E bon tau.¹

Ara tia kairiri bon aomata. E ngae ngke a kairaki n ana kairi te tamnei, a bon aki kororaai, I reireinaki bwa

ngkana ti aki nanoraai irouia, ti riai ni boutokaia, kaungaia, ao n tataro ibukia ao ibukira bwa ti aonga n onimakina te Atua ao tooro are E a tia n rineia. ■

Martins Enyiche, Nigeria

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Tarea Thomas S. Monson, “Duty Calls,” *Ensign*, Meei 1996, 44.

I titiraki ngkana e baireia bwa e na kaota ana koaua ngkana e roko te tai. E atonga eng ao imwiina e titiraki, “Ngkoe naba?”

KO NANG KAOTA AM KOAUA?

Ereke au tai imwaaina ni kaea te bootaki n toa n te titeiki teuana ma membwa n te Ekaretia ae I aki ataia. Ni karaoan te maroro ma te tari temanna are I kaan mangaia, I titiraki ngkana e baireia bwa e na kaota ana koaua ngkana e roko te tai. E atonga eng ao imwiina e titiraki, “Ngkoe naba?”

“Tiaki, I bae n aki,” I kaeka. Imwiina I reitia, “Ma e koaua te Ekaretia, ao e koaua te euangkerio.”

I waekoa ni mwaninga taekan ara maroro ae kimototo. Ngke e moanaki taekan te kaoti koaua, ti kau ngaki bwa ti na kauarekeke ara

tai bwa e aonga ni mwaiti ae reke aia tai ni kaota aia koaua. Ngke e teirake te tari temanna are I taetae nakoina ao n tibwaua ana koaua, e kakinaea bwa e aki bati n tau ana tai n tibwaua ni kabane are e tangiria n tibwauaia ibukin taekan te euangkerio ao te kukurei are e uotia. N oneanmwiina, e tibwauai ana maroro tabeua ma ngai, temanna are e a tibwa kaitibo mangaia, ao e kanga au rongorongo ae bebete ni booti bwaai ni kabane: te Ekaretia e boni koaua, ao e koaua te euangkerio. Anne te bwai ae kakawaki.

Ni kaokan te taneiai anne, I oota

bwa ti kona ni kaota ara koaua ni kawai aika a mwaiti, ao ti kona ni karekeke te anainano ae tamaroa iaioia tabeman inanon te tai ae kimototo. E aki kangai bwa uarerekera ara reitaki ma temanna, ti kona n kaaki te namakin ae tamaroa ibukin te euangkerio ao ngaira.

I aki kaota au koaua iaon te tabo n tei n te bong anne, ma au koaua ae uarereke e bon tibwauaki ao au anainano e uaia n namakinaki iroun te tari are I maroro mangaia ao irouia naake a ongora ana koaua. ■

LaReina Hingson, Indiana, USA

I KAN TEKATEKA IAON RANGAN IESU

Tibura te mwaane bon tii aua ana ririki ngke e anaia te bureitiman n iteran te kawai. E taku bwa e na nakon ana auti Tibuna te unaine, taraan aenimaua te maaire (8 kiromiita) raroana.

Bon ana kauoua n tai ni birinako man aki kukureina mani mweengana, ni kataia ni kawarai. Inanon tabeua namwakaina imwiina, I atai bwa te katabeaki ibukin kaikawakiiia tibu te mwaane ao mwaanena uoman aika a uarereke e nang riki ngkai bwa tabeua—te iango are I tuai n tauraoi ni butimwaeia.

Ngai ao kainnabau ti karaoa ara kabanea n tamaroa ni kaikawaiia natira ma reirein te euangkerio, ma aki butimwaei reirei akanne. I a riaon au ka 50 n ririki ao n namakinna bwa n te kabanea ao I bon inaomata ni ira are I tangiria. I kawakina te kouru are I a tia n tibwauaia ma kainnabau ni karaoan ara mwakuri ni mitinare ngkana e a riitaea. Te iango n te nako ni boobwai ma ataei aika a tuai n roro n nako n reirei, katauraon taai n amwarake, karaoan ngaa ni kunnikai aika a na uatiiaki, ao boong rimii ni manga riki bwa tinaia te roro ae tebwi tabun e karika te tang.

Te bwakantaai teuana, ma e ngae n anne, iai te bwai teuana ae bita nanou. Te bwai ae uarereke ae karawawata nanon tibu te mwaane, ngaia are I a katoka iaon rangau ao ni kaoi rannin matana. Ngke I taua, ti maroroakinna bwa mwaitira tangirana iroun Iesu. N uaakan ma ngai iai au karenta ae tine n te oo ae korotamneiaki n tamnei te Tia Kamaiu, ngaia are ti matakuakin tamnei aikana a tamaroa akanne teuana imwiin teuana.

Tibu te mwaane e mamate nanona

n tamnein te Tia Kamaiu n tekateka iaon mataroan te atiibu ma, te teinaine ae uarereke ae buraun irana iaon rangana. N te tamnei, te Tia Kamaiu ao te tei a kaota te rau. Tibu te mwanne e taraa te tamnei ni kaania ni kotea te teinaine, ao ni weteia n aran mwaanena.

“E kanga n tekateka Katie iaon rangau Iesu tibu te unaine” e titiraki. “I kan tekateka iaon rangana naba!”

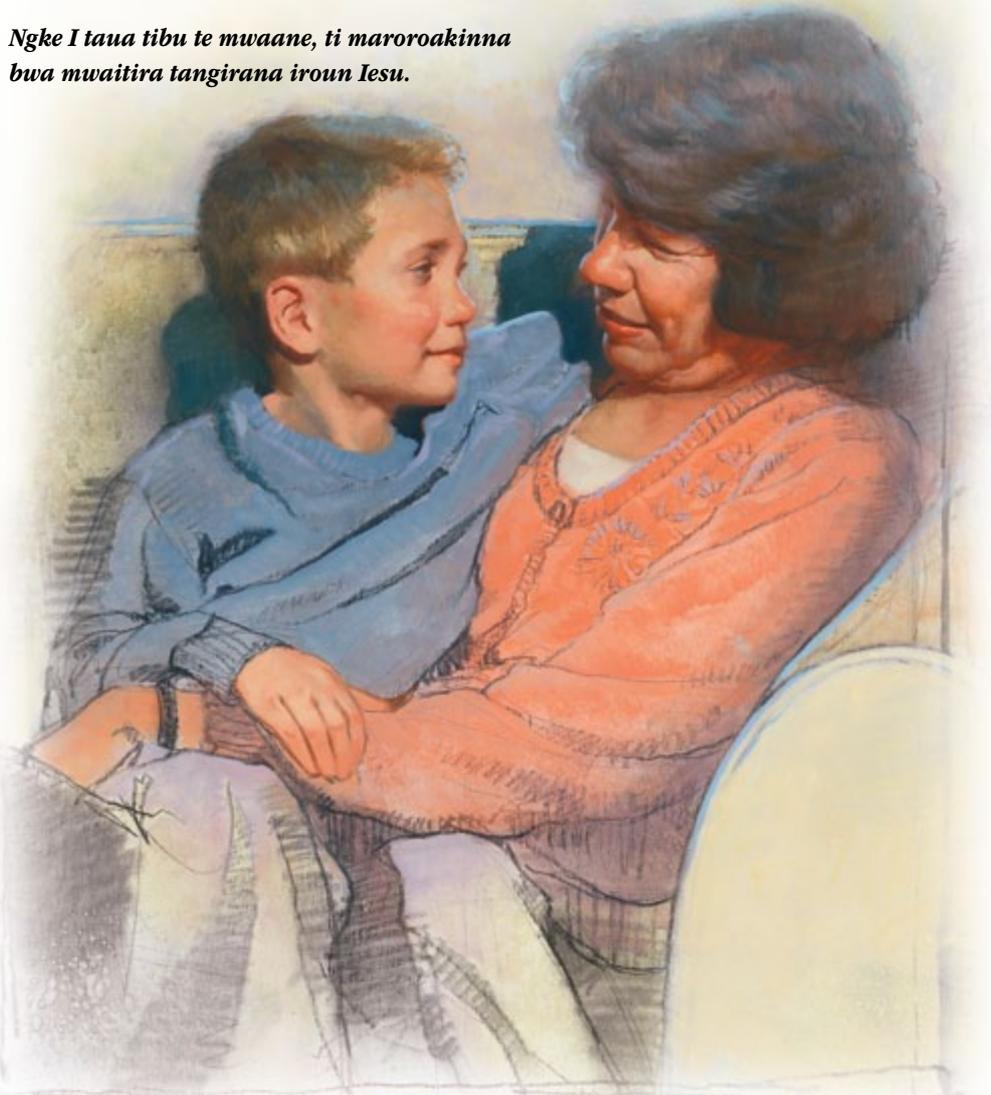
“Ko aki kona n tekateka iaon rangau Iesu ngkai, mamaten nanou, ma ko kona n tekateka iaon rangau,” I taetae. “Iesu e anganiia ataei aika uarereke tibuia te unaine bwa a na

tangiriia ao n tauia ao n tararuaiia ngkana a kainnanoiia.”

N te tai ae waekoa ao nanou e mwaneaki n te nano n tatangira ni boong aika rimwi—n aron te Tia Kamaiu ae tangiriia—teniman ataei aika a tangiraki ake a kainnanoiia. A bon aki riki ngkai bwa bwaai ni karawawata ma ai te kakabwaia ae kamimii ao te tai ni beku ibukin te Uea.

N na boni kakaitau n aki toki ibukin ana nanoanga te Uea are e anganai n te bwakantaai anne. E bita maiu ao n teimatoa ni kakorakorai ao ni kakabwaia mweengau. ■
Te Ara e tauaki

Ngke I taua tibu te mwaane, ti maroroakinna bwa mwaitira tangirana iroun Iesu.

NGKANA BABAIRE AIKA A TAMAROA AKI NAKORAOI

Iroun Stephanie J. Burns

Te babaire ibukin boong aika a na roko e boni kakawaki ai moararariki ibukiia kairake n ikawai. Ma terana ae e na riki ngkana te babaire ae tamaroa ae e a tia ni baireaki raoi e aki mwakuri?

Te aine ae Jung Sung Eun mai Korea e aki bwaati te ukeuke are e a tia ni katauaki ibukin te nako a n tia reirei. Tina Roper mai Utah, USA, e bua a na mwakuri are e a tia ni kantaningaia bwa e nang riki raoi bwa ana mwakuri. Todd Schlensker mai Ohio, USA, e karekea te kamatoaaki ae aanaki n te maiu n tamnei ibukin ana mare ma e noora ana boraraoi n te kabae bwa e a roko n tokina. Alessia Mazzolari (e bitaki te ara) mai Italy e aki koro nanon karekean ana reitaki ae kororaoi.

Akea ae tangiria n nakon te “babaire ae boou.” Ma e ngae ngke a aki koro nanon ara babaire, Tamara are i Karawa e aki kamaunaiia natina. Iai kawai aika a rangin tamaroa aika a mwaiti inanon te maiu ae ti riai ni mwakurii. Inanon te tai, ti na bae ni kunea bwa bwaai aika a tutuki are e bitii ara babaire e anganiira te raba-kau ao te taneiai (taraa D&C 122:7) ao ni kairaki nakon te bwai ae tamaroa.

Katamaroan te Katei, Tiaki Kinaakin te Konabwai

Sung Eun e a tia ni beku korakora ni kakoroan bukin miina ni kan riki

bwa te tia reirei. E kamata, “Bukina bwa n taainako I a tia ni karaoa au kabanea n tamaroa ni bwaai aika I karaoi, I a kuri ni karekea te bwai are I kantaningaia ao n tataroakinna.” Ma e aki korobukina ngke e a ira te ukeuke ibukin te kabwaati n te nako a n tia reirei. “Ngkai I aki bwaati,” e taekinna, “I namakinna bwa I a tia ni kabuai baike I a tia ni miiakin n teuana te bong.”

Tina e aki bati n raoraoma n te moan tai ngke te kambwana teuana e kainnanao temanna are e na mwakuri ibukina. Te kambwana ae boou e berita nakoina ni kamwakuria n te tai ae maan, ngaia are e a mwaing ni kania ana tabo ni mwakuri ma te kantaninga ae korakora ni kakukurein te mwakuri ae boou. Ngke e a kamotirawaki iroun te kambwana tabeua te namwakaina imwiina, e namakina te “bua, te aki oota, nanokawaki, ao te maaku.”

Nakon kabaneakin aia tai iaon katamaroan kinaakin aia konabwai, Sung Eun ao Tina a nooria bwa a kona naba ni kabanea raoi aia tai iaon katamaroan kateia. Aine a kunea te karaunano rinanon kamatebwaian te euangkerio ao te tataro.

“Te Abotoro ae Bauro bon te rao ae kamimii are e buokai n nanorinano ao n teimatoa ni kaitarai kakawenako,” e taku Sung Eun. “Iai iroun teuane kateina ae tamaroa ao n ingainga n nano n te bwai are e a tia ni baireia te Atua ibukina, nakon ae kantaningaan bwaai n oin ana tai.

“I reiakinaki te bwai teuana man ana katotoo: te tai n tatanninga bon tiaki raoi te waaki are ti na riai n rinanona ni karekea te bwai ae ti tangiria. Ni kaitarakina, bon te waaki are ti riai n riki iai are e tangiria Tamara are i Karawa bwa ti na rinanon bitaki ake ti karaoi.”

Tina e kunea bwa te bitaki are e rangin kainnanaoia bon te bitaki n te taratara. “I mimii ni kunea bwa I a tia n ataa kakawakiu n iangoan te aonnaba ni baika a kakawaki,” e ururing. I namakina kakawakiu ibukin au mwakuri ao nakoau, ike a anaaki mairou. I a kunea ngkai kakawakiu inanon koaua aika akea tokiia ae Ngai natin Tamara are i Karawa te aine ao iai katauau ae tabu. Koaua aikai a aki kona ni manga anaaki.”

Tina ao Sung Eun a kariaia bwa katamaroan te katei e aki kakukurei

n taainako, uaan te rikirake ae onoti e boni kakukurei. E taku Sung Eun, “Te ririki are I aki bwaati iai n te uke-uke ibukin te nako a n tia reirei tiaki tii te tai ni kammaraki ao ni karawa-wata, ma bon te bwai ae kakawaki. I a konaa riki n ota n aia kanganga tabeman aomata ao n iai te kantani-nga ni buokiia ma te nano ae koaua ao te tararua.”

Aia katotoo Amon ao tarina n ana Boki Moomon e kaotia nakon Tina bwa e kanga te Uea ni kakorakora ana onimaki ni buokia ni karokoa ni konabwaina ae bwanin. “Ana babaire te Uea ibukiia Nibwaite bwa a na kamaiuia tariia aika Reimwanaite n oneamwiin ae a na kabongana te kabaang ni katoka te kanganga,” e kamatata. “Natin Motiaea mwaane a anganaki katabeia are a kainnanao te onimaki ae korakora, ma a bon anganaki naba te berita bwa ngkana a kona n uoti karawawatakiia ma te taotaonakinnano, a na karekea te tokanikai (taraa Aramwa 26:27). Te taotaonakinnano bon teuana mai buakon kakatai nako iu bukina ngkai I kan matata raoi n au babaire ae bwanin—ma I nooria bwa ana babaire Tamara are i Karawa ao ana tai ibukira e tamaroa n taainako.”

Kawakinan Tuua n aki Ongeia bwa Terana

Todd e kaitara ma te kakantaninga ibukin boong aika a na roko ngke e aoki man ana mwakuri ni mitinare. Inanon nanakona n reirei, e kaitibo ma te kairake n ataeinaine ae koro kamimiina. Imwiin tabeua namwakaina n te reitaki n iraorao ao te kamaato-aaki ae aanaki n te maiu n tamnei, e a kabutiman Todd ao e kariaia neienne. A bairea aia mare nakon banen te tiamwa, ao a kaai n okira mweengaia man te reirei bwa a na katauraoi.

“Teniua te wiiki imwiina ti a uaia ni kaboo n te reirei, e a katoka ara kabae,” e kauringnga Todd. “*Te Uruakinnano* e aki kona ni kamataata au namakin ae korakora. A rangin mwaiti titiraki aika a tuai ni kaekaaki aika a mena inanon au iango; e aki bo ma aongina. I a tia ni karekea te kamatoaaki n ana auti te Uea ao ngkai ara reitaki e a bon toki. Au koaua e bon tuai ni kataaki n ae korakora n aron aio.

“N akean te tekeraoi, inanon ririki imwiin au raure, I aki kona n toto-koia. I aki ataia bwa N na kanga ni namakina manga kakoauan te kamatoaaki. I aki toki n onimakina te Uea n taainako ao ni kataa au kabanea n tamaroa ni kawakinan tuua,” e reitia nako. “E taraa n ae akea nanona.”

E taku naba Alessia bwa ana reitaki ma temanna te kairake n ataeini-mwaane e na koronanona. “E kakao-ngora ara rongorongora bwa, e ngae ngke ti karekei kanganga aika a bon ririki are a ririnanona tenaan taanga, ti taku bwa e na aki uruaki ara reitaki,” e uringnga.

Ngke e nako raon Alessia te mwaane nakon ana mition, e kanganga te raurenako ma iai bukina ae kaokoro nakon are e a tia ni kantaningaia Alessia. “Ngke e a nako. I a moanna ni kinaai riki. I a nooria bwa a mwaiti bwaai inanon maiu aika a aki eti ao bwa n taai aika a bati I a tia ni karabai iango aika a nanobaba nakon ae n na kanorinanoai ao ni kaitara te bwai ae koaua,” e a manga karaki. “I a tia ni maeka inanon ae kanga ai aroia anti n aomata ma baia ni kiba, n aron ae kanga koa tangira n ae tau ni karaoi bwaai ni kabane bwa a na eti, ao angin te tai e karaoi bwa N na tararioi bwaai aika kabanea ni kakawaki.”

N ae teimatoa, Alessia e kantaninga te kaitibo ae kakukurei ao te reitaki

ae teimatoa imwiin ana mition raona te mwaane. Ma e ngae n anne, inanon okina, taanga aikai a maroro inanon te tai ae kimototo imwaaian ae a raurenako. “Bon teuana mai buakon taai aika a kakamaraki are I kona n uring,” e taku Alessia.

Inanon oin taneiai ake a rinanona, Todd ao Alessia a uaia ni kinaa bwa e ngae ngke te kiing n aia reitaki inanon maiuia e bitaki, a aki kona ni kakeaa aia ongeaba ao aia kakanimaki nakon te Uea. E riki bwa te tia boutoka ngkana a bane ni bitaki bwaai ni kabane ao ni kararaoma.

“Akea au kaeka bwa e aera ngkai I karekea te kamatoaaki bwa N na mare ma temanna, ao e aki korobukina,” e kauringnga Todd. “Ma I nooria bwa e aki kakawaki anne. Tera riki ae kakawaki bon kateimatoan ae iai au onimaki iroun Kristo, ao N na

kabongana te onimaki anne n onimakin bwaai are e a tia ni katauraoi te Uea ibukiu.”

E ataia Alessia bwa ana onnon nakon te Uea e na anganna te korakora are e kainnanaoia. “I matata bwa e a roko te tai are N na baireia bwa te aekakin aomata ra ngai ae N na riki iai,” e taetae. “N na teimatoa ma te nano ae aki bwanin, ke N na moanna kawaiu n riki bwa te tia ririmwin Kristo ae koaua? I kan kinaa raoi, n tangiria raoi, ao ni kataia n riki bwa te aomata ae tamaroa man kawakinan Ana tua ni kabane—tiaki tii mai itinaniku ma mai nanou ni koaua.”

Karikirakean te Kantaninga ni boong aika a na Roko ao Onimakinan Kristo

Imwiin te kaitara ma aki kantaningan baika a bitaki, ni kabane aman

TE KABANEA N TAMAROA E A KAN ROKO

“Ti tanrikaaki ao n reiakina ae tamaroa man taneiaia aika a raraoi ma tiaki ni manga rinanona riki. Ao ngkana ti kan reiakina ae ti riai n reikainna ao ni kaira te tamaroa are ti a tia n rinanona, ngkanne ti taraa mooa ao n uringa anne *te onimaki e aki toki ni kotei boong aika a na roko.*”

Unimwaane Jeffrey R. Holland man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “Te Kabanea n Tamaroa E a Kaan Roko,” *Riaona*, Tianuare 2010, 18.

kairake n ikawai aikai a korakai n ukoukora te ninikoria ni maiu inanon boong aika ngkai ao ni manga babaire riki ibukin boong aika a na roko. Ma aki ataia bwa aia onimaki iroun te Uea e rikirake.

Te aine ae Sung Eun e uringnga bwa imwiin aki bwaatina n te ukeuke, kataakin bwaai aika a boou a riki ni matoatoa. Ma imwiina e kaoti te kukune ae kabanea ni kaka-waki: “I nooria bwa te kabwaka bon te tiku iaon taai aika a tia n nako ao ni karekea te konabwai ni mwakurii bwaai ni kabane. I baireia bwa nakon kateimatoaan te nanokawaki, N na riai ni bita te tai ae matotoa aei nakon te tai n reiakinaki. Au konabwai ni matatau n te maiu e karababaki ao ni kanaanoaki, ao I reiakinna bwa n tokin te bwai teuana e aki toki n uota moanakin te bwai teuana.” E a manga moan ira riki te ukeuke ao e a bwaati ao ngkai bon “te tia reirei ae kukurei are e kimwareirei ni kabanea ana tai ma ataain te reirei ni katoabong.”

Tina e rinea ma te onimakinna bwa iai te bwai teuana ae tataninga ibukina, e ngae ngke e boni kanganga kaitaran boong aika a na roko ae e aki koaua iai. “I baireia bwa n na manga rin n te reirei, ao ikanne I a kamatebwai iaon korotamnei ao itera ni karekean te konabwai ao te rabakau, te tabo are I a kaman baireia bwa n na ira buakona ma I aki karekea te konabwai are e kainnanoaki,” e kamata. “I a tauraoni ni moana te mwananga teuana, ae e a tamaroa riki, te kakaitau nakon wanawanan Tamara are i Karawa.”

E teimatoa Todd ni kataia ni maroro ni kareke tangira inanon onoua te ririki ao ni mwakuri ni kairikirakea ana onimaki iroun te Uea.

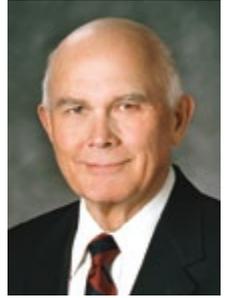
E ngae ngke e kaitibo ma aine are e nano irouia, e na bae ni korakai ni kawakinan raraomana man taai aika a tia n nako man uruakan ana kantaninga ibukin boong aika ana roko. “Karekean te konabwai n aki kona n totokoa te raraoma inanon onoua te ririki e bon aki bebete,” e taekinna. “Ma I boni matoatoa ni kataakin kakoauana nakoiu bwa I bon onimakina te Uea ao Ana kairi, e ngae ngke I a tia n un irouna mai mwaaina.” Te reitaki ae boou ni koauana e a kairiri nakon te mare n te tembora.

“I mimii n angin te tai bwa bukin tera te Uea e kakabwaii ma temanna ae kakannato n aron kainnabau te aine ngke I a korakai n te tai ae maan ni kabwanina onimakinan te Tamnei,” e kauringnga Todd. “Bon te kakoaua nakoiu bwa te Uea e kakantaninga ae e na kakabwaiaira, ma e bon nakon Ana tai.”

Alessia, man manga katabuan ngaia nakon te Uea, e karikirakea te kakoaua ae onoti ao ae rangin nano. “Te babaire ni Kamaiu e bon koaua raoui ibukiu, ao au berita aika a tabu a moanna riki ni kabaeaki ao n nano. Ana mwakuri ni kamaiu Kristo ai tiaki te iango ke te bwai teuana are I a tia ni wareka taekana, tao ae karina n riki. Te bitaki n nano e bon riki man te nano, ao e matoatoa au koaua.” N te bong aio, e namakinna bwa ai aron te aomata ae e boou.

N aki ongea bibitakin te mwana-nga n te maiu are e na riki, tokin te kawai ibukin te maiu are akea to-kina bon ngaia are e a tia ni baireia Tamara are i Karawa ibukiia natina (taraa Moses 1:39). Tabemwaang a kunea bwa “te babaire ae B” bon te kawai ni karaoan “oin ana babaire” bwa e koaua. ■

Ibukin rongorongona riki iaon te maroro aio, taraa Boyd K. Packer, “The Least of These,” *Liahona*, Nobembwa 2004, 86–88; Robert D. Hales, “Waiting upon the Lord: Thy Will Be Done,” *Liahona*, Nobembwa 2011, 71–74; Ann M. Dibb, “Be of a Good Courage,” *Liahona*, Meei 2010, 114–16.

**Iroun Unimwaane
Dallin H. Oaks**

Man te Kooram n
Abotoro n te Tengaun
ma Uoman

Kakawakin

KAKABWAIA N TE NAKOANIBONGA

Te kakabwaia n te nakoanibonga bon te mwaaka ae kanakoaki iaon bwaai n te maiu n tamnei.

I nanon te kakabwaia n te nakoanibonga ana toro te Uea e kamwakura te nakoanibonga, n aron kairana iroun te Tamnei ae Raioiroi, ni wetea mwaakan karawa ibukin kabwaiian te aomata are e kakabwaiiaki. N aron kakabwaia aika a kanakoaki irouia taan taua te nakoanibonga ae te Merekitereka, are iai inanona kiingin kakabwaia n te maiu n tamnei man te Ekaretia (taraa D&C 107:18, 67).

Katotoo ibukin Kakabwaia n te Nakoanibonga

A mwaiti aekakin kakabwaia n te nakoanibonga. N aron ae ngkai I anga katototo aika a mwaiti, taiaoka uringnga bwa kakabwaia n te nakoanibonga a tauraoi ibukiia ake a kainnanaoia, ma a tii kanakoaki iaon te bubuti.

Kakabwaia ibukin kamarurungan te aoraki a rimoa imwaain te kabiribiri n te bwaa, n aron are e baireaki ni booki aika a tabu (taraa Iakobo 5:14–15; Mareko 6:13; D&C 24:13–14; 42:43–48; 66:9). Kakabwaia mairoun te Tamanuea a kanakoaki mairoun te tamanuea ae e a tia ni katabuaki.

Aomata ake a kainnanao te kairiri inanon te babaire ae kakawaki a kona

ni karekea te kakabwaia n te nakoanibonga. Aomata ake a kainnanao riki te mwaaka ae raka iaon te maiu n tamnei n tokanikai iaon te kakaewenako ae onoti a kona ni karekea te kakabwaia man te nakoanibonga. Kakabwaia man te nakoanibonga angin te tai a kainnanaoaki mairouia kaaro imwaain kitanan te mweenga irouia naati ni bukina aika a kakao-koro, n aron te reirei, te mwakuri n ibuobuoki n te taanganibuaka, ke te mwananga ae abwabwaki.

Kakabwaia aika a kanakoaki inanon baika a riki n aron ae I a tibwa tia ni kabwarabwara n tabetai aranaki bwa kakabwaia ibukin te karaunano ke te kaetieti. A bon kanakoaki mairouia kaaro ke buu mwaane ke tabeman unimwaane inanon te utu. A kona n tauakimwiia ao ni kawakinaki n ana rekooti te utu ibukin te kairi iaon te maiu n tamnei ae onoti ibukin te aomata are kakabwaiaki.

Kakabwaia n te Nakoanibonga a kanakoaki naba n reitaki ma te katabuaki n te nakoanibonga ke ma kamatoaan te mwaane ke te aine ibukin te nakoan n te Ekaretia. Aikai boni kabane ni kakawaki n taai aika a riki

ibukin kakabwaia n te nakoanibonga.

Angiina mai buakora a bubuti te kakabwaia man te nakoanibonga ngke ti a moana waakinan katabeara n ara mwakuri ae boou. I karekea te kakabwaia n ririki aika a nako ao n namakina uaan ana karaunano ao te kairi ae teimaan.

Kakawakin Kakabwaia n Nakoanibonga

Tera kakawakin te kakabwaia n te nakoanibonga? Iangoa te kairake n ataeninmwaane ae katauraioia ni kitana mweengana n ukoukora kabwaiiana n te aonaaba. Ngkana e anganna tamana te kambwati, e na bae ni kabongana ana bwai ni mwakuri te aonaaba aio ni buokia ni kunea kawaina. Ngkana e anganna tamana te mwane, e kona ni kabonga aio n anganna te korakora iaon bwaa n te aonaaba. Te kakabwaia n te nakoanibonga bon te mwaaka ae kanakoaki iaon bwaa n te maiu n tamnei. E ngae ngke e aki kona n riingai ke ni katineaki, e boni korakora kakawakina ni buokakira n tokanikai iaon baika a tukiira ni kawaira nakon te maiu are akea tokina.

Bon te katabeaki ae tabu ibukin te tia taua te Nakoanibonga ae te Merekitereka n taetae ibukin te Uea ni kanakoan te kakabwaia n te nakoanibonga. N aron are e a tia n tuangiira te Uea inanon kaotioti aika ngkai, ni kabane Ana taeka a na kakoroaki bukiia e ngae ngke a taekinaki mani bwanana ke bwanaaia ana toro, bon ti te arona (taraa D&C 1:38). Terana are e taekinna n aron kairana iroun te Tamnei are e Raoiroi bon ana kantanninga te Uea, ana iango te Uea, ana taeka te Uea, bwanaan te Uea (taraa D&C 68:4).

Ma ngkana taekan te kakabwaia e tei tii ibukin oin ana kantanninga ma ana iango te tia taua te nakoanibonga, n aki kairaki iroun te Tamnei ae Raoiroi, ngkanne te kakabwaia ngkana e mena iaan ke e tei ibukin ana kantanninga te Uea.

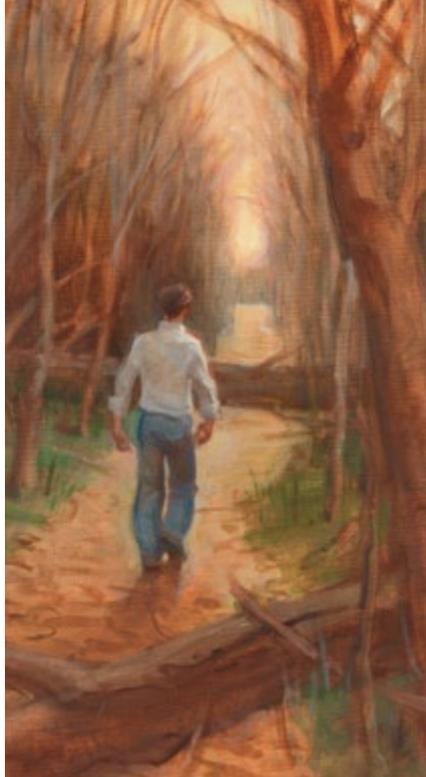
Taan taua te Nakoanibonga aika a kororaoi a kona n anga kakabwaia nakoia kanoaia. Booki aika a tabu e taui mwiin kakabwaia aika a mwaiti, n ikotaki ma ana kakabwaia Atam (taraa D&C 107:53–57), ana kakabwaia Itaaka (taraa Karikan B'ai 27:28–29, 39–40; 28:3–4; Ebera

11:20), ana kakabwaia Iakobwa (taraa Karikan B'ai 48:9–22; 49; Ebera 11:21), ao ana kakabwaia Riaai (taraa 2 Nibwaaii 1:28–32; 4).

Inanon kaotioti aika ngkai, kaaro ake ngaiia membwa n te Ekaretia a tuangaki bwa a na uotiiia natiia “imatn te Ekaretia nakoia unimwaane, ake a na katokai baiia iaioia n aran Iesu Kristo ao ni kakabwaiaia n arana (D&C 20:70). Aio bukina ngkai kaaro a kairiia ataei aika a tibwa bungiaiki nakon te bootaki n toa, ike te unimwaane—are bon te karo—e anganiia araia ao te kakabwaia.

Kakabwaia n te nakoanibonga a aki tiationaki nakon kakabwaia akana a taekinaki n tain katokaakin baai iaon atuun temanna te aomata. Kakabwaia a bon atongaki iaioia kurubu n aomata. Te burabeti ae Moote e kakabwaiaia tibun Iteraera imwaain matena (taraa Nakoia Ibonga 33:1). Te burabeti ae Iotebwa Timiti e “anga te kakabwaia iaioia titita” ake a mwa-kuri n te Kirtland Tembora. E kaka-bwaiaia naba “taan taromauri.”¹

Kakabwaia n te nakoanibonga a bon atongaki naba iaon taabo. Aaba a kakabwaiaki ao ni katabuaki ibukin taetaekin te euangkerio. Tembora ao auti n nebonebo a katabuaki nakon te Uea man te kakabwaia n te nakoanibonga. Tabeua kateitei a na bae ni katabuaki ngkana a kabonganaki ibukin ana mwakuri te Uea. “Membwa n te Ekaretia a kona ni katabui mweengaia bwa kateitei ike e kona ni maeka iai te Tamnei ae Raoiroi.”² Mitinare ao tabeman taan taua te nakoanibonga a kona ni kataka te kakabwaia iaon taian mweenga ike a tia ni karekei (taraa Aramwa 10:7–11; D&C 75:19). Kairake n ataeinimwaane, inanon te tai ae kimototo ko na bae ni bubutiaki bwa ko na anga te kakabwaia n aron anne. Au kantaninga bwa ko na katauraioiko raoi n te maiu n tamnei.

Te kakabwaia n te nakoanibonga e boni korakora kakawakina ni buokakira n tokanikai iaon baika a tukiira ni kawaira nakon te maiu are akea tokina.

TaianTaneiai ma Kakabwaia n te Nakoanibonga

N na taekin tabeua taian katotoo man te kakabwaia n te nakoanibonga.

Nakon teubua te ririki n nako, Sarah Young Vance e tau ana konabwai n riki bwa te tia kabung. Imwaain moanakin ana beku ibukiiia ainen Arizona, te tia kairiri n te nakoanibonga e kakabwaia neienne bwa e na “tii karaoa n taianako ae eti ao are e tamaroa ibukin mweeraoia ana aoraki.” N riaon 45 te ririki, e karaoa te kabung ibukiiia ataei ae nakon 1,500 n akean buan te tina ae e aki iein ke te ataei. “Ngkana I kaoti ni kaitaraa teuana te kanganga,” e kauringnga, “te bwai teuana ae aki toki n ananounou ao n akea kantaningakina N na bae n ataa te bwai ae eti ae e riari ni karaoaki.”³

N 1864 Joseph A. Young e weteaki iaon ana mition ae onoti bwa e na karaoa te boraraoi ma ana bitineti te Ekaretia n te aono ni Mainiku. Tamana, Beretitenti Brigham Young,

e kakabwaia n nakon ao n okina ma te kamanoaki. Ngke e a oki, e a irekereke ma kabuanibwain te tureen ae kakamaku. “Rabatan ni kabane te tureen e uruaki,” e ribootinna, “n ikotaki ma te kaa are I mena inanova nakon teuana te kaintekateka ike I tekateka iai, [ma] I birinako ao akea ikuakiu.”⁴

Ngkai I taekin kakabwaia n te nakoanibonga, I iangoi baika a mwaiti: I uringiia natiu mwaane ao natiu aine ni bubuti ibukin kakabwaia ni buokiiia n rinanon taneiai aika kabanea ni kararaoma inanon maiuia. I kimwaireirei ngke I kauringii berita aika a anainano ao te onimaki ae kakorakoraki are a roko ngke a kakoroaki bukiia. I namakina te kakatonga n aia onimaki te roro ae boou ngkana I iangoa te nati te mwaane n raraoma n taekan te ukeuke ibukiiia aika a mwaatai ao n aki kona n roko iroun tamana ae raroanako, n ukoukora te kakabwaia ibukin te nakoanibonga mairoun te kabanea n tatauraoi ae taua te nakoanibonga n ana utu, kainnaban mwaanena. I uringa te kairake ae aki ota raoi ae e rairaki nakon te Ekaretia n ukoukora te kakabwaia ni buokia ni bita bannan maiuna ae aki tamaroa. E karekea te kakabwaia ae kamimii ae I tounako iai ngke I ongo te naan taeka ake I taekin.

Tai mama ni bubuti ibukin te kakabwaia n te nakoanibonga ngkana ko kainnanao te korakora n te maiu n tamnei. ■

Man te maroro n te maungatabu ni kabuta n Eberi 1987.

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Iotebwa Timiti, n *Rongorongon te Ekaretia ni kawai*, 2:399.
2. *Aeniboki 2: Babairean Aron Kairan te Ekaretia* (2010), 20.11.
3. Taraa Leonard J. Arrington ao Susan A. Madsen, *Sunbonnet Sisters: True Stories of Mormon Women and Frontier Life* (1984), 105.
4. Joseph A. Young, in *Letters of Brigham Young to His Sons*, ed. Dean C. Jessee (1974), 4.

KOAUA *TIBWAUAIA*

“Ngaia are, tau i eta ami taura bwa e na
oota nakon te aonaaba”

(3 Nibwaai 18:24).

MWAAKAN TE TATARO

Iroun Paul VanDenBerghe

Ana Maekatiin te Ekaretia

*Te roro ae tebwi tabun man te aba
ae Cebu i Biribin a taekina reken
kaekaan aia tataro.*

Man te angamaing:

Joselito, Joahna,

Rosa, ao Ken gather

i moan te Cebu City

Biribin Tembora.

Man te tebwi ni ngaa n abamwakoro n aba iaon te aba, te ikota ae 7,107 mai buakoia e karika te botanao-mata n aba mai Biribin i Maiakin mainikun Aatia. Te manikangare ae rangin ataaki n ana rongorongu Biribin bwa ike iai 7,107 mwaitin aaba, ma tii n tain te oora. Mwaitin aaba a keerikaki nakon 7,100 n tain te iabuti, ngke tabeua a mena iaan taari. Ngaia are a na kanga kairake n ataenaine ao kairake n ataenimwaane mai Biribin ni karaoa aia kabanea n tamaroa ni maiuakina te euangkerio ngkana a namakina ae a rootaki ao aki kona ni kaitara? A rairaki nakon Tamara are i Karawa n te tataro.

Iai taai inanon maiura ngkana ti namakina te maroaa, ma ngkana ti uringnga bwa iai Tamara are i Karawa ae e tauraoi ni buokiira—e taturaoi n taainako n ongo ao ni kaekai ara tataro—ti kona n onimakina te koaua anne ao n namakina te kantaninga ao te onimaki are e kairaki ma te rabakau.

Te Tataro e Uota te Onimaki

Joselito B. e karakina mwiokoana n ira buakon te waaki n te korokaraki ngke te 12 ana ririki ni maiu. Ana tia reirei e bubutia bwa e na kamatenanoa te karaki ae 10 mwaitin te iteranibaa are e na karaoia imataia te bubua mai buakoia ataen te reirei ao taan reirei. E kona n riki bwa te mwakuri ae kakamaku ibukiiia ni kabane, e namakina te maroaa Joselito, are e aki toki ni mamaku n te tabo ni kamataku i moa.

“Ngaia are te moanibwai are I karaoia I bon tataro ao ni bubuti ibukin te kairiri,” e taku Joselito. Inanon au tai n tataro I bubuti bwa ngkana iai mai buakon te karaki ae I mwaninga, I kona ni waaki nako ao ni karin tabeua taeka aika a boou are a na kona ni kanakoroa au karaki. Imwiin are I tia n tataro, I uringa te kibu ae mamate nanou iai man Baibara n te O Tetemanti. E reke n Taeka n Rabakau 3:6, are e kangai, ‘Ko na ataia n nakonakom ni kabane, ao E na kaeti kawaim.’”

E nako nanon Joselito. Ma e mwakuri korakora ni bwanin ana wiiki ni kamatenanoa ana karaki. Ao e kabatiaa ana tai n tatataro ni katoabong. N te kabanea ao e roko te bong ni kaboo.

N tain te kaukuki ni butimwai ibukin te kaboo,

e teimatoa n nako nanon Joselito. “Ma n tain te karaki akea au kanganga,” e taetae. “I bon tii karaoa au kabanea ni kona, ao I ataia bwa e na buokai te Atua. I bon raraoma ao ni maaku bukina bwa a rangin mwaiti ataen te reirei, ma te Atua e a tia ni kaekai au tataro.”

Tiaki tii Joselito ni kona n uringa taekan ana karaki, ma e a tia ni karaoia raoi n te aro are e a karekea nnena ae te moan n tain te kaboo. E taku Joselito, “Te tataro bon te kaeka ngkana akea temanna irarikim are e na karaua nanom. Te Atua e mena ikekei n taainako ibukin buokam.”

Te Tataro e Uota te Korakora

N aron ae te kairake n ataenimwaane ae rikirake inanon te utu ae kakaonimaki n te aro ae te LDS, Ken G. e tuai n reke ana kanganga ni kawakinan ana kainibaiare aika a rietata. Ma ngke e a moana reireina n te reirei ae rietata, a moanna ni matoatoa bwaai ao n tabetai Ken e namakina te kaokoroaki man ana anainano ana utu ae tamaroa—ai moararariki n te reirei.

“Raoraou n te reirei ae rietata a rangin rena ma ngai e ngae ngke tiaki membwa n te Ekaretia,” e taetae Ken. “E rangin matoatoa ara reitaki. Te kanganga bwa a moanna ni karaoi bwaai are a aki ira ana kainibaire te Ekaretia.”

Ni mweengan Ken bon akea ana kanganga n rineakin te eti, ma e taku bwa ngkana e nakon te reirei ao ngkana akea ana utu irarikina ae a kona ni kairia, e a moanna ni karaoi rinerine aika a kairua. “I kariaia ae I karaoi bwaai ake aki kaineti ma ana kainibaire te Ekaretia, ngaia are n te tieminari I namakinna n taainako bwa titebo ma ngai are I taekinaki n te reirei.”

Anne ngke e a nooria Ken bwa e a tangiria ni karaoa te bitaki, ma akea korakorana ae tau ni karaoia i bon irouna. “Ngaia are I a karaoa te onnon n tataro nakon te Atua bwa e na anganai te korakora ao te ninikoria n atonga iaki nakoia raoraou ngkana a karaoa ae buakaka,” e taetae. “Ao I namakinna bwa te Atua e kaekai au tataro. E a bebete nakoiu n atonga iaki ngkana a tuangai raoraou bwa n na karaoa te bwai ae kairua ke a kaririai. I a tia ni karekea te rabakau ao I ataa ae eti ao ae kairua. Ma imwiina, rinanon te tataro, I a karekea te korakora ao te bwaintangira n atonga iaki ao ni karaoa ae eti.”

TE REITAKI AE I KAWAKINNA

“Tiaki te bongina n nako ae I tuai n reitaki ma Tamau are i Karawa rinanon te tataro. Bon te itoman ae I kawakinna—teuana ae N na boni bua ngkana akea. Ngkana ko tuai ni karekea reitakim ma Tamam are i Karawa, I kaumakiko bwa ko na mwakuri nakon te kouru anne. Ngkana ko karaoia, ko tau ni karekea Ana Kairiri ao ana tararua inanon maiu.”

Beretitenti Thomas S. Monson, “Teei n Taabo aika a Tabu,” *Riaona*, Nobembwa. 2011, 84.

E taekinna Ken bwa te kabanea ni kaka-waki ni bwai are e reiakinna man te bwai are e tia n rinanona aio bwa “te tataro bon kani-kinaean am taotaonakinnano bukina bwa ko a tia ni kariaia arom ae ko mamara ao bon tii te Atua ae kona ni buokiko ni karikiko bwa ko na korakora.” (taraa D&C 112:10).

Te Tataro e Uota te Kakabwaia

N taai tabetai ti kainnanao ae mwaiti riki nakon te karaunano ke te korakora n tii ngaia, n tabetai kakabwaia ake ti kainnanoi a kona n nooraki. Tania D. e uringa te tai ae ai aron anne. Ana utu a rinanon te kanga-nga iaon te kataumwane. “Bon tairikin te Kaonobong, ao ae ti karekea inanon baira bon tii 40 te pesos [nako US\$1] te nikira ibukin te wiiki, ao tiaki katairiki ke n iai ara charcoal ibukin ara titoobu ni mweengara,” e taetae Tania. “Tinau e anganai te riiti iaon bwaai ake ti kainnanoi, ao ti kainnanao 250 te pesos ni kabooi bwaai ni kabane. Te mo-anibwai ae ti riai ni karekea bon te charcoal bwa ti aonga ni kuukana ara katairiki.” E nooria Tania bwa e aki bati n tau te mwane ibukin bwaai ni kabane. Imwiina e nooria bwa e aki tau aia mwane ibukin kantokaia n nako n taromauri n te bong are imwiina. “I tuanga tinau ae e aki tau ara mwane ibukin kantokara n nako n taromauri. Ma tinau e bon rangin kakaonimaki, ao e tuangai bwa ‘te Atua e na bon katauraioia.’

“Ni mwanangau nakon te titoa I tang bukina ngkai e aki bati n tau ara mwane ni baika ti kainnanoi, ao I aki ataia bwa tera ae N na karaoia,” e taetae Tania. Ngke e tabe n niira te 20-peso ae te taraa ao e karinna inanon ana buua, e tii karaoa te bwai are e kona n iangoia ni karaoia are e na kona ni buokia—e tataro. “I tataro nakon Tamara are i Karawa bwa tera ngke ti kona ni kunea te kawai ni buokan kato-kan kainnanora.”

Ma ngke e a roko n te moan titoa, e kunea bwa boon te charcoal e a keerake man 5 te pesos nakon 20 te pesos. “I mamaa ni kabooa,” e taetae Tania, “ma I kona n namakina ana wirikiriki te Tamnei ae Raoiroi nako iu ae

Mataku n te Witeo

N noora tamnein rongorongon Tania (n te Ingiriti, Portuguese, ao Spanish), kawara youth.lds.org ao noora te witeo n atunaki “Pure and Simple Faith” n aia Botoniango te Roronrikirake

I riai ni kabooa, ngaia are I a kabooa. Ngkai ai tii 20 te pesos au nikira, ma e tiraua naba bwaai aika N na karekei n ikotaki ma te bitaaki ibukin mwaaneu ao te ran ae itiaki ibukin te mooii. Ngaia are I a nako n te titoa are imwiina ni kabooa te amwarake ibukin karara, ao e bon rangin bobuaka. I a karina baiu ni buuau ike I nnea iai te 20 ni pesos, ao ikanne iai nimaua te 20-peso n taraa. I a karauai n tang i moan ana titoa te tia bwaibwai.

“N tokina I a kona ni kabooi bwaai ni kabane ake ti kainnanoi,” e taetae Tania, “ao e rangin tau ibukin kantokara nakon te taromauri n te bong are imwiina. Ngke I a roko ni mweengau, I a nakon au ruu ao n anga au tataro nakon te Atua ni karabwa ibukin te kakabwaia are E a tia n anganai. I ataia bwa e bon maiu te Atua ao e kaekai ara tataro, ai moarara riki n taai akana ti rangi ni kainnanaoia iai ao ti anga ara tataro ma nanora ni koaua. E na boni kaeka raoi te tataro anne.”

Te Tataro e Kaanira ma Tamara are i Karawa

Ngkai ti kona ni kakoaua bwa Tamara are i Karawa e ongo ao ni kaekai ara tataro, ti riai n uringnga bwa n taainako ara tataro a aki kaekaaki n te tai ae waekoa ao tiaki n taainako n te kawai are ti tangiria bwa a na kaekaaki iai. Ara tataro a kaekaaki ni kaineti ma ana kantaninga te Atua ao ana tai.

Te roro aika tebwi tabun aikai n tatabemania nako man aban Biribin ae Cebu a reiakinna bwa inanon taai aika a raa-raoi ao taai aika a aki, ngkana ti mena ibuakon te koraki ae bati ke n tiku ni maroaa, ngkana tain te iabuti ke te oora, Tamara are i Karawa e mena ikekei n taainako ibukira. Ao ngkana ti rairaki nakoina n te tataro ma nanora ni koaua, E tatauraoi n taainako ni kakabwaiaira. ■

TE BERITA AO TE TATARO

Iroun Pablo Mireles Betts

Terana are e kamimii ai ibukin ana Boki Moomon bon te bitaki ae korakora ao n akea tokina are e a karekea inanoia aomata imwaain ae a riki bwa membwa n te Ekaretia. Ngkai te mitinare n te Mexico Cuenavaca Mition I bon nooria ni matau te bitaki ae korakora aio.

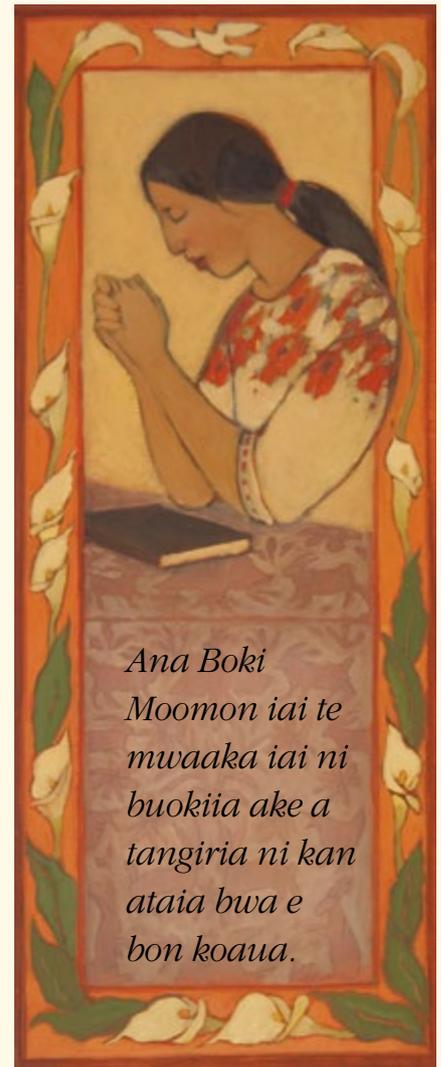
Ngke I a tia ni mwakuri inanon onoua te namwakaina, te membwa n te mwaanga e a karekea nakoiu ma toau te aine ae 20 ana ririki ma ana utu bwa ti na reireiniia. Te kairake n aine e aki oota bwa terana are a kakoaua aomata Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira ao man titirakiniira titiraki aika bati. N ataakina bwa ana Boki Moomon e kaekai ana titiraki te tamnei, ti anganna te boki ao n tibwaua te berita are inanona ibukin te te tataro ma te nano ae koaua ni kan ataia bwa e bon koaua.

Inanon teniua te wiiki e iriira te taromauri, ao ti reitanako ara reitaki ma ngaia. Ti aki ataia bwa e a tia n ana te mwaneka ae kakaawaki: e a tia n tataroakina ana Boki Moomon. Inanon tain ara reirei teuana, e tuangiira ibukin te bwai are e karaoia. E a tia n rangi ni kaatuua iangoan ara reirei are ti tibwauaia, ao e tangiria n

tataro i bon irouna. E katorobubua ao n titirakina te Atua ngkana e bon koaua ana Boki Moomon. Te rau are e namakinna imwiin tiana n tataro e kakorakora n nakon warekan riki te boki. Inanon warewarena, e namakina te Tamnei bwa e roko irouna.

N taekinan te bwai are e rina-nona, e tuangiira, “I namakina riki ae I raka nakon are mai imwaaina. Te bwai teuana ae e a moanna ni kanoai te bwangabwanga ni kabane are iai inanon maiu are bon akea te bwai ae kona ni kanoaia. I namakina te kukurei ae bati are N nang tang. I aki kona ni kakoaua te bwai are I namakinna, ma I ataia bwa Tamau are i Karawa e a tia ni kaekaai, bwa E ataai, ao bwa E tangirai n te aro are e kona ni kakauongo nakoiu ao ni kaekai au tataro.”

I namakina te kukurei ae bati inanou ngke e taekina te bwai are e rina-nona. I ataia bwa ae I mena iaon te tano ae tabu n te tai anne. Te Tamnei ae Raoiroi e kamatoa nakoiu bwa ana taeka a bon koaua. Man ana kakoaua I kauringaki man ana tangira Tamara are i Karawa ae korakora ibukira; E rangi n tangiriira are E a tia n anganiira ana Boki Moomon bwa te bwai

*Ana Boki
Moomon iai te
mwaaka iai ni
buokiia ake a
tangiria ni kan
ataia bwa e
bon koaua.*

ni mwakuri ibukin ataakina ao Ana koaua. Ngkana ti ongotaeka nakon reirei ake a kuneaki inanon ana Boki Moomon, maiura a na bitaki.

I teimatoa n uringnga aron banen te reirei anne. Te titita e titirakiniira, “Terana ae riki ngkai I ataia bwa e bon koaua ana Boki Moomon?”

“Ko na bwabetitoaki,” ti kaeka.

Ana kaeka e rangi ni beebete ma e kaota matoan ao itia kin ana kakoaua: “Ngkanne N na bon bwabetitoaki.”

Ana Boki Moomon iai mwaakana ni buokiira ni kunea te kukurei ao te rau. Ngkana ti warekia, ti na karikirakea te kakatai ae teimatoa ni maiu-akinan ana euangkerio Iesu Kristo n aron ae e kataia te titita aei n irii ana banna ni katoto te tia Kamaiu inanon te ran ni bwabetito. ■

Terana te KAKOAUUA RAOI?

*Am kakoauua
e bon kona ni
korakora riki
nako ae ko
ataia.*

Iroun Elyse Alexandria Holmes

Ko a tekateka n te bootaki ni kaoti kakoauua. Ngkai ko taraia kaain te taromaui n teirake ao ni kaoti aia kakoauua, ko namakinna bwa ko riai naba. Ma terana ae ko taekinna? Ao terana ngkana ko a moanna n tang ngke ko a mena ieta ikekei? Ke teranangkana ko *aki* moanna n tang? Ko kona ni moanna n titiraki ngkana bon iai am kakoauua. Ke tao ko aki koaua raoi bwa terana am kakoauua. Aikai tabeua kairam n ni buokiko n ataae te kakoauua ao ae tiaki.

Te Kakoauua Bon te aki Nanououa, te Rabakau, ke te Onimaki inanon te Koaua

“Koaua ae itiaki” (Aramwa 4:19) e moanaki ma te onimaki raoi. Am kakoauua bon te kakoauua n tamnei n te bwai are ko onimakinna ke ko ataia bwa e koaua (taraa D&C 80:4). Ngkana ko tibwaua am kakoauua, te mwakoro ae te kabanea n itiaki ao ni korakora e na roko man taeka n aron *ataia*, *kakoauua*, ao *taekina koauana*. Ngkana ko kona n atongnga ma te nano ae koaua, “I ataia bwa ana

Beretitenti Dieter F. Uchtdorf, Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretitenti, “N tataninga iaon te Kawai nako Tamateko,” *Riaona*, Meei 2011, 70.

TE ATATAI AE RAABABA

“Te koraki ake a mwakuri korakora ni ukoukora taekan te Kristo n tokina a na bon ataia. A na bon karekea i bon irouia tamnein te Mwatita, e ngae ngke angiin te tai e roko n arona ae te kamwaninga—te mwakorona imwiin te mwakorona. N tatabeua mwakorona a kona n aki waekoa ni kinaaki ni bon aroia; e na kona n aki mataata raoi bwa e kanga reitakina ma are tabwaninna. N tatabeua mwakorona e buokiira ni karababa te atatai n te aro ae raka riki. N tokina, imwiin te mwakorona aika tau ake a tia ni katomatomaaki, ti a kinaa tamaroana ae katika te mata. Ngkanne, n oki rikaaki n taraa ara taneiaj, ti nooria bwa te Tia Kamaiu e a tia raoi n roko ibuakora—ti aki ni kabane n tii te taina ma n aki karongaa, n ae beebete, ni kuri n aki ataaki.”

Boki Moomon e bon koaua,” ko kona ni karekea te mwaaka ni bitii maiu ao ni kaoa te Tamnei n ringiia tabeman.

Iangoia bwa iai am baoki ae buubura ae oon ni bwaai ni kamaninga ake a karaoaki tii ibukim. Ni kamanenaa te tamnei iaon moan te baoki, ko kataia ni katomatoma te bwai ni kamwaninga. Ngkana uoua mwakoron am bwai n takakaro a toma raoi, ko ataia bwa a bon reitaki. Kakoaua a mwakuri n ti te arona. Ngkai iai am taneiai n te maiu n tamnei, mwakoron am kakoaua aika kakaokoro a na moanna n toma raoi, ao ko na roko ni kakoaua ke n atai koaua tabeua ibukin te euangkerio.

E ngae ngkana ko aki ataia ngkai ngkana bwaai ni kabane ibukin te Ekaretia a bon koaua, Te Tama are i Karawa e na kakabwaiako ao ni buokiko n reireiniko ngkana ko teimatoa ni iai iroum tangirana ae tamaroa n ataia ao ngkoe ma nanom ae koaua ko kataia n reiakin.

Te Kakoaua e bon Onoti nakoim

Ngkai ko mwakuri i aon am kamwaninga, am utu ao raraom a na kona ni buokiko imarenan tai ni kaokia ni kabane. Ma n tokina,

bon am kamwaninga n ti ngaia ni kateia ao ni kawakinna. Ko kona ni katan iaan aia onimaki am karo ke raraom n taai tabetai, ma ngkai ko rinanon te taneiai n te maiu n tamnei ae mwaiti riki, ko kona ni kateimatoa oin am kakoaua.

Ngkai ko rikirake inanon te euangkerio, e bon kakaawaki bwa ko na karikirakea am kakoaua i bon iroum. N aron ae uoman aomata aika kakaokoro aia kawai ni katomatoma te bwai ni kamwaninga—tao temanna e katomaa man tein rarikina ao are temanna e moana ana katomatoma

AIO ARE KAIRAKE A RIAI N ATONGNGA IBUKIN TE KAKOAUA RAOI

“N tabetai kakoaua aika a rangi ni korakora bon ake kabanea ni kakoaua n aiarioa ataei. Te kakoaua aika a rangi ni korakora bon ake ko kakoaua bwa lesu Kristo e maiu, bwa Tamara are i Karawa e maiu, ao bwa E tangiriira.” —Matias C., Argentina

“I kakoaua bwa e bon kakaawaki ni karekea te kakoaua raoi ibukina bwa ko kona ni kamanena te kakoaua anne ni karokoia tabeman nakon te euangkerio.”—Quaid H., Australia

“Te kakoaua bon te angkaa ae te kabanea ni buubura are iai iroum. N aki kuba bwa terana are e riki ni katobibiko, ngkana iai iroum te kakoaua ae matoatoa, ko na kona ni kaaitarai kangaanga ma te anua ae tamaroa riki.”—Zane V., California, USA

“I iangoia bwa te kakoaua raoi e tangiraki bwa te bwai teuana are ko bon kunea i bon iroum ao bwa ko bon rangi n onimaki iai, ao ngkana ko tibwaua am kakoaua, ko kona n ringiia tabeman ao ni kakorakorai naba aia kakoaua.”—Zamagomane M., South Africa

KAKOAUUA

man kabotauan aia kara—ngaira n tatabemaniira ti katea ara kakoaua rinanon te onimaki ao te taneiai n te oota are bon onoti nakoira.

Ngkana ko aki koaua ibukin te bwai teuana, tataro ma nanom ni koaua ibukin kairam ao te koaua. N taainako tataro a bon aki kaekaaki n te kawai are ti kantaningaia, ai ngaia are kateimatoa matam ao nanom ni kaukii ibukin kaeka.

Te Kakoaua e Bon Teimatoa n Rikirake

N aiaron are ko aki kona n anaa te kamawaninga ae e a tia man te baoki n akean karaoakin te mwakuri, kona aki kantaningaa am kakoaua n roko ni kabane n tii te taina. Ko reireiniko, te mwakorona imwiin te mwakorona, ni koauaan raoi te euangkerio.

Kateimatoaan te kakoaua ae matoatoa e tangira te kekeiaki ae teimatoa. Ngkai ko reitanako te mwakuri iaon karikirakean am atatai n te euangkerio, te Tamnei ae Raoiroi e na kakabwaiako n am kekeiaki ao am kakoaua e na reitinako n rikirake. ■

I Kona Ngai . . . ?

I kona ngai n tibwaua te karaki ke te taneiai ngkana I kaota au kakoaua?

Aomata n taainako a tibwauai karaki ke taneiai aika onoti ni bon nakoia ngkana a kaota aia kakoaua, ao aikai a kona n riki bwa te kawai ae kakannato ni kabwarabwara bwa e kangaa n rikirake te kakoaua. Ma te karaki bon tiaki te kakoaua. Te uarereke, ni karaki ae kakawaaki e kona ni buokiko ni kamatataa te iango, ma kakoaua ni karina e kangaa te karaki anne ni kabuburaa am kakoaua ao *terana* te koaua n te euangkerio are ko reireiniko man te taneiai anne.

Te kakoaua bon terana are ko *ataia* ibukin te euangkerio, tiaki ibukin are ko mena iaara ke terana ae ko a tia ni karaoia.

Unimwaane David A.
Bednar man te Kooram

n Abotoro n Tengaun ma Uoman e anga reirei: "Te kakoaua bon te bwai are ti ataia bwa e koaua n ara iango ao inanora man ana kakoaua te Tamnei ae Raoiroi (taraa D&C 8:2). Ngkai ti bon taekina te koaua nakon are kamaunaaki, kairoroia, ke n tii tibwauai taneiai aika kakaongora, ti kaoa te Tamnei ae Raoiroi ni kamatoa koauan ara taeka."¹

Taratara raoi naba ibukin te taneiai are ko tibwauaia. Tabeman a rangi n onoti nakoim ke tabeman, n ikotaki ma karaki ibukin te bure, te rairannano, ao taneiai n te tamnei aika tabu. Karaki n aron aikai a na aki tibwauaki n nen te botanaomata tii ngkana iai te wirikiriki bwa kona kaotia. Ngkana ko namakina te wirikiriki, taekinii n te aro ae tabangaki, ni kabotoa iaron are ko a tia n reiakinna man te taneiai nakon aron te bwai are e riki.

I riai ni kaota au karabwarabwa ke te tangira n au kakoaua?

Ngkai e aki raoiroi ni kaota te tangira ke te kakaaitau ngkana ko kaota am kakoaua, taeka aikai a aki iangoaki bwa te kakoaua. Kakoaua a kabotoaki iaron terana are ko a tia n reikinna n te tamnei ibukin te euangkerio. Kaotan te tangira ke te kakaaitau e na aki onea mwiin te kakoaua.

Unimwaane M. Russell Ballard man te Kooram n Abotoro n Tengaun ma Uoman e taku, "[I] raraoma bwa a rangi ni bati aia kakoaua ara membwa a katikua iaron 'I kakaaitau' ao 'I tangira,' ao e rangi ni karako ake a kona n taekinna ma te nanorinano ma te nano ni koaua ni kamaataata, 'I ataia.'"²

I riai n tang ke ni kaota te rootaki ni kaota te koaua raoi ni kakoaua?

Angiina aomata a tang ke a kaota aia namakin ngkana a kaota aia kakoaua ke n namakina te Tamnei n ae raingin korakora, ma tiaki ni kabane ae ti te arona aron kaotakin aia namakin ngkana teuanne ke neienne e namakina te Tamnei. Ko aki riai ni kaota am namakin n ae ti te arona ma tabeman ngkana ko kaota am kakoaua.

Beretitenti Howard W. Hunter (1907–95) e taku: "I raraoma ngkana e taraa n ae te rootaki ae korakora ke te rannimata ae waanako n akea tuukana e a kabotauaki ma rokon te Tamnei. E koaua Tamnein te Uea e kona ni karokoa te rootaki n namakin ae korakora, n ikotaki ma te rannimata, ma kaotakina are e a otinako e riai n aki kaairuaaki ma rokon te Tamnei."³

Ngkana I aki koaua bwa iai au kakoaua, e riai n teimatoa bwa N na tibwauaia?

E beebete bwa kona namakinna bwa am kakoaua e aki rangi n tau korakorana ke n aki tau tibwauaia, ma ngke ko tibwaua am kakoaua, ko na kunea bwa mwaitira te kakoaua are bon iai iroum! Tai maaku n tibwaua am kakoaua. Ko na kunea bwa ngkana ko kabatitia riki tibwauakin am kakoaua, e na bon rikirake riki.

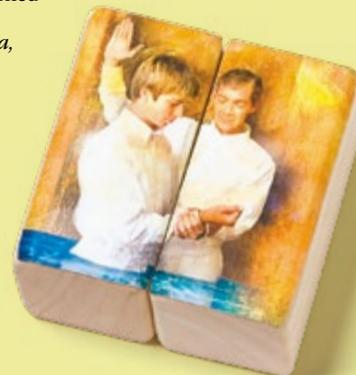
Beretitenti Boyd K. Packer, Beretitenti n te Kooram n Abotoro ake Tengaun ma Uoman.

"Bon tiaki te aki taneiai ni karekea ana taeka te mitinare ni kangai, 'N na kangaa ni kaota au kakoaua ni karokoa ae I karekea teuanne? N na kangaa ni kakoaua bwa te Atua e maiu, bwa lesu bon te Kristo, ao bwa te euangkerio e bon koaua? Ngkana akea irou te aekaki ni kakoaua anne, e na riki anne bwa te aki kokoaua?'

"O, ngkana I kona n reireiniko teuanne n te reirei aio: *te kakoaua e na bon kuneaki inanon kaotakina!* N te tabo teuanne inanon kakaean te rabakau n tamnei, bon iai 'ana rangata te onimaki,' n aron are a aranna birotibwa (philosophers). Bon te tai are ko a tia n nako n tokin te oota ao ko a rinnako inanon te roo ao ni kunea bwa te kawai e bon tii oota imwaaim ibukin tii te rakana ke uaraka."⁴

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. David A. Bednar, "More Diligent and Concerned at Home," *Riaona*, Nobembwa 2009, 19.
2. M. Russell Ballard, "Pure Testimony," *Riaona*, Nobembwa 2004, 41.
3. Howard W. Hunter, in *Preach My Gospel: A Guide to Missionary Service* (2004), 99.
4. Boyd K. Packer, "The Quest for Spiritual Knowledge," *Riaona*, Tianuare 2007, 18.

MWAKURI *ibukiia Tabeman*

Maiu bon tiaki te koaua ni kabane ni karokoa I baaireia ni bita tabeu.

Iroun Brittany Thompson

Ibukiū ngai ae te kairake ae tebwī tabun, te reirei bon ibukin karaoan ae tiaki te koaua. Ko ataia, aroia aomata aika a buakaka n te tamnei ni karaoa arona ae kororaoui, ao n taraa n ae a ira are e kantaningaaki inanon te waaki? I rangi ni kan karaoa anne. I tangiria n riki ni kakaawaki n aiarioa naake kabanea ni kakaawaki irouia ake a buakaka. I bakan riki bwa arou a rangi ni buakaka ibukina I tangiria bwa aonga n anai nanoia raraou n te reirei. I tangira te ngarengare ngkana I kamanenai taeka aika aki raoiroi ke manikangare ibukiia aomata.

I tangiria n riki bwa temanna te tia mataku are e na kakukureiaki. Ngaia are I a karaoa are N na kangaa n riki bwa te tia kakukureia aomata. I riki bwa te tia kaangare n taainako n tain ara kiraati n te biology, ao ni kona ni kairiia kaain au tiim n te nete bwa ngai te tia party, ao ni kabuakakaa taekau ae te aine ae akea au bure, te kairake ae e tuai mwaatai. I iangoia, “I aki tangiriia raraou bwa a na iangoia ae te aomata ngai ae tamaroa!”

Ngkai I bon aki karaoui raoi buure aika a rangi ni kaakaiaki are a iangoia

aomata, I kakoraai ni kataia n tuangai bwa a bon OK ni karekea te anua ae te burakiako. I bon rangi ni kaairua! Aron maiu are kangaa te tamnei e a roko n tiana are I aki kan taraia i bon irou. Rakan riki tatangirau are I a riki iai, e a uarereke tangiran te anua are I karaoia.

Te bong teuana, uoman ibuakoaia raraou a taetae ibukin tamaroan, ana iraorao te tia takakaro ae arana Jennifer ae e aki maaaa n tei ibukin ana koaua. Temanna ibuakoaia raraou, te kabanea n tikiraoui, ni kinaaki, ao te kabanea n ataeinaine ae timwaati n te kaitiua ni grade e taku, “Jennifer e bon rangi n okoro. I bia tau ninikoriau ni kakooua inanon au ekaretia n aiaron are e karaoia. Tii ngaia te aomata ae I ataia ae maiuakina maiuna n aron anne.” I bon kubanako.

“E kangaraa n atonga te aekaki anne n akea maneweau?” I mimii. “E ngae n anne, au ekaretia iai ana kainibaire aika matoa!” I bon uun ngkai e bon aki kan iangoai bwa te katooto ae tamaroa. Imwiina, ni karina, I namakinna n aiaron ae I tekateka iaon te moan rinan n te

tabo n tamnei ni kaotaki maiu bwa ngai bon tamneina.

I tarai katooto aika buakaka are I a tia n riki iai nakoia raraou. Aekakira ataei ake a na nako n noorai ao n iangoia, “I bia bon ninikoria ao n onoti n aron neienne”? I bon koaua bwa I a ribaa arou aei.

Bitakin anuau ao taekau bon te mwakuri ae abwaabwaki, ao I teimatoa ni kataia ni kateimatoa kainakin wiiu n onea mwiin katiinakoan taeka aika kamatauninga ni kakukureia te botanaomata. Ma I a kinaa I kona bwa ni kangareia raraou n aki kaikooka ana namakin temanna, ao I kona ni kitana te ruu n tain te manikangare aika maureka n aki ngareakinaki. Akea ae na riki bwa te “aomata ae buakaka” ni karekeia raraona aika bati. I a bita anuau ao kateiu ibukina bwa te riki n rau ma are ko kakooua e bon rangi n tamaroa riki nakon kataakin karabaakin ae antai ngai. ■

Te Wirikiriki man te **Akoi**

“Tangiriia ami kairiribai, karaoa ae raoiroi nakoia akana ribaingkami” (Ruka 6:27).

Iroun Deborah Moore

E boto iaon te karaki ae koaua

“**C**arson e bon mena ikai n te bong aio,” e taku tinan Jame, ni kotea te ataei-nimwaane inanon te kawai irarikin ruun te Buraimwari.

James e ngira. Carson e bon kunnikaina n te jeans ao te kabaraaki ae e a maan. James e ataia bwa tinana ao tamana a na aki kariaia *ngaia* ni kunnikaina n aiaron anne nakon te taromauri, ma a na bon aki kanakoa ma bwaai riki tabeua are Carson are e karaoia.

N te wiiki are e nako n te reirei, Carson e a tia ni kaotinakoaki man te kiraati ibukin kabooan ana taeka ana tia reirei. N taainako e bwa-bwainingarea James n aron kunnikaina ao n angannate rawawata ibukina are te kabanea ni uarereke n te reirei.

“Terana ngkana e takaruaa Titita Win ke ni karika te un?” e titiraki James.

“I bon koaua bwa bwaai ni kabane ana tamaroa,” e taku tinana. “Carson e tuai man iira te taromauri, ao tao e na bon neweti.”

Ngke e a moanaki te kiraati, Titita Win e titiraki bwa antai aika uotii aia boki aika tabu. James e katea baina ma kaain te kiraati ni kabane, ma Carson e ioioa atuna. E taraa ni mamaa, are e a bon

kakubanakoa James. Carson e tataneiai ni karaoi manikangare ngkana e aki karaoa ana bwain reirei. Ma e ngkana e iangoia riki James, e na kamimii riki bwa aekakira ngkana ko nako n taromauri n ae boou n te moan tai.

Titita Win e angan Carson ana boki aika tabu ni kama-nena. Ngke e a roko ana tai Carson, ni warekii taeka aika tabu James e a moanna n raraoma. Terana ngkana Carson e karenakoi booki aika tabu iaon te burooa ke e rawa ni wareware?

Ma Carson e aki te roko ni karaoi baikanne. E tarai taeka iaon baana ao man matanoku. Imwiin tabeua te tai, James e ataia bwa Carson e aki kona ni wareware raoi. James e tuai man nooria n arona aio n te reirei.

Terana am iango n are e na karaoia James? E na kona James ni ngareakina Carson? E na kona n aki mannanoia? Terana ae kona karaoia ngkana ngkoe James? Raira te iteraniba ni kakaea bwa terana ae e riki.

James e rara nakon Carson ao ni wirikiriki, "E koaua."

Carson e taraa ni mimii, ma e atonga te taeka ao n reitanako warekan te kibu. Ngkana iai ana kaangaanga ma te taeka, James e buokia iai. Ni banen ana tai, Carson e taraa James ao n anga katoutouan atuna ae uareke.

James e bon aki koaua raoi ngkana a nangi bitaki bwaai

n te reirei imwiin aio. Te bwai ae kangare bwa e aki tabe iai. E namakina te raoiroi n ataakina bwa e a tia ni buoka te ataeinimwaane are e aki toki n anganna taai aika rawaawata, ao akea temanna ae kona ni kanakoa te namakin anne. ■

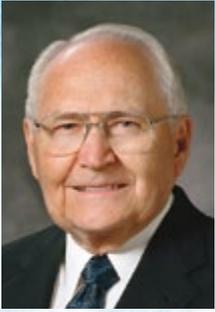
Nte bong teuana raraou ao ngai iai ara takakaro are ti takakaro iai n te tabo n takakaro ngke temanna te ataeinaine e a iriira. E ataaki n

arona ni buuriia tabeman ataei ao n aki n rangi n tamaroa. E moanna ni bitii tuan te takakaro, ao I taku, "Ko kona n takakaro n oin am kawai, ma ngaira ti na takakaro n te kawai are ti tangiria." E taraa n aki nanoraioi ao e nako. Imwiina I iango ibukin terana are I a tia n taekinna nakon te ataeinaine. I ataia bwa I a tia ni kaikoaka ana namakin . Imwiina I kaitibo ma ngaia ao n taku, "Kabaraa au bure. I aki nanonna bwa ko aki kona n takakaro ma ngaira." E taku e tamaroa. Te ataeinaine anne ao ngai tao tiaki rao ngaira, ma I iangoia I karaoa terana lesu are e tangirai ni karaoia man arou n akoi nakoina.

Raegen K., ririki 9, Utah, USA

AROM AE KONA KATOTOONGA

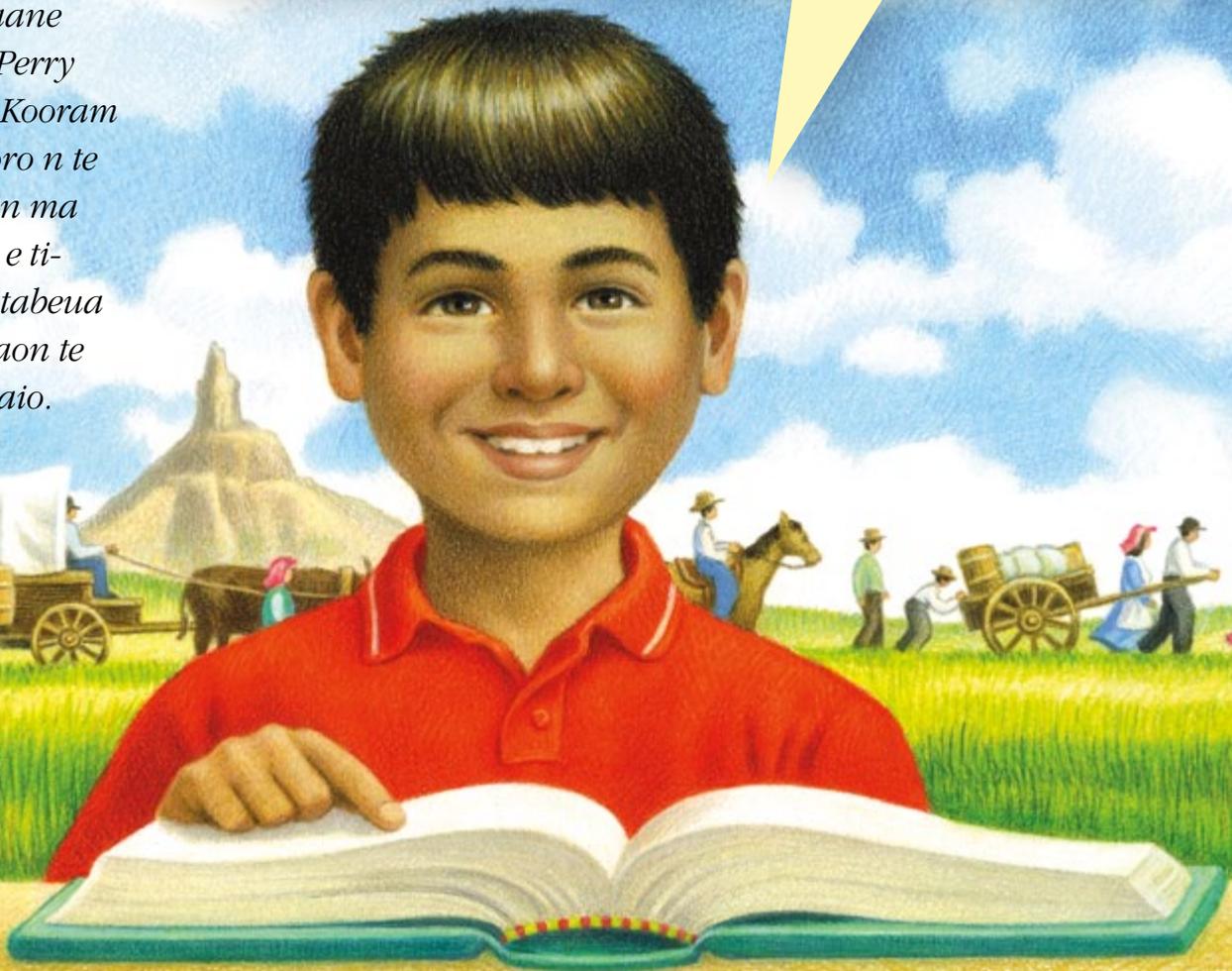

*Unmwaane
L. Tom Perry
man te Kooram
n Abotoro n te
Tengaun ma
Uoman e ti-
bwaua tabeua
iango iaon te
titiraki aio.*

Bwaeonia n taai akekei a maiu n taai ake ngkoa.

Terana ae I kona n reireinai mairouia?

Ni 24 Turai, ti kauringa rokoia bwaeonia n te Salt Lake Valley.

A katikui bwaai ni kabane imwiia—mweengaia, aia bitiniti, aia ooniman, ao bon kaain aia utu aika tangiraki—ni mwananga nakon te rereua.

Bwaeonia a taenti ao n anene

ngke a rinanon te aba ae aoraoi. Bon te kawai are a kateimatoa ni karieta anuaia ngkana a kaaitibo ma kangaanga.

Ma te onimaki ae matoatoa iroun te Atua ao aia taan kairiiri, moan bwaeonia a nako ni mwakuri ni karika te tabo ni maeka aika tamaroa n nuun maunga.

Ai terana mimitongin rongo-rongon te onimaki, ninikoria, ao rabakauia bwaeonia aika karineaki ake a katikui ibukira bwa ti na kateitei iaona. ■

Man "The Past Way of Facing the Future," Riaona, *Nobembwa 2009*, 74; *"A Meaningful Celebration,"* Ensign, *Nobembwa 1987*, 70, 72.

Karikan Rongorongoni ni Kawai

Iroun Chad E. Phares

Ana Maekatiin te Ekaretia

Soma, Eszter, ao Kata B. A maeka i Budapest, Hungary, te kaawa ae bubura n rongorongona ni kawai ibukin taian bwaareti, utu n uea, ao tamnei aika tikiraoui ao kateitei. E ngae ngke

ataei a reiakina rongorongon ngkoa aia kaawa ae bubura n aia reirei, a nano naba n reiakinaia ibukin te rongorongon naba teuana—rongorongon te Ekaretia.

“I tangiria n reireinai taekan

Iotebwa Timiti ngke e tataro ao te Tama are i Karawa ao Iesu a kaoti nakoina,” Eszter, ririki 7, e taku.

Soma, ririki 10, e tangiria ni wareka taekan Aramwa te Ataei. “E bon buakaka moa, ma I tangira bwa e kanga n rinea bwa e na raioiroi.”

A aki bati aomata i Budapest n ataa taekan Iotebwa Timiti ke Aramwa te Ataei, ma Soma, Eszter, ao Kata, ririki 5, a kantaningaia bwa ngkai a kaota te katotoo ae tamaaroa ao n rinea te tamaroa, a rawata riki kaain Hungary ae a na reiakinaki taekan te Ekaretia. ■

TAMNEI IROUN CHAD E. PHARES; MWABE IROUN THOMAS S. CHILD

Ana bwai n reirei ae mamaten nanon Eszter bon te korotamnei.

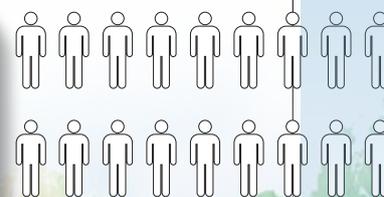

Ana Boki Moomon e boretiaki nakon te tae-tae n Hungary n 1991.

Soma e tangiria ni bwatika n ana bwatika irarikin mweengana.

Te katautau bwa temanna ni katoa 2,200 aomata i Hungary bon kaain te Ekaretia.

Te Tembora i Freiberg Germany bon te tembora ae te kabanea ni kaan nakon. Te katautau bon 350 te maire (560 km) raroana.

Freiberg
Germany
Tembora

GERMANY

HUNGARY

Black Sea

Mediterranean Sea

I Rinea te Eti
man Maiuakinan

Reirein te Euangkerio

Ko kona ni kamanena te reirei aei ao te waaki ni kakukurei n reireiniko riki ibukin ana boto n iango te Buraimwari ibukin te namwakaina aio.

Ko kona n iangoia ae ko na nako ni mitinare ao ko aki ata te tai are ko na okiria am utu? E kangaara am namakin? Terana ae kona karaoia ni katauraioiko?

Natina mwaane aika aman te uea are Motiaea—Amon, Aaron, Aomna, ao Iminaai—ao raroia Aramwa a mwananga iaon kawaia ae maanna 14 te ririki. N tatabemaniia natin Motiaea mwaane a kona n tia n riki bwa uea n oin abai, ma a aki bwa a ira nanoia. Ngaia ma Aramwa a riki n rairaki nakon ana euangkerio Iesu Kristo, ao a tangiria n tibwaua te euangkerio ma Reimwanaite, aia kairiribai.

Kairake ni mwaane ataia bwa aki kona ni karaoa aia mition n akea te mwaaka mairoun te Atua. Aramwa 17:2–3 e kabwabwaraa bwa a kangaa ni karekea te mwaaka aei: “A bon tia n ukoukora ana koroboki aika tabu ma nanomwakaia, bwa aonga n ataa ana taeka te Atua. . . . A bon tia naba ni kakorakoraia n tataro, ma n aki mamatam; ngaia ae iai irouia te tamnei n taetae ni burabeti, ao te tamnei ni kaotioti, ao ngkana anga reirei, a reirei ma mwaakan ao ana kariaia te Atua.”

Te aki mamatam ao te tataro e buokii kairake ni mwaane aikai ni karekei kakabwaia mai iroun te

Atua. N aiaron Aramwa ao natin Motiaea mwaane, ko kona n aki mamatam ao n tataro ni katauraioiko ni karekei kakabwaia mai iroun Tamam are i Karawa are iai irouna ibukim. ■

Anene ao Taeka aika tabu

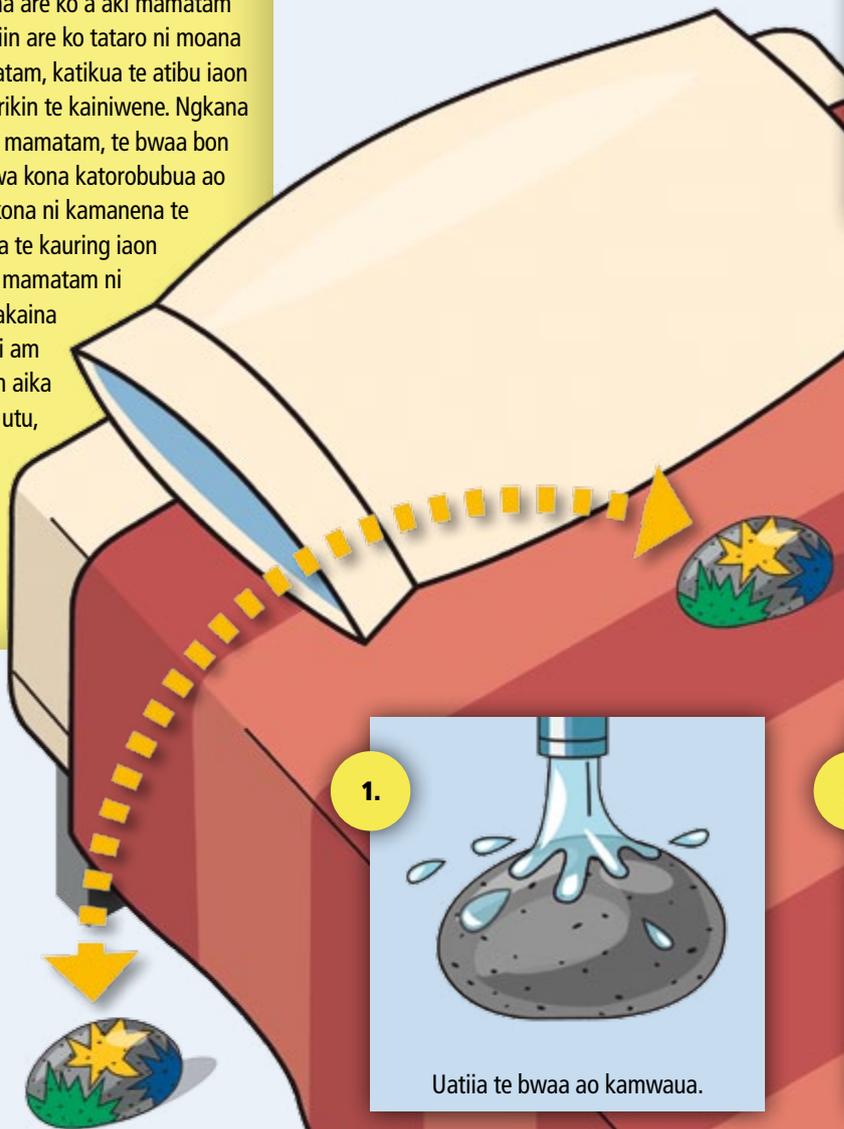
- “Te Aomata ae Wanawana ao te Aomata ae Nanobaba,” *Aia Boki n Anene Ataei*, 281.
- 1 Nibwaa 3:16.

Ti Ngkoe

Katoka te bwaa ae iai karana iaon am kainiwene bwa te kauring bwa kona tataro ao n tibwaua ma Tamam are i Karawa terana are ko a aki mamatam ibukina. Imwiin are ko tataro ni moana am aki mamatam, katikua te atibu iaon te burooa irarikin te kainiwene. Ngkana e toki am aki mamatam, te bwaa bon te kauring bwa kona katorobubua ao n tataro. Ko kona ni kamanena te bwaa aio bwa te kauring iaon Tabaati n aki mamatam ni katoa namwakaina ao ngkana iai am aki mamatam aika onoti ma am utu, uoote, ke mwaanga.

Kona kainanoa:

teuana te bwaa ke te atama ae maranran akuririki been ke mwaaka aika kara te burati ni tkorotamnei

1.

Uatia te bwaa ao kamwaua.

2.

Ongira te been ae uareke nako aon te raurau te beeba ke mwakoro ni beeba.

3.

Kamanena te burati ke taian mwaaka ni katamaroaa te bwaa. Korea aram iaona ke korea tamnei ke tein bwaa.

4.

Kamwaua raui te been ao katoka te bwaa iaon am kainiwene.

Tain RTE: Tataro ao Aki Mamatam

Ngkai te utu, maroroakina kakaawakin te tataro imwaain ao imwiin te aki mamatam. Te tai are imwiina ngkana a aki mamatam am utu, taekina bukina. Moana am aki mamatam ma te tataro ao te taetae ma Tamam are i Karawa ibukin terana ngkai ko aki mamatam.

ANA KAKOAUUA

Thomas

“Ngai, te Uea, anganiko nakoim te kakoauua ae koauua” (D&C 67:4).

Iroun Joshua–J. Perkey

Ana Maekatiin te Ekaretia
E boto iaon te karaki ae koauua

Bon te kainutu n te tairiki, ao nikabane iai tibwangaia aika a na karaoi. E kairia Tinara. Dad e bon anga te reirei. Ataei a tararuua te tataro, anene, ao te takakaro—ma tiaki ibukin Thomas. N te wiiki aio ao bon ana tai Thomas ni

kaota ana kakoauua, ao e bon taraa n ae mamaa.

Thomas e a tia n tibwauua ana kakoauua imwaaina, ma e a bon maan te tai, ao e aki kona n uringnga bwa terana ae e riai n taekinna. Aingaia are ngke te anene ni kaukuki e a toki ao te tataro a tia n atongaki, Thomas e matanun.

“Bon am tai,” tinara e kauringnga. Thomas e taraa tinaniku rinanon

te winto n tarai arokaia aika teima-toa kiriniia, n tangiria bwa a kona n tuangnga terana te bwai ae na karaoia.

Tamara e tekateka irarikin Thomas ao n titirakinna bwa terana ae riki.

“I aki ataia bwa terana te kakoauua,” e taetae n aki kabaibati Thomas.

“E tamaroa, I kona ni buokiko,” e taku tamara. “E tuangiira tabeua

bwaai aika ko atai aika koaua ke bwaai aika ko kakoauai. Ko kona n taetae ibukin ae ko kangaa n tangira warekan Booki aika tabu. Anne n taainako e na buokiko n namakina te Tamnei.”

Ma Thomas e aki namakina te tauraoui. Nikabane a taraia, a tani-ngaia ni karaoa te bwai teuana. E ioioa atuna. “I aki kona. I aki atai bwa terana.”

Tamara e karauraua n ore a angan Thomas. “E tamaroa. Ko kona ni karaoia n te tai teuana.”

Rimwi riki n te tairiki anne Thomas e tekateka n ana kaini-wene n taua ana Boki Moomn. Tamau e bon eti—warekan boki aika tabu n taainako *e kona* ni katamaroaa riki ngaia. E kataia ni wareka teuana te mwakoro n te bongina, ma taian mwakoro a bon moanna n rikirake n abwaabwaki.

E kauka ana boki ae tabu nakon 1 Nibwaa 17.

“E rangi n abwaabwaki anne!” e wirikiriki Thomas. E taekina ana tataro ae uarereke nakon Tamana are i Karawa ni bubuti ibukin buokana. Ngkanne e bon mimii ni birimwaa-kan te tai are e a tia n nako.

I bon imwaain ae tiringa ana taura Thomas, Tamara e rinnako ni kabo ma ngaia.

“Keetinna terana, Tamau?”

“Terana anne, buddy?”

“I tuai wareka au boki ae tabu inanon te wiiki ae bwanin ibukina bwa taian mwakoro a rikirake n rangi n abwaabwaki. Ma te bong aio I tangiria ni karaoia, aingaia are I atonga au tataro, ao te Tama are i Karawa e buokai. I warekia ni kabane, ao e namakinaki n ae aiaron ti nimaua te miniti. Te tataro bon te bwai ae tamaroa.”

“Thomas, ko atai bwa terana tebwai are ko a tibwa taekinna?” Tamau e titirakinai ma te moangare. “Ko tibwauaa am kakoaua!”

“E koaua?” e titiraki Thomas.

“Terana ae ko nanonna?”

“Ngkana ko taetae ibukin te tataro ao e kangaa ni buokiko—anne te kakoaua man te tataro.”

E uki win Thomas ma te mimii. E iangoi taai ni kabane ake aomata a tia n reireinna ibukin te kakoaua. E atai e *a tia* n tibwaua ana kakoaua!

Thomas e namakina te tamaroa ae bati ao e namakina te kan ngare. E angan Tamana te irabwti.

“Wau, I karaoia!” e taku Thomas.

“Tamau, I kona ni kaota au kakoaua n te wiiki ae na roko n tain te kainutu n te tairiki? I a atai bwa tiaki au tai, ma I tangiria n taetae ibukin te tataro.”

“I iangoia bwa anne te iango ae kakannato,” e taku Tamau.

Ngke e a kitana te ruu Tamau, Thomas e iangoi bwaai ni kabane ake a riki n te bong anne. E bon kakaitau ibukin te utu, boki aika tabu, tataro, ao bwaai riki tabeua aika bati. N te tai aio, e bon rangi ni kakaaitau ibukin te kakoaua. E atai bwa e na kangaa n tibwauaa teuana ao terana nanona. ■

“Kona kunea ngkana ko tibwaua am kakoaua e na rikirake ni matoatoa riki.”

Unimwaane Robert D. Hales man te Kooram n Abotoro are Tengaun ma Uoman, “Kakaawakin Karekean Kakoaua aika Onoti,” *Ensign*, Nobembwa 1994, 22.

Te Kakoaua ae Rikirake

Kakoaua aiaron aroka aika tikiraoui. A bwebwerake te utana te tai, ao a kainanoa tararuakiia ao ootangakiia. Irii kaeti-eti aika inano ni karika te aroka aio ni maiuirei ao n tamaroa.

Ngkana ko ata te bwai teuana bwa e bon koaua, iai iroum te kakoaua ibukin te koaua anne. Te Tamnei ae Raoiroi e buokiko ni katoko n te koaua inanon am iango ao n anganiko te namakin n te rau, kukurei, oota, ke te aabue inanom. Karana te uea iaon te iteraniba aio ni katoa te tai are ko wareka te bwai teuana inano ae ko taku bwa e bon koaua.

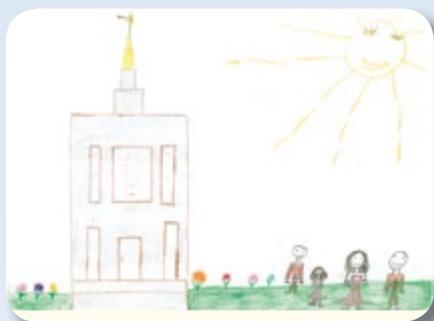
- Te Atua bon te Tama are i Karawa ae tangira.
- Te Tama are i Karawa e ongo ao e kaekai au tataro.
- Ibukin ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo, I kona ni manga maeka ma te Tama are i Karawa n te bong teuana.
- Iotebwa Timiti e kaoka te euan-gerio nakon te aonaaba
- Iai ara burabeti iaon te aonaaba n te bong aio.
- Booki aika tabu e reireinai terana te Tama are i Karawa ae e tangirai bwa N na ataia.

N aiaron te aroka ae bwebwerake ngkana e karekea te ran ao otan taai, am kakoaua e rikirake ni mato-atoa riki ngkai ko karaoa te rinerine ae tamaroa. Inano bon tabeua kawai are ko kona ni kakorakora am kakoaua. Karana te banikai iaon te iteraniba aio ni katoa te tai are ko karaoa te bwai teuana n te namwakaia aio ni buoka am kakoaua n rikirake.

- Tataro nakon te Tama are i Karawa.
- Tibwauaa au kakoaua inanon te kainutu n te tairiki ke n tain te taetae n te Buraimwari.
- Wareki booki aika tabu
- Kakauongo ao n reiakinaki n tain te Buraimwari ao te bootaki n Toa.
- Koroi taekan au kakoaua inanon au tienoro.
- Riki n akoi nakoia tabeman.
- Wareka terana burabeti ake a tia n anga reirei ibukin te kakoaua. (Ko kona ni moanna ma “The True Church” iroun Beretitenti Henry B. Eyring inanon Maati 2009 *Riaona*.) ■

KAWATAATA IROUN BRAD CLARK

Aia iteraniba Ataei

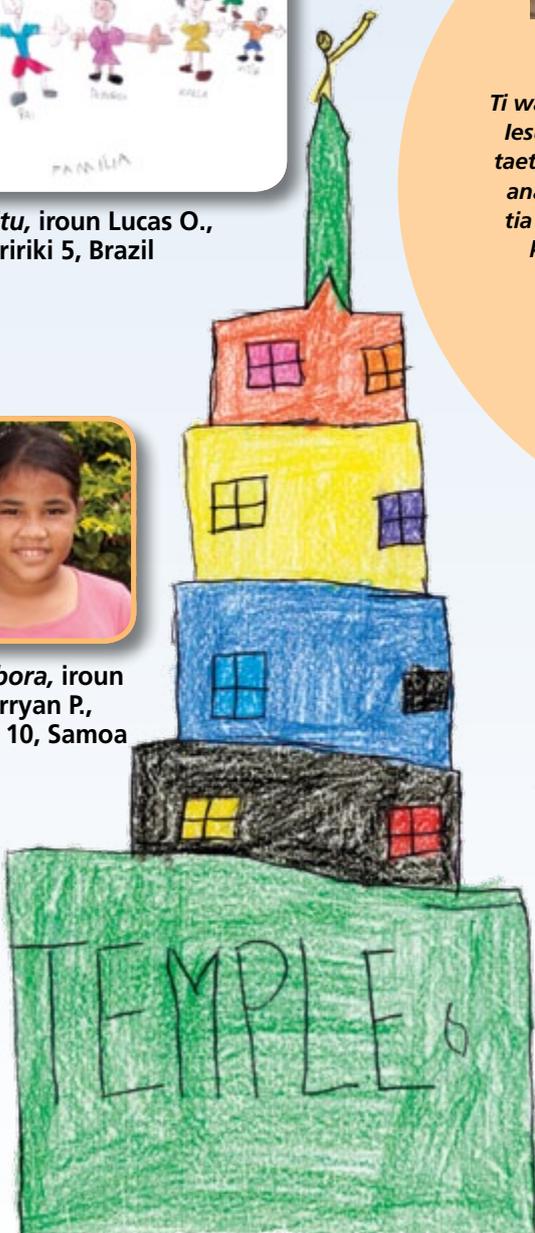
Alina A., ririki 7, Ukraine

Au Utu, iroun Lucas O., ririki 5, Brazil

Tembora, iroun Scherryan P., ririki 10, Samoa

Eugene Y., ririki 12, mai Malaysia, e tangiria n takakaro n aia borau I-Tiana ma tibuna te unimwaane. N ana tai are e inaomata e tangiria naba n takakaro n te basketball ao badminton ma raraona. E tangiria ni karekei raraona ao n ongora nakon aia anene I-Tiana.

TI ATAIA E MAIU AO E TANGIRIIRA

Ti warekii booki aika tabu ao ni kamatebwaia ana anga reirei Iesu Kristo ma ara karo ni katoa tairiki. Ngkana ti ongo aia taetae taan kairiiri n te Ekaretia inanon te maungatabu ao n anai karaki man booki aika tabu, ti kinai reirei ibukina ti a tia ni kamatebwaia inanon ara utu. Ti oota ni kakaawakin kamatebwaian booki aika tabu ni katoabong. Ti ataia ngaira natin te Tama are i Karawa, bwa E maiu, ao bwa Ngaia ao Iesu a tangiriira.

Thomas A., ririki 8; Aaron A., ririki 6; ao Cecilia A., ririki 10, Argentina

I TANGIRIA NI KATEI KOURU

I karaoa te uninga ma tamnein Iesu Kristo ibukina bwa bon teuana mai buakon au kouru. I bon kakaaitau bwa I bon bwabetitoaki. I tangiria ni kawakina te boki ike I kona ni koroi au kouru. I tangirii ni karaoi bwaai, ao I taraa tinau ao ni karaoi n taai-nako baike e karaoi.

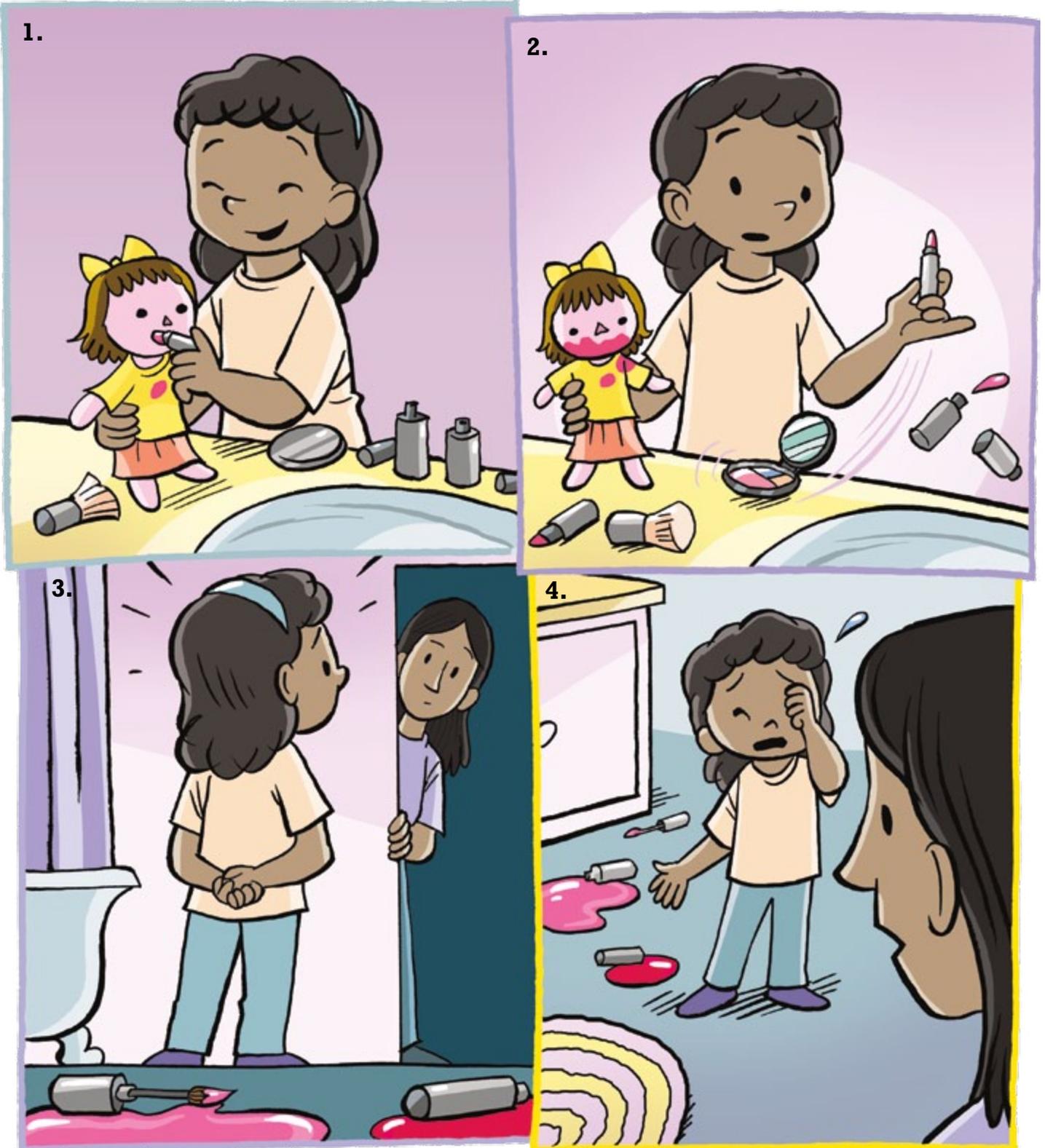
Miriam C., ririki 8, Mexico

Kelsey e Karaoa te Kaairua

Iroun Jane McBride Choate
E boto i aon te karaki ae koaua

“Ti kakoaua ae ti riai ni kokoaua” (Taekan te Onimaki 1:13).

REIREI MAN KAIRUA

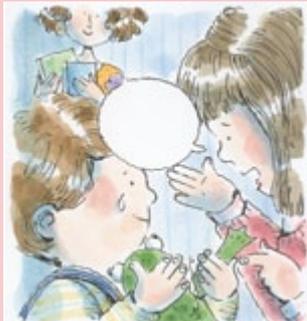
Iroun Darcie Jensen

Tabetai ti karaoi kaairua, n aron are e karaoia Kelsey. Ngkana ti karaoi kaairua, ti kona ni kaotia bwa ti nanokaa-waki. Tarai korotamnei iaon te iteraniba aio. Kamronrona te tamnei inanon kaoram nako are e okoro ma ake tabeua.

1. Kariaia bwa ko karaoa ae bure.

2. Taekina, "I nanokawaki," ao bubuti ibukin kabwaraan am bure.

3. Berita n aki manga karaoia riki.

4. Karaoa am kabanea n tamaroa ni kaeta te bwai are ko karaoia ae bure.

I KONA NI KOKOAU

Te ataei inanon te tamnei aei e bon kokoaua. Taraia ngkana ko kona ni kunea te booro, te nenea, te mobwaire, te tai, te amwarake, kamea, taore, buraeniman, bentira, mwakoron te bwaai, booki aika tabu, ao te buun.

Rongorongon n te Ekaretia

Nakon news.lds.org ibukin rongorongon riki te Ekaretia ao bwaai aika a riki.

Beretitenti n te Mition Aika a Boou a Weteaki nakon te Beku

Te Ekaretia e katanoatai araia 110 beretitenti n te mition aika a boou ni moantaai n te ririki aei. Te mwaiti ae angii riki a na moana aia kauoua ke kateniua n ririki n nakoa, n raonaki irouia kainnabaia, n te namwakaia aei.

MITION	BERETITENTI AE BOOU
Argentina Bahia Blanca	Manuel Parreno
Argentina Neuquén	Paul R. Lovell
Australia Adelaide	Bradley D. Carter
Australia Perth	R. Bruce Lindsay
Australia Sydney	Philip F. Howes
Belgium/Netherlands	Alden C. Robinson
Brazil Belém	Jose C. Scisci
Brazil Belo Horizonte	Paschoal F. Fortunato
Brazil Campinas	Carlos E. Perrotti
Brazil Cuiabá	Keith R. Reber
Brazil Porto Alegre North	D. Layne Wright
Brazil Porto Alegre South	Palmênio C. Castro
Brazil Salvador South	Marcelo Andrezzo
Brazil São Paulo East	Ronald A. Ferrin
Brazil Teresina	Alvacir L. Siedschlag
Bulgaria Sofia	Michael S. Wilstead
California Oakland/ San Francisco	David N Weidman
California San Fernando	Kenneth T. Hall
California Santa Rosa	Rene R. Alba
Cambodia Phnom Penh	David C. Moon
Canada Calgary	Howard Nicholas
Canada Halifax	Brian Leavitt
Canada Winnipeg	Kirk M. Thomas
Chile Santiago East	David L. Wright
Chile Viña del Mar	Frederico M. Kähnlein
China Hong Kong	Val D. Hawks
Colombia Bogotá North	Mark F. Andelin
Colombia Bogotá South	Letvin Lozano
Colombia Medellín	Roberto O. Pitarch

MITION	BERETITENTI AE BOOU
Costa Rica San José	Chad R. Wilkinson
Te Tautaeaka n Inaomata mai Congo Lubumbashi	Phillip W. McMullin
Denmark Copenhagen	Shawn D. Sederholm
Dominican Republic Santiago	John Douglas
England Birmingham	R. Craig Rasmussen
England London	David J. Jordan
England London Maiaki	Roger C. Millar
France Lyon	Blake M. Roney
Georgia Atlanta	John R. Harding
Germany Berlin	Henry W. Kosak
Ghana Kumasi	Leon A. Holmes
Greece Athens	Eric B. Freestone
Haiti Port-au-Prince	Hubermann Bien-Aimé
Honduras Comayagüela	Candido Fortuna
Hungary Budapest	Lowell V. Smith
Idaho Pocatello	Marvin T. Brinkerhoff
Illinois Chicago	Jerry D. Fenn
India New Delhi	Peter E. Sackley
Japan Fukuoka	C. Samuel Gustafson
Japan Tokyo	L. Todd Budge
Korea Seoul	Brent J. Christensen
Madagascar Antananarivo	David R. Adams
Maryland Baltimore	Mark L. Richards
Massachusetts Boston	Daniel W. Packard
Mexico Cuernavaca	Bruce C. Kusch
Mexico Guadalajara	G. Wesley Wagner
Mexico Guadalajara East	Luis F. Camarillo
Mexico Hermosillo	Alberto E. Hernandez
Mexico Mexico City South	Roberto Valadez
Mexico Monterrey Maeao	Edward M. Swapp
Mexico Puebla Meang	Ralph N. Christensen
Mexico Tampico	Ralph B. Jordan III
Mexico Xalapa	Paulo Lopez
Mississippi Jackson	Mark J. McDonough

Mition Aika a Boou Aika a Kateaki

Ni katitabooi taian buoka nakon bitakin taian kainnana, te Ekaretia e a tia ni katei waniua mition aika a boou ao n ikota teuana ma mition aika a uakaan.

Te **Colombia Medellín Mition** e a tia ni kateaki man bwenauakan Colombia Barranquilla ao Colombia Cali Mition.

Te **Ghana Kumasi Mition** e a tia ni kateaki man bwenauakan te Ghana Accra ao Ghana Cape Coast Mition.

Te **Mexico Xalapa Mition** e a tia ni kateaki man bwenauakan te Mexico Veracruz Mition.

Te Mexico Puebla Mition e a tia ni bwenauaki ni katea te **Mexico Puebla Meang ao Mexico Puebla Maiaki Mition.**

Te **Vanuatu Port Vila Mition** e a tia ni kateaki man bwenauakan te the Papua New Guinea Port Moresby ao Fiji Suva Mition.

Te **Utah Salt Lake City Maeao** ao **Utah Salt Lake City**

Nuuka mition a tia ni kateaki man bitakin taian tia n te Utah Salt Lake City, Utah Salt Lake City Maiaki, ao Utah Ogden Mition.

Te **Nevada Reno Mition** e a tia ni kateaki man bitakin taian tia n te Nevada Las Vegas ao Nevada Las Vegas Maeao Mition.

Te **Russia Moscow Maeao Mition** e bwenauaki ao imwiina e ikotaki ma aika a uakaan Baltic, Russia Novosibirsk, ao Russia Moscow Mition.

Taian bitaki e moanaki man Turai, ngkana iai bitaki aika a kaoti n te kairiri n te mition. Mwaitin taian mition ni kabutaa te aonaaba ngkai bon 347.

Ibukin maben mition aika a boou aika a tibwa kateaki, nakon [ldschurchnews.com/articles/62067/New-missions-created.html](https://www.ldschurchnews.com/articles/62067/New-missions-created.html) ■

MITION	BERETITENTI AE BOOU
Montana Billings	Kris J. Mecham
Mozambique Maputo	Paulo V. Kretly
Nebraska Omaha	Michael D. Weston
Nevada Reno	David N. Hermansen
New Mexico Farmington	Doyle L. Batt
New York New York Meang	Thomas B. Morgan
New York New York Maiaki	Kevin E. Calderwood
New York Utica	Joseph B. Wirthlin Jr
Nigeria Calibar	John E. Kosin
North Carolina Charlotte	Ronald L. Craven
North Carolina Raleigh	Marc A. Bernhisel
Norway Oslo	Don A. Evans
Ohio Cleveland	Michael L. Vellinga
Oklahoma Tulsa	Scott K. Shumway
Papua New Guinea Port Moresby	Suliasi Vea Kaufusi
Paraguay Asunción	P. David Agazzani
Peru Lima Central	Alan M. Borg
Peru Lima South	Sean Douglas
Peru Piura	Chad A. Rowley
Philippines Bacolod	Marlo O. Lopez
Philippines Baguio	William J. Monahan
Philippines Laoag	Julius Jonah F. Barrientos
Portugal Lisbon	Stephen L. Fluckiger

MITION	BERETITENTI AE BOOU
Russia Rostov-na-Donu	William H. Prows
Russia Vladivostok	Gregory S. Brinton
Scotland/Ireland	Alan H. Brown
Singapore	Bradley S. Mains
South Dakota Rapid City	Curtis E. Anderson
Spain Barcelona	Mark L. Pace
Spain Madrid	Scott T. Jackson
Spain Málaga	Monte M. Deere Jr.
Taiwan Taipei	David O. Day
Texas Houston Maiaki	Brian K. Ashton
Thailand Bangkok	David M. Senior
Ukraine Dnepropetrovsk	J. Robert van Bruggen
Uruguay Montevideo	David K. Armstrong
Utah Ogden	Maurice D. Hiers Jr.
Utah Provo	John A. McCune
Utah Salt Lake City Nuuka	Richard W. Moffat
Utah Salt Lake City Maeao	Earl S. Swain
Vanuatu Port Vila	Larry E. Brewer
Venezuela Barcelona	Juan C. Chacin
Venezuela Maracaibo	Juan F. Zorrilla
Washington DC Maiaki	Matthew L. Riggs
Washington Spokane	Donald E. Mullen
West Indies	Daniel S. Mehr II
Zimbabwe Harare	Bryson C. Cook

Unimwaane Dallin H. Oaks ao kainnabana, Kristen, are a karaoa aia mition nako Sendai, a tuaa te rikirake are e riki i Tiaban n tain te tsunami ae kamamate ao te mwaeiei ni Maati 2011.

Unimwaane Oaks e Tuaa Tiaban Teuana te Ririki imwiin te Mwaeiei

Ni kaanian teuana te ririki imwiin te mwaeiei ao n rimwian te tsunami are e riki are e ninia Tiaban, Unimwaane Dallin H. Oaks man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman ao Unimwaane Donald L. Hallstrom man te Beretitentii n te ltingaun a kawara te aba ao n anga te rongorongong ibukin te kantaninga ao te tangira.

Ibukin 12 bongin Beberuare, Unimwaane Oaks ao Unimwaane Hallstrom, n raonaki irouia kainnabaia, Kristen Oaks ao Diane Hallstrom, a mwananga ni kabuta Aonon Atia Meang, n tiku i Kumamoto, Nagasaki, Sendai, ao Tokyo, n ai aron naba kaawa n aonon Tohoku.

Ni mwakoron Rongorongong te Ekaretia, Unimwaane Oaks e kamataata teuana te kantaninga ibukin te mwananga: “Ti roko n anga te karaunano n rimwin te kanganga

ae kakamaku ao te tsunami are e riki tao teuana te ririki n nako ao n anga naba taian reirei ao koaua ake ti aki toki n anga ngkana ti kaitibo ma mitinare ao membwa n te Ekaretia.”

Unimwaane Oaks ao taani kairiri ake tabeman n te Ekaretia a kaitibo ma Aomata Aika a Itiaki i Tiaban, mitinare, ao tabeman ao ni kaungaiia n “kakaeta te kawai are te Uea e na onea karawawatam nakon taian kakabwaia ibukim.”

Ni wareka aia mwakuri tabeman taani kairiri n te Ekaretia ni kabuta te aonaaba, n ikotaki ma Unimwaane M. Russell Ballard i Brazil, Unimwaane Jeffrey R. Holland i Africa Maeao, Unimwaane David A. Bednar n te Caribbean, Unimwaane Quentin L. Cook i Australia ao New Zealand, Unimwaane D. Todd Christofferson i Central Europe, ao Unimwaane Neil L. Andersen i Brazil, nakon news.lds.org ao prophets.lds.org. ■

Te Ekaretia e Butiia Membwa bwa a na Ota n Tuan Rongorongong te Utu

Iroun Sarah Jane Weaver

Rongorongong te Ekaretia kauoman n eteta

Taani kairiri n te Ekaretia a butiia Aomata Aika a Itiaki n reiakina ao n ota raoi n tuan rongorongong te utu n te Ekaretia iaon kana-koan aara ibukin otenanti n te tembora.

Kabonganakin bwaai ibukin te New.Family Search.org webutiaite a kateaki ni nneia “ibukin ataakina, ibukin te reirei, ao ibukin te karine-rine,” e taku Dennis C. Brimhall, tarekita ni manatia ibukin te Tabo n Tararua n Rongorongong te Utu n te Ekaretia.

Bwaai aika a riki a bebete ao a mataata. “Aomata ake a kabonganai a riai n aki anga araia aomata ake a aki irekereke ma ngaiia n tei ibukin otenanti n te tembora, n reitaki ma araia aika a rangin tanoata taekaia ke aomata aika a kinaaki, ke naake a ikotaki man mwakuri n ikotan rongorongong aika a aki butimwaeaki,” taekin taeka aika a riai ni kabonganai taan kabongana ni katoa te tai are a rin iai n te webutiaite.

Manga katuruturuan taian kainibaire aikai, ake a kaotaki naba n ana *Aeniboki 2 te Ekaretia*, e ira uruakan tuan te oneanimwii ni Bwabetito n te Ekaretia.

“Teuana mai buakon bwaai ae ti kainnanaoia n uringnga bwa ukoukoran ara utu ao katauraogan aara ibukin te mwakuri ae e na karaoaki n te tembora bon, eng, te tabe, ma bon te kakabwaia naba,” e taku te Tari Brimhall. “Te kakabwaia anne e karababaki nakoia membwa mairouia naake a tau kiingin te mwakuri. Kiing nakon te mwakuri aei a tauaki irouia tenaan Moan Beretitentii n te Ekaretia.”

Taani kairiri n te Ekaretia a tia ni butiia membwa ake a anga aia aara ibukin te oneanimwii ni bwabetito ibukiia ake a tia ni mate bwa a na:

- Mwakuri tii iaon oin aia riki.
- A anaaki anga araia ake a rangin kinaaki.
- A anaaki anga araia kurubu ake aki kariaiakaki, n aroia aomata ake a tiringaki n Tiringaia Iutaia.

Taani kairiri n te Ekaretia a kanako rongorongo ni Beberuare 21, 2012, ni kaekaan taian titiraki ibukin uruakan tuan te Ekaretia, are e kateaki n 1995 imwiin te maroro ma taani kairiri n te aro n Iutaia.

Te rongorongo e kaokioka ana motinnano ae matoatoa te Ekaretia n aki butimwaa araia kurubu aika a aki kariaiakaki ibukin te oneanmwii ni bwabetito ao n ataia bwa n aron totokoan te kamanoaki e a kaman tauraai, te tia kanakobwai e na bae ni kabongana “te aro ni kamwane ao te anai nano.”

N aron mwakuri akanne e kona ni kairiri tiaki tii nakon katokan rinin te membwa n te Ekaretia nakon te New.FamilySearch.org website, ma taani kairiri n te aba a kona naba ni karaoa te aro ni kaetieti inanon tabeua keiti.

“E bon kararaoma ngkana te aomata e urua tuan te Ekaretia n oin ana kantaninga ao te bwai ae e riai n ota raoi e na riki bwa te anganano ae e boboto iaon te tangira ao te karinerine e a riki bwa te itabaraaraa,” e taku te rongorongo.

“Ti a kan noora tain te reirei,” e taku Tari Brimhall. “Ti na kauringiira riki ibukin te inao-mata ao katabeaki ao kiing ao kakabwai ao ake aia mwakuri aei ao e kanga aron karaoana ao antai ae e bairea te mwakuri. Ngkana ti tii uringa anne, I taku bwa akea ara kanganga. . . . Ti kona ni kanakoroa te tititem ibukii aomata ni kabane.” ■

Taani kairiri a tia ni butiia membwa ake a anga aara ibukin te bwabetito ibukii maate ni mwakuri iaon oin aia riki, n aki anga araia naake a rangin kinaaki, ke n anga araia kurubu aika a aki kariaiakaki, n aroia aomata ake a tiringaki n tiringaia Iutaia.

RONGORONGON TE AONAABA AIKA KIMOTOTO

TAMNEI IROUN RICK WALLACE

*Ni katauraoi ibukin te webu-
tiaite ae boou, naake a kaira
te Burokuraem ni Kamarurung
n Waaki Aika a Kareke (te bo-
wii e kaotaki ikai) a ukoukori
karaki aika a onoti ibukin te
kamarurung ni Waaki Aika a
Kareke.*

Burokuraem ni Kamarurung ibukin Anua Aika Kareke e Bubuti ibukin Karaki n te Kamarurung ao te Kamaiuaki

N te katauraoi ibukin te Burokuraem ni Kamarurung ibukin Anua Aika a Kareke webu-
tiaite e baireaki ni kaoti rimwi n te ririki aei, te Ekaretia e ukoukori karaki aika a onoti ibukin te kamarurung Anua Aika a Kareke.

Naake a baireia bwa a na tibwauai aia rongorongo kanakoa te e-meeri nakon arp@ldschurch.org ni karin rongorongo aika imwiina, are a na kawakinaki raoui:

- Bwaninin te ara, ririki ao, ao rikim
- Tamneim (kantaningaki ma e aki kainnanaoaki)
- Rekerekem ma nakoam ni kainakin te Ekaretia
- Kakimototoan kabwarabwaraan anuam ae kareke ke anuaia ae kareke aika a tangiraki iroum
- Te kanikina man am anganano n tibwaua am rongorongo rinanon te witeo, ae kakauongoaki, korobokiana, ke ni kabane akanne.
- Am karaki. Karina mwiin am waaki ae kareke (taiaoka tai tibwaia te rongorongo ae aki riai, ma taekina mwiina ae ko reketaati iai ao naake irarikim), te kamatata ae kimototo ni maium ngke ko ataia bwa ko kainnanao te buoka, te kamatata bwa ko kanga n rinanon te kamaiuaki rinanon Kristo ao tera are ko rinanona ngke e a manga kaokaki am kantaninga, ao te kamatata ni maium n te bong aei ao taian reirei ao kakabwaia ake ko a tia n rinanoi rinanon te kabwarabure, rairannano, ao te mwakuri n ibuobuoki.

Membwa n te Ekaretia i Fiji a Katauroa te Buoka ibukin te Botanaomata nakoia Aomata ake a rootaki n te ieka

Ni Beberuare, teniua titeiki n aonon te Suva, Fiji, a taua te tai ae e riki n rikoi amwarake, bwain te auti, ao bwain reirei ibukiaa aomata n tain te ieka i meangin ao maeon Fiji.

Fiji e taonaki n teimatoa bwakan te karau ni moan te ririki, ni karika te ieka ae tabangaki ao katikeken te aba n aonon maeao ao meang. Te ieka e karika te mate ae mwaiti ao ni kairoroia ngaa n aomata ni kamwaingaki mani mweengaia.

Ngkai te ieka e buti ni korakora rinanon mwakoron maeon ao meangin Fiji, taani kairiri n te aba n te Ekaretia a waekoa ni kaku autinibootaki bwa tienta ni kamwaing ibukiaa aomata ake a rootaki mweengaia n te ieka.

Unimwaane Taniela Wakoro, Itingaun n Aono ao te Fiji Tieweti Tienta Manatia n te Ekaretia, e moana te waaki ni Beberuare 6, n te tai ae kimototo imwiin kaongoakia taani kairiri n te aba n te Ekaretia ibukin te ieka. Membwa a rikoi ao n tibwatibwai amwarake, kunnikai, bwainimatu, bwainamwarake, ao bwain reirei, tenaan aitem a anganaki aomata ake a rootaki.

*Ni wareki riki aikai ao rongorongo tabeua,
taiaoka nakon news.lds.org ■*

Unimwaane Steven E. Snow e na kabwanina ana beku ae te Tia Koro Rongorongo ao te Rikoota rimwi n te ririki aei.

Unimwaane Steven E. Snow e Weteaki bwa te tia Koro Rongorongo ibukin te Ekaretia

Te Moan Beretitenti e kata-
noata wetean Unimwaane Steven E. Snow man te Beretitenti n te Itingaun bwa te Tia Koro Rongorongo ao te Rikoota ibukin te Ekaretia, te beku are kanoaki mai imwaina iroun Unimwaane Marlin K. Jensen man te Itingaun.

Unimwaane Snow e a tia ni kamotirawaaki man te Beretitenti n te Itingaun, ao Unimwaane Jensen e na anganaki te nakoa ae kakanato n te maungatabu ni kabuta n Okotobwa 2012.

Ni karokoa are imwiina, Unimwaane Snow ao Unimwaane Jensen a na uai ni mwakuri ibukin te kataneiai ao te kamwaing ae iai bukina. ■

Bwaeoniia A Reireinai

N Ritembwa ae nako e bwara nanou ao n aki tangiria ni katamaroa au auti ke ni bukamarua te Kiritimati. Imwiina I a wareka te rongorongo n te Ritembwa 2011 *Riaona* are e kamatata bwa a kanga bwaeoniia ni bukamarua te Kiritimati: ni mwaie nakon tangin te kanimomoi bukina bwa akea aia bwai ni Katangtang— n aki ongea akean aia bwainta- ngira ao kanaia ae aki bati n tau (taraa “Kiritimati ibukiiia Bwaeoniia ake Ngkoa” inanon “Bwaa aiika a Uarereke mani Bebeta,” 9). Te rongorongo anne e buokai ni kateiu ao ni butimwaa ma te nano. N tabetai tiaki kinaa ke n ataa kakawakin are iai iroura.

Ana Rosa de Melo Ferreira, Rio de Janeiro, Brazil

Ukookora te Atua Ni Katoa Bong

Kam rabwa ibukin te rongorongo n Tianure 2012. Ngai ma kainnabau iai te bwai ae ti rinanona ae kamimi ni warekan ana rongorongo Adam C. Olson, “Manga Kunean te Aonaaba ae Kakuba . . . ao n Totokoi Kamamaten te Taningaroti n te Maiun Tamnei,” (iteraniba 20). E buokiira n ataa te kainnanao ae teimatoa ao ti riai n ukookora te Atua ni katoa bong ni maiura. I ataa te rongorongo n te maekatiin bwa a anainano bukina angiina mai bu- akoaia a tia n riki ni maiu ngke I rang kainnanao.

Daiana Araceli Beloqui de Iannone, Buenos Aires, Argentina

Taiaoka kanakoi ami kaeka ke ami katamaroa nakon liahona@ldschurch .org. Kaeka a na riai ni rinanoaki ibukin abwakiia ke kamataataia. ■

Te bwai ae taekinaki aio kanoana bwaa ai mwakuri ake a na kona ni kamanenaaki ibukin te botaki n utu n te tairiki.

“Korakoraia Ara Bakatibu,” iteraniba 16: Wareka te rongorongo ma am utu. Katuruturua te rongorongo aei ae mairoun Unimwaane L. Tom Perry: “N aron ae a karaoa te rereua bwaeoniia bwa e na raure ueena n aron ueen te rooti, ngaia are ai aron naba maiura ao ara utu ana kakabwaiaki ngkana ti irii aia katotoo ao ni bauta aia katei.” langoia n titiraki bwa a kanga ma utu ni kona n irii katotoo ake a kateaki irouia bwaeoniia ake ngkoa. Ko na bae n tangiria ni kaniin man anenean “Waaki Ngkama Aika Kam Raoiroi” (*Anene n Taromaui* nambwa 30).

“Kaitarai Taai Aika a na Roko ma te kantaninga,” iteraniba 35: Ko na bae n tangiria n kakimototoan karakinan te Tari Grilo ke n taekina te karaki ae onoti bwa ko kanga ke temanna ae ko ataia ni kaitarai taai aika a na roko ma te kantaninga. Buokia membwa n te utu ni kamwakura te rongorongo nakon maiuia man titiraki aekan titiraki aika “Tera kakaewenako are e karika

te kanganga ibukim ni karekea te animaki n taai aika a na roko? Tera ae ko kona ni karaoia ni kawakina te katei ae tamaroa ngkai ko kaitarai kakaewenako aikai?” langoa kainana man warekan kabanea ni barakaraba akana uoua man te rongorongo.

“Tera te Koaua ae Itiaki?” iteraniba 54: Moana am reirei man tibwauan terana are e reireia te kakoaua. Imwiina iangoa kauare- rekean titiraki ibukin te kaoti koaua (tarai iteraniba 56–57). Ngkana e anaaki nanom iroun te Tamnei, kaoia membwa n te utu ni kaota aia koaua imarenaia n tain bootakin te utu n te tairiki ke ni koroi aia koaua inanon aia tienoro.

“Te Wirikiriki n Nanoanga,” iteraniba 59: Wareka Ruka 6:27 Imwiina tibwaua karakinan James ao Carson, n toki n titirakinia ataei bwa a na kaekai titiraki ake a kaotaki inano n te moan itera- niba. Kaungaia membwa n te utu bwa a na akoi nakoia tabeman. ■

“Waaki aika a Karaoaki Itinaniku” Bootakin te Utu n te Tairiki

Ngke 10 au ririki, I bwabetitoaki ma au karo, tariu, ao mwaaaneu. I bon rangin kukurei n ikawairake ni karaoan ara Bootaki n Utu n te Tairiki ae teimatoa. Te Bootaki n Utu n te Tairiki bon buroon ara utu.

Ngkai I a riki bwa te membwa n te Ekaretia n te maan ae raka iaon 45 te ririki. Ma oin natiu aika niman, te katei e waaki nako. Tairikin te Moanibong a kawakinaki ibukin te utu.

N te kabanea ni Moanibong n te namwakaina, iai ara waaki ni kukurei ae ananau are ti aranna bwa ara “waaki aika a karaoaki itinaniku” bootaki n utu n te tairiki. Ti nako n tamnei, ni kawariia aoraki, n takakaro n te bwaake, n nooria Lola ao Lolo (tibura), ao a mwaiti riki.

Te kabanea n taneiai ni waaki aika a karaoaki itinaniku are I rinanona ae I aki kona ni mwanninga bon buokakia ataein te kawai. Ti aki kona ni kamatata te kimwareirei ao te kukurei are ti namakinna ni buokakia ake a rangin kainnanao te buoka. Ti kataia, n ara kawai ae uarereke, ni kakukureia ataei ao n tuangiia bwa a na ataia bwa iai ae tabeakinia ao n ataia bwa ngaira ni kabane bon natin te Atua. ■

Tita Mabunga Obial, Philippines

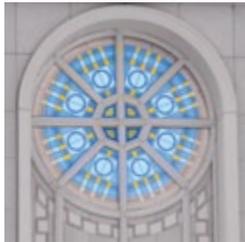
N AKI KABAREKAAKI NI BWAIN TE AONAABA

Iroun Julie Thompson

Tabeua te ririki n nako, I roko n te Bountiful Utah Tembora ni kakoroa nanon te mwakuri ni kaitiaki ni bwa-kanakon te tai n te tairiki. Ake a roko ibukin te kaitiaki anne e bon rangi ni kakukurei, ao I miiakinna n te tai ae kimototo ngkana tabeman a na kaokaki nakon mweengaia. I bon rangi n tauraoi n anga nanou bwa N na moantaai n oki. Ngkana I iangoia ma te rawawata n nano nakoio, “E koaua a na bon aki moantaai ni kaokiira. A na karekei mwakuri aika beebete ibukira ni kabane, n iangoia bwa bon tabeia bwa a na katikuiria ikai inanon te uoua n aoa ni kabane.” I uringa ara mwakuri are imwaaina are I a taebubu n te maan ae raka iaon teuana te aoa, tii ni kaoka te kunikai are e taraa n itiaki n aiaron are ngke I moan anganaki. I katauraoui ni kabanea uoua te aoa ni kaitiakii bwaai aika a taraa n aki kainanoa kaitiakaia. E maataata, I a tia n roko nakon te tembora n te tairiki anne man namakinan ae tabem nakon are tangiran te mwakuri.

Ara kurubu e kairaki nakon te umantabu ae uarereke ibukin te taromaui. Te tia tararua are e kaira te taromaui e taekina te bwai teuana are e na bitia n aki toki te kawai are I taraa te atiaimamente ibukin kaitiakan te tembora. Imwiin kamaurakira, e waaki nako ni kabwarabwaraa bwa tiaki mena ikekei ni kaitiakii bwaai ake a aki kainanoa kaitiakaia ma ni kawakina ana auti te Uea man aki rikirakena ni baareka. Ngkai ngaira taan tararuaa teuana mai buakon taabo aika a rangi n tabu iaon te aba, iai tabera ni kateimatoa aki barekana.

Ana rongorongo e niniia nanou, ao I waakinako nakon au tabo are I anganaki ma te nano ae boou ni kamanoa ana auti te Uea.

*I miiakinna
bwa bukin tera
I mena n te tem-
bora ni kaitiaki
ngkai akea te
barekareka.
Ma I waekoa
ni kinaa bwa
te kaitiaki tiaki
raoi oina.*

I kabanea te tai ma te buraati ae a maraurau wiina, n taebubua bwangabwangan rabwatan te mataraoa, kairababa ake a rabuni tooma, ao rangan taibora ma kaintekateka. Ngke arona bwa I a kaman anganaki te atiaimamente aio n rokou ake mai imwaaina, N na tia n iangoia bwa e burababa ao ni buratinna n aki akaaka taabo bwa I aonga n taraa n tabetabe. Ma n te tai aio, I kakooua raoui bwa wiin te burati a roko inanon bwangabwanga ake a rangi ni uarereke.

Ibukina te mwakuri aio e aki matoatoa mwakuriana ke iangoana, I bon kakabwaiiaki ma te tai n iangoia raoui ngke I mwakuri. I moan kinaa bwa I tuai ni kabanea au tai nakon bwaai aika uarereke inanon oin mweengau ma ni kaitiakii taabo ake tabeman a na moan noori, ao ni mwaninga taekan ake a tii ataaki nakoia kaain au utu ao ngai.

I kinaa imwina bwa iai taai ngke I a tia ni maiuakina te euangkerio n te aro ae titebo—ni maiuakina reirei akanne ao ni kakoroii bukin atiaimamente akanne ake a rangi n mataata nakoia ake irarikiu ao ni mwaninga bwaai aake a taraa n ataaki tii nakoia au utu aika a rangi ni kaan ma ngai ke ngai. I iira te taromaui, taua nakoau, kakoroii bukin atiaimamente, n nako ni kakawari—nikabane n taraakiia ae bwanin ibukiiia kaain ara uoote—ma ni mwaninga n nakon te tembora n taainako, ni karekea kama-tebwaian booki aika tabu n ae ngai ao au utu ao te tataro, ao ni karaoa te taromaui n utu n te tairiki. I anga reirei ao n taetae n te umantabu ma n tabetai akea irou te tangira ae kororoai inanou ngkana e a roko tain te marooro ma tabeman.

N te tairiki anne n te tembora, I kamatebwaia te burati ni been inanon baiu ao ni bon titirakinai, “Terana bwangabwanga aika uarereke inanon maiu ake a kainanoa riki tararuakiia?” I motikia bwa nakon are ni bairea kaokiokan kaitiakan taabo inanon maiu are a na tangira iangoakiia, N na kataia riki ni kakorai n aki maanga kabarekai.

I uringa au reirei ni kaitiakan te tembora ni katoa te tai are ti a kauringaki ni kawakiniira bwa “e kawa ni bareka ni bwain aon te aba” (Iakobo 1:27). ■

House in Peterson, iroun LeConte Stewart

Tamnein te tabo ni man ae rau aei i Peterson, Utah, e tei ibukin koron nanon te berita nakoia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira i Winter Quarters, Nebraska, n Tianuare 14, 1847. E nanonanaki bwa Ana Taeka ao Ana Kantanina te Uea, (taraa D&C 136:1) te kaotioti aei e anganaki Beretitenti Brigham Young ngke e katauraioia Aika Itiaki ni kitan mweengaia ae aki teimaan n te Winter Quarters ao ni reita mwanagaia rinanon te rereua nakon te Salt Lake Valley: A riari ni kabonganai membwa korakoraia ao aia bwai ni kamwanangaia aia aomata nakon te tabo are e na katea iai ana titeiki Tion te Uea (taraa D&C 136:10). E taku te Uea bwa ngkana a karaoa aei ma nanao ae itiaki, ma te kakaonimaki a na kakabwaiakaki, a na kakabwaiakaki n aia bootaki, n aia nanai, ao n aia tawaana, ao n aia auti, ao n aia utu. (Taraa D&C 136:1, 10–11).

“Ngkai ngaira kaain ana Ekaretia Iesu Kirsto Ibutiia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira” e kabwarabwara Beretitenti Thomas S. Monson, “berita aika tabu a riai ni karineaki iroura, ao te kakaonimaki nako iai bon te bwai ae tangiraki ibukin te kukurei. Eng. I taetae ibukin te berita ae tabu ibukin te bwa-betito, te berita ae tabu ibukin te nakoanibonga, ao ai aron naba te berita ae tabu ibukin te mare. “Ibukina bwa kawakinan ara berita aika tabu e bon kakawaki ibukin kukureira n te maiu aei ao karekean te maiu ae akea tokina, e kakawaki bwa ti na oota raoi n ara berita are ti karaoia ma Tamara are i Karawa. Taara “Ataakin Ara Berita aika Tabu ma te Atua”, iteraniba 20.

ANA EKARETIA
IESU KRISTO
IBUKIIA AIKA ITIAKI
NI BOONG AIKA KAITIRA